

naša luč

1984

4

Cerkveno praznično leto

Pokristjanjenje Slovencev je mnogo poganskih šeg pregnalo, še več pa jih je prekrilo in jim nadelo krščanski videz. Cerkev je dosti šeg pritegnila v sklop cerkvenega leta in čarobna sredstva nadomestila z zakramentali. Zlasti od 17. stoletja naprej pa so nekatera obredja iz cerkvenega bogočastja ponarodela, tako da jih moramo upoštevati tudi kot ljudske šege.

BOŽIČNI KROG

V 18. stoletju so se iz cerkvá (v Ljubljani prvič že 1644) po hišah razširile jaslice, v 20. stoletju se jim je pridružilo razsvetljeno božično drevo. Na stara čarovna obredja pa spominja svetovečerno kajenje in kropljenje po hiši in gospodarskih poslopjih. Na mizi leži hleb kruha, „poprtnik“, ponekod okrašen z drobnimi testenimi kipci.

Večer pred novim letom je drugi, večer pred praznikom Svetih treh kraljev pa tretji sveti večer z istim domačim obredjem (kajenje, kropljenje).

Svoj čas so obiskovali hiše božični koledniki, ki so s petjem predstavljali prizore z božično vsebino (pastirji, Jezusovo rojstvo). Pozneje se je božično koledovanje spojilo z novoletnim, oboje pa s trikráljevskim, ki se je najbolj ohranilo. Redki so že koledniki o svečnici. V cerkvi ta dan blagoslavljajo sveče, ki jih rabijo doma za obredne namene (goreča sveča pri umirajočem).

VÉLIKONOČNI KROG

Od pepelnice srede do vélike noči je bil čas 40-dnevnega strogega, danes že omiljenega, posta. Vélíkonočni čas se šteje od vélike noči do binkošti.

CVETNA NEDELJA

Uvod v véliki teden je cvetna nedelja. V cerkvi blagoslavljajo v šope ali butare povezano pomladno šibje in cvetje, ponekod z nanj navezanim pecivom ali sadeži. Imenujejo jih različno: butara, presmec, prajtelj, begánica. Vežejo jih in nosijo v cerkev dečki, včasih fantje (več metrov dolge butare). Blagoslovljeni les je prekril

verjetno verovanje v čarobno moč nekaterih rastlin. Šibe spravljajo pod streho (varstvo pred požarom in strelo), vtikajo v njive, iz šib narejene križce nabijajo na hišni tram ali na hlevska vrata in jih zažigajo v obrambo proti hudi uri.

VÉLIKI TEDEN

Šege tega tedna so tesno povezane s cerkvenimi obredi. V hišah tekó priprave za veliko noč: čiščenje, tudi beljenje hiše; peka; barvanje (ali pisanje) pirhov ali pisank — najbolj znani so iz Bele krajine (pisanice) in Prekmurja (remenice, reménke).

V soboto zjutraj je pred cerkvijo blagoslov ognja. Ob njem fantiči prižgó pripravljeno drevesno gobo in z njo hodijo po hišah, kjer gospodinje s tlečim drobcem blagoslovljenega ognja zakurijo nov ogenj v ugasli peči ali štedilniku; fantičem pa se oddolžijo s pirhom.

V soboto popoldne je navadno blagoslov jedil v cerkvi ali pri določenih

znamenjih, kapelicah. Dekleta prinesó v pregrnjenih jerbasih blagoslovit kolač ali potico, pleče in gnjat, pirhe, jajca in hren. Po blagoslovu so dekleta tekmovala, katera bo prej doma.

Zvečer so goreli v severozahodnih delih Slovenije velikonočni (vuzemski) ognji — na velikih stojalih, postavljenih po daleč vidnih bregovih, so goreli smolnjaki v črepih, razporejenih v obliki krščanskih znamenj (monštranca, križ ipd.).

VELIKA NOČ

Na veliko soboto zvečer ali v nedeljo zgodaj zjutraj je vstajenjska procesija. Po nedeljski procesiji in maši se doma zbere družina okoli mize z blagoslovljenimi jedmi („žegen“). V poljedelskem okolju je nekaterih jedi deležna tudi živina.

Na velikonočni ponedeljek so bile razširjene igre s pirhi (in pomarančami): sekanje, trkljanje, turčanje. Popoldne so se ponekod zunaj vasi zbrali odrasli k družabnim igram na prostem (Kropa, Krško); znane so bile igre in plesi v Beli krajini.

VNEBOHOD, BINKOŠTI

Praznik Kristusovega vnebohoda in binkoštni praznik sta pritegnila nase stare pastirske šege. Na pomladanski praznik spominja krašenje oken z zelenjem („nanj seda Sveti Duh“). V severnem delu slovenskega ozemlja je treba na binkoštno nedeljo vstati zgodaj, zamudniku se posmehujejo („binkoštna luknja“).

Telovski praznik obhajajo že stoletja s procesijo, podobno vstajenjski procesiji.

MEDMAŠNI ČAS

Čas „med mašami“ (od velikega do malega šmarna), ko se poljsko delo nekoliko poleže, je bil svoje dni za kmečke ljudi čas obiskovanja božjih poti, zlasti Marijinih: Višarij, Ptujске gore, danes predvsem Brezij.

Po Kuretu v knjigi.
SLOVENSKO LJUDSKO
IZROČILO

Naslovna stran:
NA CVETNO NEDELJO

Danica svetila je v mirno še noč,
ko kamen odkrila je angelska moč.
In Jezus, naš Kralj,
iz groba je vstal,
premagal je smrt
in pekel je strl.
Aleluja!

O Mati predraga, se tiho solziš,
da Jezus smrt zmaga, mu srčno
želiš.

Pred tabo je Sin!
Ni več bolečin:
v lepoti nebes
nam vstal je zares.
Aleluja!

Glej, Mati, minila je zima in
smrt,
pomlad zacvetela in grob je
odprt.
Že trta brsti
in klasje zori
za vino in kruh —
življenje ljudi.
Aleluja!

Pri letošnjem sprejemu slovenskih katoliških časnikarjev, urednikov in pisateljev, je ljubljanski nadškof povedal tudi te-le misli o **VERSKEM TISKU**:

„Cerkev in verni ljudje (v Sloveniji) skoraj nimamo dostopa do radia in televizije in do drugih splošnih sredstev javnega obveščanja. Verski tisk ni nima domovinske pravice po javnih knjigarnah in kioskih, ampak je odrinjen v zakristije in župnišča. Zato je toliko bolj pomembno, da vsi sodelujemo in si med seboj pomagamo, da so verski listi in knjige prisotni med našimi ljudmi, po naših družinah in sploh v našem verskem, kulturnem in narodnem življenju.

V poplavi pisane in govornje besede, ki se vse premalo zaveda svoje odgovornosti za npravne, človeške, kulturne in narodne vrednote in za lepoto, klenost in pristnost slovenskega jezika, ko ta pisana in govornja beseda te vrednote včasih naravnost okužuje, ogroža in uničuje, mora verski tisk na dostojni višini vsebinsko, jezikovno in oblikovno služiti resničnim vrednotam; posreduje in približuje jih ljudem, jih ohranja, utrjuje in razvija.“

Župnijski upravitelj v Otlici in Predmeji Jože Vidrih je v svojem referatu zapisal:

„Zase, morda pa še za marsikoga, lahko rečem, da brez Mohorjeve, Družine, Ognjišča in drugih pritokov ne bi bil to, kar sem; bil bi bistveno manj. Ne samo po količini sprejetih informacij in osebnega oblikovanja; manjkala bi mi tudi vcepljenost v tisto veliko ‚mistično telo‘ bravcev, ki ga naš verski tisk ustvarja in ohranja.

V prvih hudih letih po vojni so verni ljudje hrepeli po vseh ostankih in novih nastankih verskega tiska. Ta je bil pravo odrešenje. Pred trintridesetimi leti nas je prvič odrešila Družina, pred dvajsetimi leti nas je prvič ogrelo Ognjišče, pred petnajstimi leti Prijatelj, pred štirinajstimi leti Srečanja, pred trinajstimi Mavrica, pred sedemnajstimi Cerkev . . .

Verski tisk ima v Cerkvi na Slovenskem odgovorno poslanstvo, tembolj ker živimo v času in prostoru, kjer se je posušil vir duhovnih energij, novih misli, navdiha, vir sveta in moč božje besede, kjer sveto ne deluje več. To stanje bo tako dolgo nerazrešljivo, dokler se v njem ne moreta več uresničevati ne zgodovina ne Bog.“

Ljubljanska Družina je objavila **OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU** tudi te-le misli:

„Kaj pravzaprav nam Slovencem še pomeni kulturni praznik, kultura jezika, kultura medsebojnih odnosov, kultura vrednot . . . ? Ko listam po nekaterih revijah in poslušam študentski radio, bi rekel, da nam je kultura postala soznačnica za prostaštvo. Človek nehoti dobi občutek, da marsikje kar tekmujejo med seboj, kdo bo bolj nizkoten. Ali se vam ne zdi, da si na ta način slovenski narod sam koplje grob? Tam, kjer ni prostora za kulturo vrednot, tam ni prostora za narod. Zgodovina (celó zgodovina lastnega naroda) nas očitno ni ničesar naučila“ (19. feb. 84/3).

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

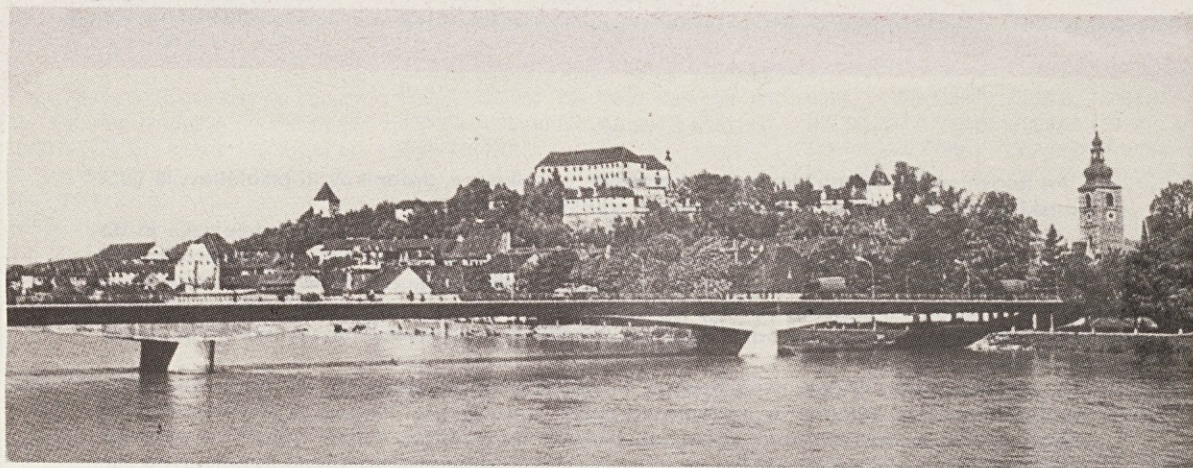
Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija 400 fran.
Francija 60 fran.
Italija 12.000 lir
Nemčija 20 mark
Nizozemska 20 gld.
Švedska 60 kron
Švica 19 fran.
Avstralija 9 dol.
Kanada 12 dol.
ZDA 10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

kaj je pa domá novega?

PTUJ je eno najstarejših slovenskih mest. Tu je najlažji prehod prek Drave in tod drži hkrati najkrajša pot iz Panonske kotline v Italijo.

na sploh

ANSAMBEL LOJZETA SLAKA JE PRAZNOVAL DVAJSETLETNICO

Svoj jubilej so Slaki praznovali v dvorani Tivoli v Ljubljani. Mnogo ljubiteljev njihovih viž je prišlo od blizu in daleč. Ob tej priliki so predstavili tudi svojo novo ploščo. V dvajsetih letih je ta ansambel izdal triintrideset plošč in prav toliko kaset, nastopili pa so na več kot dva tisoč koncertih in opravili več sto radijskih in televizijskih snemanj doma in v tujini. Prejeli so pet srebrnih in enajst zlatih plošč, zagrebški Jugoton pa jih je nagradil z dvema zlatima čapljama. Njihove melodije, 320 so jih skomponirali, so navduševale Slovence doma in po svetu, pa tudi tuja ušesa so jim rada prisluhnila.

PORABSKI SLOVENCİ SO SE PREDSTAVILI

Naša najmanjša narodnostna skupina onstran meje se je sredi marca predstavila širši slovenski kulturni javnosti. Poleg kulturnega sporeda v Cankarjevem domu so pripravili razstavo z na-

slovom „Iz ljudskega izročila Slovencev na Madžarskem“ in okroglo mizo „Življenje manjšin na Madžarskem“. Na kulturnem večeru so nastopili pevski zbori iz Gornjega Senika, Monoštra in Slovenske vasi, otroška folklorna skupina in literarni krožek visoke učiteljske šole iz Szombathelyja. Na Madžarskem v Porabju živi okoli 6000 Slovencev. V zadnjem času je čutili velik napredek v narodnostnem delu, kar je posledica večje pomoči matičnega naroda in manjšega pritiska madžarskih oblasti. Slovenci v tej državi nimajo svoje posebne organizacije, vključeni so le v Demokratično zvezo južnih Slovanov, ki ima svoj sedež v Budimpešti.

VIRUSNA GRIPA ZAJELA SLOVENIJO

V zadnjih zimskih tednih je v naše kraje prišel virus gripe po običajni poti iz Hrvaške, kjer je razsajal v mesecu januarju. Epidemija te bolezni se je najprej pojavila na severozahodnem delu Slovenije, od koder se je hitro razširila po Ljubljani, Koperskem in Goriškem. Za gripo so oboleli predvsem šolarji, tako da so posamične učilnice samevale. Posebno na Obali je po šolah manjkalo tudi do dve tretjini učencev. Boljše so bile razmere le na

Gorenjskem in na Dolenjskem. V nekaterih krajih, ki jih je prizadela bolezen, je pričelo primanjkovati zdravil.

„TEK TREH DEŽEL“

se imenuje sedaj že tradicionalna prirediteljska, ki vsako zimo združi prijatelje belega športa iz Slovenije, Italije in Koroške. Letos se je tega smučarskega teka udeležilo 1500 smučarjev in smučark. Nekaj preglavic jim je delal le novozapadel moker sneg, vendar so prireditelji kljub temu uspeli pripraviti dobro smučino. Proga je bila dolga 25 kilometrov, najtežji del pa je bil vzpon od italijanske strani do avstrijske meje. Bivši italijanski prvak Rupil je bil za osem sekund pred Slovincem Markom Gracerjem na cilju. Tretji pa je bil Korošec Jauernig. Prvo mesto med tekmovalkami pa je zavzela naša olimpijka Metka Munič. Da je bila letošnja proga težka, pove podatek, da je lanskoletni udeleženelec Rupil za isto progo potreboval letos petintrideset minut več.

3. SREČANJE SLOVENSkih PESNIKOV V KRANJU

Tema srečanja je bila „sedanji trenutek slovenske poezije“. Razpravljali so tudi o vprašanih pouka slovenskega jezika

kaj je pa doma novega?

v šolah. Podprli so vse akcije slovenskih pisateljev, ki so jih vodili proti „skupnim jedrom“. Sprejeli so posebno izjavo o tem perečem vprašanju. V njej zahtevajo „revizijo obstoječega šolskega programa, posebej za slovenski jezik in literaturo, zlasti revizijo števila učnih ur slovenščine na srednji šoli usmerjenega izobraževanja. Kajti le dve uri na teden onemogočata sleherni razumni pouk in v temelju ogrožata tudi naše delo in tradicijo, na kateri to delo temelji.“ Z literarnim večerom v Prešernovem gledališču se je končalo njihovo srečanje.

od tu in tam

CELJE

Na občinski konferenci SZDL so obravnavali razne izraze nezadovoljstva med mladimi v tem kraju. Ugotovili so, da se mladi ljudje po končanem šolanju čedalje težje zaposlijo in da jim je skoraj nemogoče priti do primernega stanovanja. Poseben problem postajajo šolske malice. Učenci srednje šole ekonomske usmeritve so zagrozili, da bodo bojkotirali malico, če zasebnik ne bo znižal cen, ki so očitno dražje kot v družbeni prehrani. Kritizirali so tudi

prakso, da srednje šole prepuščajo skrb za šolsko prehrano zasebnikom.

CELJE

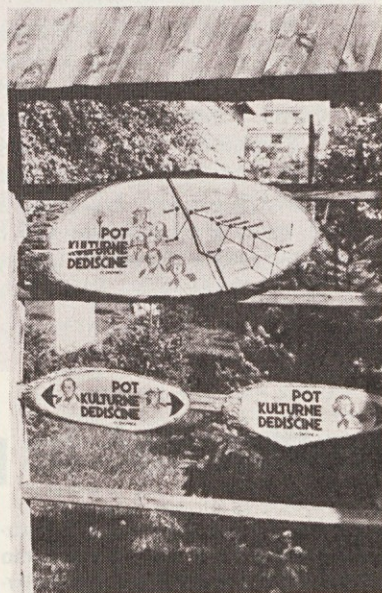
Posebna raziskovalna skupnost je lani ob mentorski pomoči hidrometeorološkega zavoda iz Ljubljane začela z merjenjem onesnaženosti zraka. Cilj raziskave je bil ugotoviti delež celjskih tovarn, posebno cinkarne in podjetja Emo, pri vzrokih za slab zrak na celjskem področju. Meritve so pokazale, da je iz dimnikov cinarne lani prišlo v zrak 3515 ton žveplovega dioksida. Postavili bodo tudi postaje za nadzorni alarmni sistem, kot to predvideva republiški zakon.

DOLIČ

Pri osnovni šoli so odprli 200 kvadratnih metrov velik prizidek, ki bo učencem služil za telovadnico, krajanom pa za razne prireditve in sestanke. Večji del denarja so zbrali s samoprispevom, ostalo pa je prispevala matična slovenjgraška občina.

DRAVOGRAD

Da sta vedno dobro založena trgovina in prijaznost do kupcev osnovna pogoja za uspešno poslovanje, to je pokazala tudi zelenjavna trgovina, ki jo je pred dobrima dvema letoma odprl tukaj

V Žirovnici na Gorenjskem. Pot vodi mimo rojstnih krajev Janša, Finžgarja, Jalna, Čopa in Prešerna.

podjeten trgovec iz Tetova v Makedoniji. Danes ni gospodinj v Dravogradu, ki bi trgovine ne poznala. Sredi zime so gospodinj v njej lahko kupile

(dalje na strani 9)

skozi stisnjene zobe se je težko smejeti

NI VSE MESO, KAR DIŠI PO SVINJARIJI.

Vemo, kaj. Vemo, zakaj. Vemo, kako. Vemo, kje. Vemo, kdaj. Samo če bi še zvedeli, kdo. In še posebej, doklej.

UTAPLJAMO SE, KER PLOVEMO Z JAHTAMI.

Kdor ni z nami, je na začasnem delu v tujini.

IDIOTE IMAMO. MANJKA NAM DOSTOJEVSKI.

Verjamem, da nimajo nobenih privilegijev, a glede na težji gospodarski položaj bi se jim morali odpovedati.

ZAČELI BOMO VRAČATI DOLGOVE. SMO ŽE NAJELI POSOJILA.

Neposredni proizvajavci, ne bojte se izkoriščevalcev: ščiti vas ogromna armada administrativnih delavcev.

SLABI ZGLEDI VLEČEJO TUDI NAVZGOR.

Med seboj bomo tovariši šele tedaj, ko bo vsakdo od nas sam svoj gospod.

ALI ZA SVETLO PRIHODNOST ZADOŠTUJEJO 40-VATNE ŽARNICE?

Po PAVLIHU

Izredno sveto leto odrešenja se počasi že nagiba k svojemu koncu. Za vesoljno Cerkev in posebno še za našo krajevno Cerkev na Slovenskem upamo, da bo sveto leto imelo trajne sadove.

Za našo Cerkev pričakujemo in prosimo Boga zlasti za dar novih duhovnih in redovnih poklicev, ker bomo v jeseni letos začeli posebno leto poklicev, na katero se že dolgo pripravljamo. To leto poklicev bo sovpadalo s svetovnim letom mladine 1985, ki mu hočemo posvetiti veliko pozornost.

Poglobitev vere in krščanskega življenja kot sad svetega leta odrešenja pa se izraža tudi v prizadevanju in upanju, da bi se pospešil proces za beatifikacijo treh velikih slovenskih škofov, Friderika Baraga, gorečega misijonarja Indijancev v Severni Ameriki, ki je umrl pred dobrimi 115 leti, Antona Martina Slomška, ki je istočasno v domovini med slovenskim narodom utrjeval vero in narodno kulturo, in Janeza Gnidovca, ki je pred 50 leti požrtvovalno deloval v škofiji Skopje na grško-albanski meji Jugoslavije.

Nadškof dr. Alojzij Šuštar na sprejemu slovenskih svetoletnih romarjev pri sv. očetu v petek, 24. februarja

velika noč je praznik upanja

Velika noč je naš največji praznik, saj se na ta dan spominjamo dogodka, ki na njem sloni naša krščanska vera, vera v Jezusa Kristusa.

Ta dogodek pomeni nekaj, kar je naravnost izziv za „zdravo“ človeško pamet, ki je tolikanj uklenjena v okove železnih „znanstvenih“ zakonitosti, da ne spoznava in priznava nobenih izjem. Pa vendarle se je na ta dan zgodilo nekaj nemogočega. Nekdo je vstal od mrtvih. In ta Nekdo je že, ko je še živel, postavljal pod vprašaj miselnost judovskih voditeljev in duhovnikov, podiral stoletna izročila, ker so bila krivična in so ljudi navajala k neiskrenosti, postavljali na glavo modrost „smetane“ izvoljenega naroda. V očeh javnosti je bil sicer samo „tesarjev sin“, vendar pa je svoj nauk potrjeval z znamenji in svoje vedenje s svojim celotnim življenjem, tako da je tistim, ki so bili dostopni za resnico, dajalo to misliti, da so se čudili in strmeli. In vsi iskreno misleči so morali priznati, da je nekaj posebnega in da vsega tega ne bi mogel delati, če bi ne bil Bog z njim, če bi ne bilo res, kar je sam povedal, da sta namreč eno z Očetom. In kakor je počel v življenju nemogoče stvari, tako se je tudi po njegovi smrti zgodilo nekaj nemo-

gočega. Nemogoče je postalo mogoče.

Veliki petek pač ni dal slutiti, vsaj površnemu opazovalcu ne, kaj se bo zgodilo na velikonočno nedeljo. Toda če pomislimo na njegovo dostojanstveno vedenje pred velikim zborom in rimskim oblastnikom, če pomislimo na njegove besede na križu, potem ni več tako nemogoče, kar se je zgodilo v nedeljo zjutraj. Na križu je zmagala brezpogojna ljubezen do Očeta in ljudi. Vse trpljenje in ponižanje ga ni moglo odvrniti od ljubezni do tistih, ki so mu storili krivico. Še vedno jih je ljubil in je zanje molil: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ (Lk 23, 34) Prav tako ga doživetje zapuščenosti od Očeta ni moglo odvrniti od popolne predanosti Očetu. Res je vzdihnil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“ (Mr 15, 34) A je tudi pristavil: „Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo.“ (Lk 23,46) Apostol Janez je zato mogel zapisati besede: „Na tem smo ljubezen spoznali, da je on dal življenje za nas.“ (1 Jan 3, 16)

Pesnik pravi:

„O znaj, ljubezen je najvišja sila in človek v njej se Bogu približuje!“

Ljubezen pa, ki se je razodela na križu, je Bog sam. Če se je torej Bog na tak način razodel ob Kristusovi smrti, potem ni več nepričakovano, kar se je zgodilo, ko se je Kristus prikazal na velikonočno nedeljo apostolom in so ti morali priznati: „Gospod je res vstal.“

Spomin na ta dogodek obhajamo kristjani vsako leto na velikonočni praznik. Vendar so velikonočne skrivnosti tako pomembne, da se jih v resnici spominjamo vsako nedeljo.

Vendar je samo spomin premalo za praznovanje velike noči. Ne gre in ne sme iti samo za spomin, temveč hkrati za klic, ki nam prihaja po tem prazniku. Gre za božjo govornico, ki jo ta praznik vsebuje in je namenjena slehernemu človeku.

Velika noč je praznik upanja, ki ostaja tudi takrat, ko gre za navidezno še tako nemogoče stvari. Mar je kaj — navidezno — bolj nemogočega, kot je velikonočna nedelja s svojo vstajenjsko skrivnostjo, ki sledi žaloiгри velikega petka?

Človek sme vedno upati, nikdar nima razloga za to, da bi obupoval, da bi bil malodušen in zlomljen. Kristus je namreč za nas trpel in tudi za nas od mrtvih vstal, kakor pravi apostol. Nekoč se bo gotovo uresničilo, česar niti prav razumeti ni mogoče: „Kar oko ni videlo in uho

(dalje na strani 33)

NOVA OKROŽNICA PAPEŽA JANEZA PAVLA II. „SALVIFICI DOLORIS“

O krščanskem smislu človekovega trpljenja

Kristjani moramo premagati občutek, da je trpljenje nekoristno

Na spominski dan Lurške Matere božje, 11. februarja 1984, je sveti oče izdal novo okrožnico o odrešenjskem trpljenju („Salvifici doloris“).

Okrožnica ima uvod, sklep in šest poglavij. Papež bi rad v svetem letu pokazal na krščanski smisel človekovega trpljenja. Odrešenje smo namreč dosegli po križu in trpljenju Jezusa Kristusa.

Papež najprej govori o vseh vrstah človekovega trpljenja, fizičnega, duševnega in naravnega. Sveto pismo je polno opisov raznovrstnega trpljenja, človek sedanjega časa si trpljenje še sam dodaja in sam sebi grozi s samouničenjem.

Papež išče odgovor na staro vprašanje: Čemu trpljenje? Odgovor je težak. Vprašanje postavlja človek človeku in tudi človek Bogu. Ko ne najde pri njem odgovora, taji obstoj Boga. Bog nam na to vprašanje odgovarja v razodetju, posebno še v Jobovi knjigi. Nravno zlo, ki ga povzroča greh, zasluži kazen, ki naj bi izravnala nravni red v svetu. Stara resnica je, da Bog dobro plačuje in hudo kaznuje kot pravičen Sodnik. Gotovo pa ni vsako trpljenje nasledek greha in zato nima vedno značaja kazni. Jobova knjiga še ne daje zadnjega odgovora, pač pa že kaže na Kristusa, ki je trpljenje premagal z ljubeznijo. „Bog je svet tako ljubil...“ (Jn 3, 16) Te besede Nikodemu nas povedejo v srčiko božjega odrešenjskega dela. V tem stavku je vsa teologija odrešenja.

Vsak kristjan pa je poklican, da sodeluje pri Kristusovem odrešenjskem trpljenju. Kristusov križ in njegova smrt dobita svojo dovršitev v njegovem vstajenju. To je tudi vsa tolažba človeku za njegovo trpljenje.

Posebno poglavje posveča papež evangeliju o trpljenju. Priče Kristu-

sovega trpljenja in vstajenja so Cerkev in človeštvo zapustile poseben evangelij o trpljenju. Ta evangelij je najprej Kristus sam, nato njegovi učenci-mučenci v dolgi vrsti rodov. Najprej njegova Mati, ki je bila navzoča pod njegovim križem. Kristus je trpljenje kristjanov velikokrat napovedal. Po trpljenju mu bomo najbolj podobni. To misel je še posebej razvil naprej sveti Pavel. Zato moramo kristjani premagati občutek, da je trpljenje nekoristno.

V zadnjem poglavju povezuje papež priliko o usmiljenem Samarijanu z evangelijem o trpljenju. Prilika o usmiljenem Samarijanu hoče ljudi povezati s trpljenjem bližnjih. Prebuditi hoče človeško in krščansko ljubezen do trpljenja drugih. Proti trpljenju v svetu se moramo bojevati.

Papež sklepa okrožnico z ugotovitvijo: tak je nadnaravni in hkrati naravni smisel trpljenja. Nadnaraven je zato, ker je zakoreninjen v skrivnost odrešenja; globoko človeški (naraven) pa zato, ker v njem človek spozna sam sebe v svoji človečnosti, v svojem dostojanstvu in poslanstvu. Trpljenje je del človekovega misterija. Po izjavi 2. vatikanskega koncila je skrivnost človeka mogoče razumeti samo v skrivnosti učlovečene Besede (prim. C 22). Ob koncu prosi papež vse slabotne in trpeče, naj bodo s svojim trpljenjem moč za Cerkev in človeštvo.

PAPEŠKI LETOPIS 1984

V petek, 10. februarja, je državni tajnik kardinal Casaroli predstavil sv. očetu prvi izvod Papeškega letopisa 1984. Iz letopisa je razvidno, da šteje kardinalski zbor 129 članov, škofijskih sedežev je 2422 (14 več kot lani), naslovnih škofijskih sedežev je 1988. Škofijska konferenca je 101. V preteklem letu je sv. oče imenoval 140 škofov in nadškofov. Ustanovljeni so bili trije novi papeški organizmi: Komisija za revizijo in izboljšanje Vulgate (Hieronimovega prevoda sv. pisma), Stalni odbor za mednarodne evharistične kongrese in Komisija za avtentično razlago Cerkevne zakonika.

Evangelij ni samó pripoved nekega žalostnega poloma. V svojem epilogu je tudi pripoved nekega nedopvedljivega zmagoslavja. Na koncu evangeljskega filma se zemlja strese, skala odleti od groba in v pomladno jutro se vrže Nekdo, ki je premagal smrt samo.

Kar je bilo vrženo za vselej ob tla, ni eden izmed tistih sovražnikov človeštva, ki jih znanost, medicina in sociologija premagujejo z velikanskimi napori samó za to, da si takoj zatem vidijo zrasti pred očmi novo neznanko, novo bolezen, nov gospodarski kaos. Kar je bilo premagano, ni takšen ali drugačen razredni sovražnik. Bil je premagan sovražnik človeške vrste kot take. Ni bil poražen takšen ali drugačen okupator. Porazen je bil sam véliki Okupator planeta, ki je držal okupirano samo človekovo slo po nesmrtnosti: premagana je bila smrt sama.

Po tistem jutru je za kristjanovo vero — ne za njegovo srce — postala biološka smrt samó sprememba. Grob je postal zibelka. Pokopalšče je postalo provizorij. In človekova usoda je bila projicirana v perspektivo nekega absolutnega zmagoslavja.

Dejansko evangelij ni samo pripoved o nekem izničenju. V njegov trpljenjski mol kontrapunktično udarja tudi trobenta nadzemskega zmagoslavja.

Že nad betlehemsko stajo defilirala v svoji svetli nepremagljivosti nebeška armada. Na Taboru hoče Kristus svoji priljubljeni trojki — Petru, Janezu in Jakobu — dokazati, preden postane mož bolečin, da je on tudi nosilec nepredstavljivega sijaja. Vsi njegovi čudeži so zmagoslaven dokaz sile, s katero se on lahko poigrava s snovjo, od trpeče človeške materije do materije v anorganski gluhoti. Tik pred aretacijo na Getsemanski gori, ki je prišla nadenj. Govor na gori je dejansko manifest zmage. Njegove prilike izzvenevajo v vizijo nepredstavljive gostije, kjer bo gostitelj sam Stvarnik. Namesto izraza kakšne zmedene tesnobe izreče na zadnji večerji svoj mirni „Jaz sem premagal svet!“. In po vstajenju izreče svoj pomirljivi pozdrav: „Ne bojte se!“ Vse njegovo ravnanje navaja učence v neko prav tako mirno kakor neomajno gotovost — tja do zadnje obljube: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“

Alojz Rebula, Smer nova zemlja

Zakaj hodim k spovedi

Takole mi je zabrusil moj delovni tovariš, ko sem ga povprašal, ali bo šel za veliko noč kaj k spovedi: „Kadar bom kaj ušpičil, bom že sam uredil s svojim Bogom — če sploh je kakšen. Sicer pa, kaj to briga farje! Naj se menijo za lastne zadeve — saj tudi jaz ne stikam po njihovem zasebnem življenju. V spovednico pa naj lazijo tercijalke, ki imajo tako in tako preveč časa. Jaz sem zadovoljen, če me pusti ljubi Bog lepo pri miru, in ga tudi jaz ne nadlegujem.“

„Saj nikogar nisem ubil.“

Tudi sam sem se zmeraj nekako bal spovednice. Šele ko so pri nas uredili spovedni kabinet, sem spoznal, koliko mi lahko pravzaprav pomaga, če grem k spovedi. Vsakokrat znova odkrivam, da pri spovedi z duhovnikom lahko naredim inventuro svojega življenja in da lahko pri tem čisto neposredno doživim Boga — skratka: pri spovedi pridobim veliko za svoje življenje. In spoznal sem, da ti ni treba ravno koga ubiti, da se spoved „izplača“.

Kaj pa je to — greh?

Gotovo ste pogosto z avtom naokoli. Tudi jaz sem. Pa se mi je zadnjič zdelo vseeno kar malo neumno, ko je nekdo dejal v nekem radijskem intervjuju, češ da je treba že končno stopiti na prste „pregrešnemu prometnemu vedenju“ številnih avtomobilistov, posebno tistih v kolonah. Ja kaj pa ima promet opraviti z vero! Je že kdo kje slišal, da bi se morali po novem namesto „Pozabil sem na jutranjo molitev“ spovedovati „Pozabil sem zasenčiti luči“?

Moderni ljudje izraza *greh* res ne uporabljamo pogosto in ga sploh ne omenjamo radi; in vendar tisto, kar oz-

načuje ta beseda, obstaja tudi še ob koncu našega 20. stoletja. Da, videti je celó, da sebičnost, grobost, neprijaznost in brezobzirnost na mnogih področjih še naraščajo. In četudi o grehu ne govorimo, lahko sleherni od nas vendarle dan za dnevno spoznava, da obstajata *dobro* in *slabo*. Vsakdo po svoji vesti občuti pri sebi samem, kadar stori kaj napačnega, če npr. v svojih mislih ne najde prostora za svojega bližnjega ali podobno.

Vest in svoboda

Osnova za to, da se lahko odločim za eno ali za drugo, je moja svoboda. V mnogočem sem namreč samostojen, lahko torej izberem eno ali drugo pot. In tako je mogoča tudi odločitev za zlo, ki mi bo obtičala v zavesti kot polom, kot krivda, kot greh. Od moje odgovornosti bo potem odvisno, ali se bom ravnal po svojem „notranjem sluhu“ ali pa bom ta glas v sebi presodil kot šibkost in se odvrnil od njega.

To velja za vsakega človeka, tudi za neverujočega. Zame kot vernika pa je pri tem pomembno še nekaj: jaz namreč verujem, da ima Bog z menoj dobre namene, da se zanima zame osebno. Ker mi je torej Bog neposredni bližnji, se ga tiče tudi to, če imam težave. In ker mi pomeni nosilni temelj, ga v svoji šibkosti potrebujem — saj si sam ne morem pomagati iz močvirja. Vem pa, da se smem zanesti nanj — vendar le, če mu bom dal prostor v sebi. In vem, da vse svoje skrbi lahko preložim nanj.

Zato pa je tudi zlo, ki ga delam, neposredno usmerjeno proti njemu. S svojo krivdo namreč motim božji načrt z nami ljudmi in še zlasti njegove namene z menoj. Svobodo, ki jo imam,

izrabljam potemtakem za to, da se mu postavljam po robu in odklanjam njegovo ponudbo. Ne sprejemam roke, ki mi jo ponuja. *NE* mu pravim, njemu in hkrati tudi občestvu ljudi in občestvu verujočih, ki mu pripadam.

Ta *NE* Bogu in soljudem je lahko nekaj izjemnega, nekakšna ovira ali majhen ovinek na sicer pravi poti, ki ji ne spreminjam smeri. Cerkev imenuje to „mali“ ali „odpušljivi“ greh — ker ne uničuje prijateljstva z Bogom.

Čisto drugače pa je, kadar se človek v osnovi odloči proti Bogu in proti glasu svoje vesti. Če se zgodi to pri polni zavesti in s polnim namenom, kadar ta *NE* Bogu in njegovemu načrtu z ljudmi izrečem zavestno, govorimo o „smrtnem“ grehu — „smrten“ je zato, ker je zaradi njega pretrgana zveza človeka z Bogom.

Zasuk za 180 stopinj

Pri sebi kakor tudi pri drugih ves čas opažam, kako težko pravzaprav najdemo pravo odločitev. Bržkone sodi to k bistvu ljudi, da tičimo zmeraj znova v grehu oziroma da smo nenehoma nekako prizadeti.

Vendar pa mi iz te krize vselej pomaga zavest, da se je Bog za nas in zame že daroval, in sicer povsem in popolnoma. V svojem Sinu se nam je naklonil dokončno in za zmeraj, pa četudi se mi nenehoma odvrčamo od njega.

Položaj sveta se je s prihodom Boga v Jezusu Kristusu popolnoma spremenil; lahko bi rekli, da je Jezus ustvaril novo klimo, božje podnebje. Ni prišel sodit, ampak reševati. In Jezus pozna položaj človeka, ve, da ima možnost biti kriv, a da hkrati tudi hrepeni, da bi se te krivde rešil. Prav njemu so očitali, češ da se združi z manjvrednimi, se približuje grešnikom itd.

Jezus vabi k spreobrnjenju

Sicer pa se Jezus nikakor ne postavlja kratko malo na stran teh ljudi, ampak podira samo plotove, ki ga ločijo od njih, plotove njihove krivde. Kliče k popolni spreobrnitvi in ustvarja novo življenje v tistih, ki mu pripadajo, ki

so v njem. Opušča in odstranjuje breme preteklosti.

In vendar jaz še zmeraj lahko rečem svoj *NE*. Odklonim lahko Jezusovo zahtevo po spreobrnitvi, po notranji preusmeritvi, zavrzem lahko njegov klic h graditvi miru, preprečim lahko, da bi med ljudmi zavladal njegov zakon, zakon ljubezni.

V Jezusu je postala oprijemljiva božja ljubezen, njegov absolutni *DA* ljudem, njegova pripravljenost odpustiti. On, Križani in Vstali, se je solidariziral z grešniki — torej tudi z menoj — in je končno veljavno vzel našo krivdo nase. Vem, da s svojim deficitom lahko pridem k njemu, saj je most, ki sem ga bil podrl, že spet postavil. On ima pravo pot zame in tudi njen končni cilj, pa čeprav se zdi kaka druga pot udobnejša, bolj imenitna in bolj zanimiva.

Kaj pa Cerkev to briga!

V Jezusu se nam je približala božja pripravljenost odpustiti. Navzoča je v občestvu tistih, ki to božjo ljubezen v Jezusu Kristusu spoznavajo in jo živijo, v Cerkvi. Ta pa nam potrjuje božje odpustanje v zakramentu krsta. Oprostitev se zgodi namreč v tem zakramentu. Pri krstu postane torej sprava, ki deluje po Jezusu Kristusu med Bogom in človekom, tudi zame osebno aktualna.

Vendar pa je spreobračanje človeka, ki je tudi še po svojem krstu v svoji svobodi gréšen, potrebno nenehoma. In je tudi mogoče: zaradi odpustanja Boga, ki me zmeraj znova nagovarja po Cerkvi. Ko zaupam svojo krivdo, bornost svojega življenja, zastopniku Cerkve, me v duhovnikovi odvezi obsije odpustajoča božja ljubezen, ki šele omogoča in nosi mojo spreobrnitev.

Osvobajajoča izpoved

Kot „zastopnik Cerkve“ mi je najbolj dosegljiv naš župnik. Ko sem pri spovedi pri njem, čutim, da ne gre zgolj za Boga in zame; moja krivda prizade ne prav gotovo tudi ljudi, saj z njo škodujem tudi občestvu Cerkve. Zato prav lahko razumem, da so poznali v prejšnjih časih tudi javno priznanje.

Zakrament sprave je sicer obvezen samo v primeru smrtnega greha, kadar se povsem odvrnem od Boga in se oddaljim od občestva Cerkve. A če Cerkev terja od nas spoved najmanj enkrat na leto, to vendarle ne pomeni vmešavanja v zasebno življenje: tu pa tam je pač potrebna pomoč, da se oveš samega sebe.

V psihologiji prevladuje spoznanje, da se nečesa najlaže osvobodiš, kadar tisto izpoveš. Pri spovedi pa tako pogosto kritizirajo prav to posamezno izpoved! Mar res ne more nič koristiti,

če opraviš od časa do časa temeljito inventuro?

Seveda tudi jaz ne govorim posebno rad o svojih napakah in jasno je, da tudi pri meni prihaja do težav — vendar pa se zavedam, da se pač nobena inventura ne dá opraviti kar mimogrede. In zdi se mi dragoceno, ko srečam v spovedniku človeka, ki bo najin pogovor in moja izpoved zagotovo ohranil zase.

Nikakor ne brez mene

V zakramentu sprave mi Bog ponuja roko. Če se — ko se spreobrnem — vrnem spet k njemu, sprejem njegovo roko. Lahko pa njegovo ponudbo tudi odklonim. Svojo krivdo lahko spoznam in sem voljan svoje prihodnje ravnanje naravnati na Boga — lahko pa še naprej ostanem obrnjen od njega. Potem mi ne bo odpusteno. *Kesanje* je torej odločujoče za premagovanje greha — Bog nam odpušta, če se mi obračamo k njemu.

To obračanje pa ima seveda tudi posledico, ki jo imenujemo *sklep*.

V Gospodovi molitvi, v Očenašu, molimo: „Odpusti nam naše grehe, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom.“ Potrebna je potemtakem tudi *naša lastna pripravljenost odpustiti*, če res molimo iskreno: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“

Kristjani se moramo svetu pokazati kot prosojna znamenja božje tolažbe. Vsi morajo videti, kako se človekovo dostojanstvo vsakokrat, ko je nevarnost, da bi bilo ponižano, v naših krščanskih skupnostih spoštuje, ščiti in odrešuje. Kot pravi apostol, je naše poslanstvo v tem, da se veselimo z veselimi in jokamo z jokajočimi.

Za takšno nalogo naj nas navdihuje Marijin zgled: bila je navzoča tako pri veselju na svatbi v Kani kot ob trpljenju na Kalvariji.

Janez Pavel II. ob molitvi angelovega češčenja 18. septembra 1983

Slovensko svetoletno romanje

V dneh od 22. do 26. februarja je verna Slovenija poromala v središče naše vere, na grob svetega Petra. Beseda *romanje* vsebuje pravzaprav že sama tudi cilj tega pobožnega popotovanja (Roma = Rim, romar = popotnik, namenjen v Rim).

Vseh slovenskih romarjev je bilo nad 1200. Okrog 1000 jih je bilo iz matične Slovenije pod vodstvom vseh domačih škofov (Šuštarja, Jenka, Krambergerja, Leniča, Smeja in Kvasa), ki se jim je pridružil še beograjski nadškof Slovenec dr.

Turk, in okrog šestdesetih duhovnikov in redovnikov. Romanja so se udeležili tudi Korošci iz Avstrije, Primorci iz Italije in Slovenci iz zdomstva, posebno iz Nemčije in od drugod.

23. februarja so odprli in blagoslovili prenovljeni del papeškega zavoda *Slovenik*, ki je dom vseh Slovencev ob središču krščanstva, kot je dejal nadškof dr. Šuštar v priložnostnem govoru. „V prvi vrsti je namenjen tistim slovenskim duhovnikom, ki jih njihovi škofje pošiljajo v Rim nadaljevat študij. Potem je to

hiša, kjer lahko skupine slovenskih romarjev najdejo prijetno in domače zavetje. In ne nazadnje se v Sloveniku tudi srečujejo in križajo pota rojakov iz matične domovine, za mejstva in zdomstva.“

Vrhunec romanja je bil vsekakor sprejem pri sedanjem nasledniku apostola Petra — Skale, na kateri je sezidana Jezusova Cerkev, pri papežu Janezu Pavlu II., dne 24. februarja okoli poldneva. Ob tej priložnosti je dejal sveti oče navzočim Slovincem — v lepi slovenščini — med drugim tudi tole:

„Vaša prisotnost tu danes mi je še posebej draga. Vi ste namreč daljni dediči velikih blagovestnikov in apostolov slovenskih narodov, Cirila in Metoda, ki sta skupaj s svetim Benediktom nebeška zavetnika Evrope. Že v prejšnjem stoletju je vaš goreči pastir, božji služabnik škof Anton Martin Slomšek, med vami in tudi med drugimi narodi oživil ciril-metodijski ideal o Cerkvi. To je ideal o krajevni Cerkvi, ki je globoko zakoreninjena v kulturi naroda, obenem pa življenjsko združena v veri in občestvu z apostolskim sedežem in z vesoljno Cerkvijo. To polnost cerkvenega občestva pa naj bi si prizadevala posredovati vsem krščanskim bratom, zlasti tistim na Vzhodu.

Dobro vem, da ista vera še danes navdihuje in oživlja vas in vaše verne rojake. Med drugim to izražajo:

- vaše zavzeto sodelovanje pri bogoslužnem in zakramentalnem življenju;
- vaša ljubezen do cerkvenega petja;
- vaša gorečnost za božjo hišo, ki se kaže v velikih žrtvah, s katerimi obnavljate vaše cerkve in gradite nove;
- vaše prizadevanje za katehezo in versko kulturo, ko velikodušno podpirate cerkveno umetnost in verski tisk;
- vaša skrb za bolne in trpeče, kar najde svoj izraz posebej v diakoniji;
- vaša gorečnost za misijone.

Obhajanje svetega leta odrešenja naj vam dá novega poguma in zagona. Utrdi naj vaše prizadevanje za dobro, da bi bili tako v družbi, v katero vas je postavila božja Previdnost, prepričani in učinkoviti pričevalci resničnosti našega odrešenja. Da bi pa v resnici mogli biti taki pričevalci, naj se vaše življenje v Kristusu stalno prenavlja in raste po Gospodovih besedah: „Vi ste sol zemlje . . . Vi ste luč sveta . . . Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mt 5, 13—16)

Bodite torej dosledne priče žive vere in goreče ljubezni do Boga in do bližnjega.

Vsem naj bo za zgled vaše spoštovanje do človeka in do življenja v vseh njegovih dobah — od spočetja pa do dozorelosti.

Vsem naj bo v spodbudo vaša zvestoba neločljivi zakonski zvezi z družini.

V vaših družinah in cerkvenih skupnostih naj raste prizadevanje za versko in moralno vzgojo otrok in mladine. To je danes težka naloga, istočasno pa prva dolžnost in sveta, nedotakljiva pravica staršev in Cerkve.

Posvečujte „Gospodov dan“, kakor vam naročajo vaši škofje v pastirskem pismu za letošnji postni čas.

Nikoli naj ne preneha vaša molitev za duhovniške in redovniške poklice, za katere je bila vaša dežela vedno rodovitna mati.

Pri dejavnih prizadevanjih za skupno dobro in splošni napredek črpaite navdih in moč v pristni in živi krščanski veri. Tako boste v resnici evangelijski kvas v Jugoslaviji in sredi sveta, novo, v Kristusu odrešeno človeštvo, h kateremu je poklican vsak človek, da bi tako v polnosti dovršil sebe in bil srečen v času in v večnosti.

Znana mi je vaša prisrčna pobožnost do božje Matere Marije. Zato izročam vas in vse vaše rojake v materinsko varstvo Njej, ki jo po vaših domovih in tolikih svetiščih kličete Pomočnica in Kraljica.

Vam, ki ste tukaj zbrani, vašim dragim in še posebej bolnim in trpečim, mladim in vsemu slovenskemu narodu iz srca podeljujem svoj apostolski blagoslov.“

(nadaljevanje s strani 3)

jabolka, hruške, grozdje, črno redkvice, limone, pomaranče, fižol, čebulo in česen. Tudi cene so bile nižje kot drugod.

IZOLA

Posledice že več kot šest let trajajoče krize v svetovnem pomorskem gospodarstvu je bridko občutilo tudi tukajšnje ladjedelništvo. Zaradi pomanjkanja naročil in remontov je bilo februarja kar trideset delavcev na „prisilnem dopustu“. Naši ladjarji so na svetovnem trgu glede cen konkurenčni, le v zagotavljanju rokov so na slabšem, kar je posledica pomanjkanja rezervnih delov, ki jih mora podjetje uvažati. Bolje bo v aprilu, ko bo priplula na remont večja ladja iz Rusije.

HRASTNIK

Pomanjkanje surovin iz uvoza zelo pesti tovarno kemičnih izdelkov. V prvi polovici marca je tovarna obratovala z polovično zmogljivostjo. Deviz za uvoz nimajo, jugoslovanski trg s surovinami pa še ni zaživel. 480 zaposlenih zato upravičeno pričakuje ureditev tega problema.

KRANJSKA GORA

Turistični delavci so z letošnjo zimsko sezono zelo zadovoljni. Obilne snežne padavine so občutno podaljšale smučarsko sezono, hoteli pa so bili zato razprodani do konca meseca marca. Med gosti je bilo letos veliko tujcev, v nekaterih hotelih tudi do 90 odstotkov. To pomembno smučarsko središče premore okoli dva tisoč turističnih postelj v hotelih in pri zasebnikih. Že marca so začeli sklepati pogodbene aranžmaje s tujimi agencijami za prihodnjo zimsko sezono.

LAŠKO

Lanskoletni vrtoglavi skok cen piva je slabo vplival na izpolnitev proizvodnih načrtov pivovarne Laško. Januarja so zabeležili 18 odstotkov manjšo proizvodnjo kot v istem mesecu lani. Za pivovarno pa je položaj tudi zato resen, ker se cene surovin večajo, cene končnemu izdelku pa ne morejo več dvigniti. Pivovarna zato zahteva znižanje prometnega davka, ki je s 40

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

SARAJEVO — VIDEZ IN RESNIČNOST

Za olimpijske zimske igre 1984 so delali Jugoslovani z zavzetostjo in naponom sil, da bi se svetu predstavili v kar najlepši luči.

Da se družbeni sistemi in politični režimi svetu prikazujejo prek v beton vlitih spomenikov in da hočejo s tem poleg svoje gospodarske sposobnosti razkazovati tudi svojo človečnost in pravičnost, je sicer znan, a obenem prozoren obrazec predstavljanja samega sebe. O tem, kako je z življenjsko kakovostjo posameznega občana znotraj države, ali živi ta zares v svobodi, pa razkošni hoteli in steze za smūk pa tudi zelo veseli govori ob odprtju igre nič ne povedo.

Prav Jugoslavija nudi trenutno lep primer napačnega prikazovanja sebe in nāpak vloženih sil in prizadevanja. Funkcionarji zavzetosti, ki jo kažejo pri izvajanju olimpijskih iger, marsikdaj pri reševanju težav, s katerimi se morajo občani vsak dan soočati, ne pokažejo. Jugoslovanska kriza, ki se kaže predvsem v neurejenem gospodarskem sistemu, je celó tako globoka, da bi se danes država za igre ne mogla več potegovati: samoupravna socialistična dežela v razvoju Jugoslavija bi bila za takšno reprezentativno razvijanje sil v prihodnje komaj še sposobna. Novi, v stadione in hotele, asfalt in turistično industrijo odeti Sarajevo kaže varljivo podobo, ki ni vedno v skladu z jugoslovansko resničnostjo, tudi če bi se dali športni poročevalci od sedaj v Sarajevu nakopičene blagovne ponudbe speljati, da bi kratko malo spregledali tedne dolge odklopitve toka v tej zimi in dolgoletno pomanjkanje osnovnih živil.

Socialistična republika Bosna-Hercegovina s svojim glavnim mestom Sarajevom je še posebej malo primerna, da bi dokazovala socialistično svobodoljubnost in razumniško svobodo. V neolimpijskih časih tu pogosto pokličejo časnikarja na policijsko postajo, če si dela javno zapiske — kajti, kdor piše, je sumljiv. V Sarajevu so lani člane muslimanske verske skupnosti obsodili na dolgoletne zaporne kazni. In končno iz Sarajeva odhaja velik del bosanske razumske družbe v druge dele Jugoslavije, ker ozka funkcionarska miselnost tu grozi, da zaduši življenje duhá. Odprtosti v svet zmore Sarajevo le malo nuditi. Ali bo „olimpijska misel“ Sarajevo oplodila, je dvomljivo.

Za Jugoslovane na sploh lahko igre prinesó le odmor za oddih od sivega vsakdanjika. V Beogradu se npr. vladna komisija ukvarja z jugoslovansko „ničelno rešitvijo“: kaj se bo zgodilo, če mednarodni denarni fond ne da več posojil? Industrijska proizvodnja bi ponovno padla, tovarne bi bile prisiljene zapreti, delavci bi morali na cesto. Partijski CK bo v kratkem razpravljal o vprašanju, zakaj se gospodarski reformni program ne uresničuje. Odgovor je že dolgo znan: v posameznih republikah so mogočne nacionalne birokracije izgubile stik s posameznikom in niso več zmožne obdržati občana pri delu in storitvah. 60%-na inflacija pritiska na življenjsko raven

in voljo za delo. Tudi mednarodni ugled Jugoslavije je toliko zdrknil, da ni niti svet zahodnih držav meni nič tebi nič pripravljen vedno znova denarno vskočiti. Da ima Jugoslavija več političnih zapornikov kot druge socialistične države in da v nekaterih delih države včasih vtikajo ljudi v ječe preprosto zaradi njihovega političnega mnenja, ni Jugoslaviji pomagalo rešiti notranjih težav in ji je v svetu le škodilo.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 9. feb. 84/4.

**FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:
SVOBODOLJUBNOST JUGOSLAVIJE SE KONČA PRI ČLOVEKOVIH
PRAVICAH**

Le 50 km zračne črte od Sarajeva, kjer pri olimpijskih igrah zelo povečujejo ideale miru in svobode, se nahajajo zapori v Foči in Zenici. Prav iz Foče je šele pred nekaj tedni prispel na Zahod klic političnih jetnikov za pomoč; pritožujejo se, da jim ne priznavajo zaporniških pravic, kot so določene v pravilniku za zapore. K 15 podpisnikom spada tudi dva frančiškana. V Zenici se nahaja mladi frančiškanski novinec Vidović, ki je bil ob aretaciji 1980 star šele 20 let. Bil je obsojen na šest let zopora, ker je v neki svoji pesmi opisal, kako je jugoslovanska policija umorila njegovega očeta in deda.

A zapori, v katerih bojavniki za človekove pravice neupravičeno trpijo zaporne kazni, se nahajajo ne le v Bosni-Hercegovini. Tako je prišlo novembra na Zahod pismo os-

mih jetnikov iz ječe v Lepoglavci. Med njimi se nahaja tudi 47-letni gospodarstveni znanstvenik Veselica, ki je bil obsojen na 11 let ječe, ker je menda poslal na Zahod poročilo o kršitvah človekovih pravic v Jugoslaviji. Osem jetnikov je prosilo vodstvo zopora, da bi v svetem letu smeli prejeti zakramente. V odgovor so jih zaprli v samice, pretepal in končno spustili kriminalne jetnike nad politične.

Seznam konkretnih primerov bi lahko nadaljevali. Jugoslavija je dežela, ki se rada kaže kot svobodna. Olimpijske igre hočejo doseči prav to. Jetnikom pa odklanjajo sleherno versko tolažbo — kar je kršitev mednarodnih dogovorov o človekovih pravicah, ki jih je podpisala tudi Jugoslavija.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 9. feb. 84/5.

**LA CROIX:
JUGOSLAVIJA: IGRE IN JEČE**

Zimska olimpiada v Sarajevu je bila za mnoge organizacije za obrambo človeških pravic priložnost, da so Jugoslavijo spomnile, kako često pozablja na spoštovanje teh pravic.

Takšno stanje traja v Jugoslaviji že dolgo časa in nanj v svojih letnih poročilih redno opozarja *amnesty international*. Zadnje poročilo posveča Jugoslaviji nič manj kot pet strani in pol, da piše — kar podpira s številkami — o vtikanju političnih zapornikov v ječe in se zanima predvsem za „zapisanje zaradi miselnih prestopkov oseb, ki so večinoma albanske narodnosti in so obsojene zaradi narodnostnih dejavnosti“. S temi jetniki so v preiskovalnem zaporu grdo ravnali in na splošno „so kršitve med postopkom tako težke, da zbuja živ nemir“. *Amnesty* dodaja, da „so razmere v ječah posebej mučne v Stari Gradiški“.

Francoska *Mednarodna zveza za človekove pravice (AIDH)* očita, da „je v Jugoslaviji najbolj pretresljiv položaj trenutno na Kosovem, kjer živijo ljudje v najskrajnejšem uboštvu in pod pritiskom, ki v Evropi nima primere“.

Kar tudi vznemirja, je zopetni izbruh aretacij zaradi verskega prepričanja. Organizacija navaja mnogo primerov tega.

odstotki med najvišjimi v državi. Za izvoz pa se ne navdušujejo, ker je naše pivo na tujem trgu podcenjeno.

LESCE

Turistično društvo je pripravilo 26. občni zbor, ki se ga je udeležilo veliko članov. Najbolj so bili zadovoljni s poslovnim uspehom Šobčevega kampa, ki spada med najbolj urejene na Slovenskem. Z 80.200 prenočitvami je ustvaril 25 milijonov dohodka. Turistično društvo tega kraja spada med najmnogičnejša v Sloveniji, saj je skoraj vsak drugi odrasel prebivalec njegov član. Zato je predsednik društva na koncu zbora s ponosom ugotovil: „Lesce je resda majhen in prijeten kraj, glede aktivnosti pa velik turistični kraj v naši domovini.“

LJUBELJ

Prvi petek v mesecu marcu bo mnogim zdomcem in turistom ostal dolgo v spominu. Za prehod meje so namreč morali čakati do trinajst ur v mrazu in snegu. Za obisk domačih jim je ostalo le par skromnih uric. To nevzdržno čakanje je carinsko upravo le spametovalo, da je okrepila naslednji teden carinsko posadko. Sedaj so morali čakati le do šest ur. Denarja carini pravzaprav ne bi smelo manjkati, saj so lani na slovenskih mejnih prehodih „iztržili“ kar 200 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA

Likovno razstavišče Rihard Jakopič je pripravilo zanimivo razstavo o umetnosti v Bosni in Hercegovini. Grafike, risbe, oljne slike, plastike in prostorske zasnove so na odličan način prikazale raven umetniškega ustvarjanja v teh dveh deželah. Nekateri izmed razstavljaljajočih umetnikov so študirali v Ljubljani in so spadali med predstavnike tako imenovane „ljubljske šole“.

MARIBOR

Pokrajinski muzej je za dragoceno umetnino bogatejši. Z uvidevno finančno pomočjo Kulturne skupnosti Slovenije jim je uspelo kupiti kip Brezmadežne iz druge polovice 18. stoletja. Sodijo, da ga je izdelal znani graški kipar Veit Königer, saj je zelo soroden ostalim umetnikovim storitvam. Königer je bil zadnji štajerski baročni kipar.

Njegova dela so tudi v Petrovčah in Novem Celju. Kip Brezmadežne bo izpolnil vrzel v zbirki vodilnih štajerskih baročnih kiparjev, katerih dela so v tem muzeju.

MARIBOR

Obrtno podjetje Moda, ki je doslej imelo svoje upravne trgovske in proizvodne prostore raztresene po mestu, se je preselilo v novo stavbo. Tu sta sedaj nameščena uprava in dva proizvodna prostora. Podjetje zaposluje 120 delavcev. Pred kratkim so se povezali s soboško tovarno oblačil Mura, za katero izdelujejo ženske plašče. Podjetje sicer izdeluje svoje izdelke na industrijski način, vendar tudi ročnega šivanja ni, so povsem opustili.

MENGEŠ

V podjetju Kemija so odprli nov obrat za proizvodnjo farmacevtskih surovin, ki so jih doslej za drag denar morali uvažati iz tujine. Izdelovali bodo surovine za zdravila bolezni prebavnega trakta, urogenitalnega trakta, za opeklino in za bolezni srca in ožilja. Celotna naložba je stala 423 milijonov dinarjev. Mengeško podjetje dela za tovarno zdravil Lek v Ljubljani.

MURSKA SOBOTA

Trgovsko podjetje Potrošnik je v letošnjih prvih treh mesecih bolje oskrbovalo soboški trg z živili in čistili. Mesnice so bile bolje založene, morda tudi zato, ker je bilo zaradi visokih cen manj povpraševanja. Pomurčani se pa še vedno otepajo s kroničnim pomanjkanjem tehničnih izdelkov kot so hladilniki, štedilniki, barvni televizorji, gume za avtomobile, barve in lepila. Ponje morajo zato v sosednjo Avstrijo. Največ preglavic pa jim dela oskrba z mazutom. Na dan ga dobijo le 70 ton, nujno pa bi ga potrebovali vsaj 125 ton. Kljub temu pa še ni prišlo do večjih zastojev v proizvodnji.

PORTOROŽ

Slovenski ladjar Splošna plovba je poslovno leto 1983 zaključil brez izgub. Lani so ustvarili 620 milijonov prihodka, toda skoraj vsega, 610 milijonov, so vzeli osebni dohodki. Le deset milijonov so namenili rezervnemu skladu. Največ težav imajo z domačimi poslov-

Ko je marca 1980 policija preiskovala frančiškanski samostan v Humaku (Bosna-Hercegovina), se je ustavil pri verzih, ki jih je napisal novinec Franjo Vidović (star 20 let), v katerih je opisal, kako je jugoslovanska policija umorila njegovega očeta in deda. Vidoviča so prijeli in zaradi „protinardnostne propagande“ obsodili na šest let zapora.

Prav tako so obsodili drugega frančiškanskega novince v Humaku Ivana Turudiča (rojenega 1961), na pet let in šest mesecev ječe, ker je imel pri sebi prepovedan tisk, posebno nekaj člankov iz nemškega časopisa *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.

Ob olimpijskih igrah je AIDH poslal predsedniku predsedstva Socialistične republike Jugoslavije pismo, kjer med drugim pravi: „Dajte znamenje dobre volje vsemu svetu, vsem, ki jih vabite v Sarajevo: ob olimpijskih igrah izpustite vse politične in verske jetnike! Takšnja kretnja bi bila zelo v skladu z duhom olimpijske listine in bi bila lep dokaz vaše gostoljubnosti...“

Odgovora doslej še ni bilo.
LA CROIX, Pariz, 17. feb. 84.

LA CROIX:

JUGOSLAVIJA: PRETKANE OMEJITVE SVOBODE

Odpor, ki ga nudi danes krščanska vera sedanjemu jugoslovanskemu režimu, je nadaljevanje dolgotrajnega odpora — skoraj pet stoletij — ki sta ga poznali tamkajšnja pravoslavna in katoliška Cerkev pod turškim gospostvom.

„Življenje katoliškega vernika ni prav nič lahko,“ ugotavlja hrvaški duhovnik, ki ni hotel biti imenovan. Dan za dnevem se vrstijo težave, ker so ogrožene najbolj neposredne pravice. Javno izpovedovanje vere pomeni toliko kot postaviti svoje poklicno delo na tehtnico. Iz vojske, diplomacije, pa prav tako iz industrije in trgovine na najvišji ravni je katoličan, ki se za takega priznava, izključen. Starši, ki hočejo zagotoviti svojemu otroku verouk, vedo, da ga s tem izpostavljajo norčevanju in javnemu zapostavljanju. Kardinal Kuharić je povedal, kaj utegne groziti otroku, če se udeležuje cerkvenega življenja.

V letih 1977 in 1978 so novi zakoni določili pravila za verouk: vršiti se sme v za to določenih prostorih, pod pogojem, da ne sovпада s šolskim urnikom, in pod pogojem, da oba starša to željo izrecno izrazita... Ljudi po bolnišnicah in hišah za stare sme duhovnik obiskati in jim maševati le, če za to prosijo oni oziroma njihove družine. Zakon ne omenja obiskov duhovnikov po ječah; ti so dejansko prepovedani.

Na zahtevo katoliških škofov, da bi bila Cerkev navzoča v javnih občilih, ni bilo odgovora; dovoljen je pa strogo verski tisk, skrčen na versko področje.

V nasprotju s položajem večine Cerkva v Vzhodni Evropi imajo Cerkve v Jugoslaviji brez dvoma večjo svobodo delovanja. „Kljub vsemu,“ trdi omenjeni duhovnik, „prave svobode v resnici ni, le omejitve so bolj pretkane. V Zagrebu so jezuiti natančno preiskali učbenike šolarjev, napisane po režimski ideologiji. In kaj so našli? Hinavščina, dvojni jezik je postal vsakdanji denar, čeprav so zlorabe in izgredi po različnih delih države različni.“

Aprila 1981 se je jugoslovanska škofovska konferenca izrecno soočila z vprašanjem o verski svobodi. Ugotovila je, da se ravnanje oblasti znatno razlikuje od zakona, ki jo določa. Na odnos sedanjega režima do Cerkve je neposredno vplivalo več važnejših dogodkov, med njimi zlasti Titova smrt maja 1980. Istega leta je bil začetek gospodarsko-političnih agitacij na Poljskem opomin, da bi se utegnili upreti tudi delavci v Jugoslaviji.

Režim skuša Cerkev oslabil in jo notranje razdeliti. Zato, da bi spravili slovenske in hrvaške škofove ene proti drugim, so mu dobrodošla vsa sredstva.

LA CROIX, Pariz, 19./20. feb. 84.

Prvič po Titovi smrti bo sedaj v Jugoslaviji zamenjano kolektivno državno vodstvo. A novi so večinoma stari: vsi kandidati so že služili na drugih visokih mestih. Za jugoslovansko vodstveno osebje je bilo vedno premalo naraščaja; samostojnejšim duhovom je napredovanje onemogočil mogočni partijski aparat Zveze komunistov. Tisti, ki se povzpnejo, imajo le tedaj upanje, če so se v pokrajinah svojih „novih idej“, ki jih je Tito terjal, odvadili.

Trajne težave v državi so:

- Gospodarstvo je še vedno hromo. Za naložbe manjka podjetjem denar, proizvodnja še dalje pada. Inflacija znaša kljub ukazani ustavitvi cen 50%. Razlog: proizvajavci poskrbijo, da je blaga malo, in terjajo višje cene, ki jih tudi odjemalci sprejemajo.
- Narodnostno navdihovano tekmovanje med republikami se je okrepilo. Pokrajinska sebičnost slabi pri zveznih oblasteh moč odločanja.
- Delavsko samoupravljanje, nekoč značilno znamenje Jugoslavije, je le še videz. Stalno pomanjkanje blaga in denarja vodi ljudi k temu, da ni v podjetjih in občinah kaj več odločati in deliti.

Ali lahko novo predsedstvo na žalostnem stanju kaj spremeni, je zelo vprašljivo. Vsekakor ne obeta nič dobrega izvolitev slovenskega zastopnika v predsedstvo Staneta Dolanča (58), nekdanjega šefa vojaške tajne službe in trenutnega jugoslovanskega notranjega ministra.

Baza domá mu ni dala zaupnice. Dolanc prihaja v predsedstvo le zaradi tega, ker je predvideni kandidat, bivši slovenski partijski šef Franc Popit, odločno odklonil, da bi sedel v isti skupini skupaj z „bedakom“, kot je Djuranović: „Ta človek je bil kot predsednik izvršnega sveta odgovoren za našo napačno gospodarsko politiko in nas je pripeljal v polom. Ta človek ne spada v predsedstvo, marveč v zapor.“

V nekem govoru pred tajnimi policisti je Dolanc izjavil, da „bi v Jugoslaviji ne smelo biti več politične policije“. Policija naj bi se omejila na lov za zločinci in špijoni; njena naloga ni, da bi vohala za občani po gostilnah in športnih igriščih ali da bi preganjala protirežimsko mišljenje in oporečnike. To spada v področje partije in družbenih organizacij.

Ta na videz tako po spremembi dišeči Dolančev nagovor je vzbudil začudenje. Mož, ki je dal kot notranji minister pregnati s policijo sleherni narodnostni migljaj in ki si je priskrbel profesuro za državno varnost, v novem kožuhu?

Jugoslovani so njegov govor razumeli, da naj bi v prihodnje samozavestna partija sprejemala odkrit pogovor z nezadovoljnimi in drugače mislečimi in da naj bi se odpovedala preganjanju in povračevalnim ukrepom.

To bi pomenilo, tako so mnogi upali, konec politike, ko lahko nekoga postavijo pred sodišče in obsodijo samo zato, ker je v pijanosti pel nacionalistične pesmi ali pripovedoval smešnice na račun partijskih veličin.

To bi bil tudi konec politike, s katero je bil npr. Hrvat Marko Veselica, profesor za narodno gospodarstvo in sindikalni funkcionar, obsojen na 7 let ječe, ker je ponudil nemški reviji *Der Spiegel* rokopis o „pogojih za demokratizacijo Jugoslavije“; uredništvo rokopisa zaradi njegove dolžine (61 tipkanih strani) sploh ni tiskalo.

„Okrog 32.000 ljudi je bilo po 1971 neposredno preganjanih, zapostavljenih ali šikaniranih“, ker so bili osumljeni, da politično drugače mislijo — je dokazoval Veselica v svojem spisu. Ker to velja še danes, sedi ta svobodoljubni kritik — medtem je težko zbolel — v območju ječe v Lepoglavi.

Da so bile sanje o demokraciji preuranjene in da so policijskega ministra Dolanča popolnoma nápak razumeli, je potem pojasnil ljudstvu, ki je bilo polno upanja, članek v vojaški reviji *Fronta*. Tu so postavili Dolančeve misli in pravo luč: „Končno ni nič bolj naravnega, kot da delovni ljudje in

nimi partnerji, ki jim dolgujejo že skoraj deset milijonov dolarjev. Letos bo edini slovenski ladjar praznoval svojo tridesetletnico.

SLOVENSKA BISTRICA

Številni pozivi občine k večjemu varčevanju z vsemi vrstami energije so v tej občini rodili prve sadove. Poraba elektrike v industrijskih podjetjih se je v primerjavi z letom 1982 zmanjšala za dobra dva odstotka. Podobno je bilo tudi s porabo mazuta in vseh vrst bencina. Le poraba plina se je povečala. Letos pa bo novi toplovod še bolj prispeval k manjši porabi energije v gospodinjstvih.

SLOVENSKA BISTRICA

Pri gradbenih delih na obrobju parcele, ki pripada podjetju EMMi so delavci naleteli na ostanke gospodarskega poslopja iz drugega stoletja po Kristusu. To poslopje je skupaj s pred desetimi leti najdeno „villo rustico“ tvorilo najemniški kompleks rimskega vojaka. Hiša je stala ob robu rimske ceste Emona-Celeia-Poetovia. Arheologi domnevajo, da je pod debelo odejo zemlje vsaj še eno podobno gospodarsko poslopje.

SLOVENJ GRADEC

V Umetnostnem paviljonu je po posredovanju beograjskega muzeja uporabne umetnosti petdeset avtorjev iz Srbije pripravilo razstavo sodobne srbske tapiserije. Razstava je dala celoten prikaz te visoko razvite umetnosti v ožji Srbiji. Prireditev je bila pri ljudeh dobro sprejeta, posebno še med ženami, ki so med razstavljenimi deli morda našle kak lep motiv za svoja ročna dela.

SVEČINA

Kulturnometniško društvo tega kraja tik ob slovenski severni meji ima zelo pridno otroško folklorno skupino Mi smo muzikantje. Otroci igrajo na preprosta ljudska glasbila, ki so jih izbrskali na podstrešjih in v kaščah. To so stara pralna deska, boben iz glinaste ga lonca in prekrit s svinjskim mehurjem, potem še gudalo ali lončeni bajs, kose, kampli (glavniki), kravji rog in seveda tudi harmonika. Ta pestra skupina se je dolgo časa pridno pripravlja-

la na nastop v televizijski oddaji Naša srečanja.

ŠEMPETER PRI GORICI

Zaključni račun poslovnega leta 1983 je bil za podjetje Iskra Avtoelektrika zelo ugoden. Kljub občasnemu pomanjkanju surovin in delov so fizični obseg proizvodnje povečali za pet odstotkov. Več kot tri četrtine izdelkov so prodali na zahodnem tržišču in zaslužili šestnajst milijonov dolarjev. Izvozni načrt so tako presegli za trinajst odstotkov. Čeprav je povpraševanje po njihovih izdelkih na tujem veliko, letos vendarle ne bodo povečali izvoza, ker morajo z električnimi izdelki za avtomobile bolj kot doslej zalagati domače tržišče.

ŠENTVID PRI STIČNI

Konec februarja se je 125 zborovodij iz vseh koncev Slovenije zbralo na seminarju, ki je bil mišljen kot uvod v letošnji 15. tabor slovenskih pevskih zborov. Na seminarju so zborovodje dobili notni material in prepeli pesmi za to vseslovensko prireditev. Sklenili so tudi, da dolgoletnemu predsedniku tabora Petru Šoštaricu odkrijejo doprni kip. Obravnavali so tudi vprašanje taborske himne. Na javni razpis za himno se je odzvalo enajst avtorjev, vendar nobena pesem po mnenju strokovne komisije ni ustrezala. Zato bodo razpis ponovili.

TOLMIN

Posledice potresa, ki je pred osmimi leti prizadel Tolminsko, so še danes vidne. Letos bodo opravili načrtovana obnovitvena dela, predvsem gradnjo gorskih cest. Obnovili bodo tudi kulturni dom v Bovcu in razne spomeniško zaščitene stavbe v Kobaridu in Breginju. Dela so doslej potekala po načrtu.

TRBOVLJE

Zasavski rudarji so v februarju presegli načrt izkopa premoga za dva odstotka. Slovenskemu gospodarstvu so dali 124 tisoč ton premoga. Najbolj so se izkazali rudarji v rudniku Kotredež, ki so presegli načrt za celih petnajst odstotkov. Jama Ojstro pa je dala deset odstotkov več premoga. Na dnevnem kopu Lakonca pa je slabo vreme oviralo dela, tako so odkopali le polovico predvidene količine.

občani sami skrbé za obrambo družbe. Ti morajo postati močna fronta, ob kateri se vse druge misli zlomijo."

Kako naj se to v posameznostih dogaja, je znal urednik *Fronte* natančno opisati: kot „osnovne celice družbene samouprave“ rabi 12.000 krajevnih komitejev v političnih organizacijah in podjetjih. Ti so zamišljeni kot kraj denunciacij sumljivih sosedov in delovnih tovarišev. Nad temi so v vohunski zgradbi na občinski ravni „informacijska središča“, ki jih je po vsej državi mogoče doseči pod telefonsko številko 985. To je špijonažna mreža popolnega nadzora.

Fronta: „Vsako informacijo, o kateri občan misli, da je koristna za zaščito in obrambo, mora sporočiti središču za informacije, človeku za zvezo pri samoobrambi v posloppju, kjer živi ali dela, ali štabu za samoobrambo svoje krajevne občine.“

Ogromni nadzorovalni sistem, v katerem naj bi vsakdo nadzoroval vsakogar, se zdi tudi resnično jedro Dolančevih predlogov. Policija naj bi bila razbremenjena — točno nasprotje liberalizacije, ki so si jo obetali.

Da se nadzorovalna država prilaga tudi svetovnonazornemu jedru jugoslovanskega sistema, je zapisala revija *Fronta*: Udeležba pri družbeni samozaščiti ni le zakonita dolžnost, „je tudi del našega samoupravljanja“.

DER SPIEGEL, Hamburg, 12. mar. 84/146—147.

SVOBODNA SLOVENIJA: VOJNA IN REVOLUCIJA

(Objavljamo v skrajšani obliki članka, ki ga je napisal vseučiliški profesor dr. Ljubo Sirc iz Glasgowa, Škotska, v angleščini.)

V reviji *The Encounter* (sept. / okt. 83) je bil objavljen tretji del članka Michaela Charltona, v katerem je vključenih nekaj izjav Milovana Djilasa.

Na Charltonovo vprašanje, ali se je kdaj čutil krivega za komunistično nasilje ob masovnih preganjanjih ljudstva, z obsodbami in likvidacijami nasprotnikov, je Djilas izjavil: „Ne, ne, nikdar nisem čutil kakega kesanja. Menim, da Zahod precenjuje komunistično nasilje, ki je itak del vsake politike... Če je Stalin resnično hotel ustvariti popolno družbo, mu pač nihče ne more očitati njegovih zločinov... To je bila vojna, revolucija. Stori sem samo svojo dolžnost kot ostali tedanji jugoslovanski vodje... ni bilo lahko, ni bilo mogoče uspeti brez zapletov in še celo ne brez krvavih metod... Bili pa so tudi spori z drugimi političnimi skupinami — z zares krvavim terorjem proti komunistom...“

Te Djilasove izjave so strahotno zavajajoče, zato je treba zadevo razčistiti. Poglejmo torej, kakšno

pot so Djilas in „drugi jugoslovanski vodje“ izbrali za svojo dolžnost.

Prav do Hitlerjevega napada na Sovjetsko zvezo so jugoslovanski komunisti napadali skoraj izključno Britance in Francoze kot imperialiste. Svojo organizacijo so imenovali *Protiimperialistična fronta*, ki so ji zamenjali ime v *Osvobodilno fronto* šele junija 1941.

Takoj po Hitlerjevem vdoru v Jugoslavijo aprila 1941 so komunistični vodje sklenili izvesti oborožen nastop, ne ravno proti napadavcu in njegovim ustaškim in drugim pomagačem, ampak proti aktivnim častnikom jugoslovanske vojske, ki so se na skrivaj pripravljali v zahodni Srbiji, da bi začeli z gverilskim vojskovanjem proti Nemcem.

V Sloveniji je *Osvobodilna fronta*, ki so jo vodili komunisti, „uzakonila“ decembra 1941 odlok, da se nihče ne sme boriti proti Nemcem izven njihove organizacije, to je, ne da bi pristal na njihovo vodstvo, in da bo vsak, ki bo drugače delal, proglašen za petokolonaša in izdajavca in da bo tak likvidiran. Skratka, komunisti so začeli izvajati svoj načrt in so vojno proti okupatorju spremenili v državljansko vojno.

(dalje na strani 32)

PETER PAVEL GLAVAR

Kresne noči 1721 pusti bajtarska hči svojega nezakonskega otroka pred vrati župnišča v Komendi. Naslednje jutro ga najde župnik Rogelj. Na priloženem krstnem listu bere, da je bil krščen za Petra Pavla. Župnik prosi sosedo Jerasovko, da bi vzela otroka v oskrbo. Jerasovka ga sprejme, zato pa župnik obljubi, da bo izšolal njihovega Jernejčka.

Iz otrokovega obraza župnik spozna, da je najdenčkov oče Ciprijan, nečak višjega cerkvenega upravnika Testaferrata. Župnik pripravlja Jernejčka za latinske šole. Ko ta odide zdoma, dobi njegove knjige Peter Pavel. Njegova vroča želja je, da bi postal duhovnik.

Ko je bilo Peterčku sedem let, je vzela Jerasovka Manico in njega s seboj v Kamnik na neko novo mašo.

Spomini na cerkveno slavnost v Kamniku so se zapisali malemu Jerasovemu rejencu neizbrisno v dušo.

Tiste dni je doživel še drugo veselje. Smel je prvič sreči pri maši in obnesel se je tako, da ga je cerkovnik po opravitlu prijel za ramena in potisnil pred župnika Roglja, meneč: „Ta bo pa pravi, če sem božji, gospod župnik.“

„Bo,“ je prikimal župnik.

Čez trenutek pa je vprašal: „Lej no, ali nisi Jerasov?“

„Je, Bog pomagaj,“ je odvrnil cerkovnik, „ali je že tako hudo z očmi?“

„Hudo!“ je dejal župnik. „Bolj spoznam že po glasu, ko po očeh. Le to je dobro, da ni vsak dan tako hudo.“

Nato se je obrnil k otroku in rekel: „Ti si Peter Pavel?“

„Sem, gospod.“

„Ali pa veš; kakšna moža sta to bila?“

„Prvi je bil papež, drugi pa učitelj. Oba pa sta Kristusova apostola,“ je odgovoril deček.

„Prav,“ je potrdil župnik. „Ti pa si odslej moj strežnik. Pa bodi boljši od Jerasovega Jernejčka . . .“

— — —
Ko je ajda počrnela in se je začela vsako jutro vlačiti megla nekod od Save in je zvečer legal dim pastirskih ognjev vseprek ob tihe gmajne, drage, ježe in preseke, se je začel odpravljati Jerasov Jernejček v mesto. Takrat se je polastila Jerasovega rejenca čudna svojeglavnost. Malo je jedel, ogibal se je domačih, celo Manici se je skrival. Proti Jernejčku pa je bil kar hudó odurno neprijazen in nezaupljiv.

Nekaj dni pred Jernejčkovim odhodom pa se je nena doma spremenil in postal čudno živahen in veder.

Sedeli so pozno popoldne s kravo v laz u Jernejček je pravil: „Kaj Turki! Teh ne bo več v naše kraje. Ne upajo se, odkar je cesar postavil strašno močen grad, ki mu pravijo zato Karlovec. Zidovi so tri sežnje debeli, da še krogle iz kanona odskakujejo kakor kostanj. Vsemu gradu je gospodar visok gospod, pa takšen, da mora biti vsaj trikrat prej v bitki, ne tak v žametnem jopiču in z drobnó sabljico, kakor jih je Ljubljana polna, kakor pravijo.“

Fant je utihnil, pogledal Manico in Petra, se usadil pred nju in rekel: „Samo zato grem v šolo, da bom kdaj general v Karlovcu.“

Petru je zagorelo lice in je rekel: „Le! Jaz pa bom mašnik.“

„Kako?“ se je začudil Jernejček. „Misliš, če znaš sreči pri maši, da je to vse? Kaj pa šole?“

„Za tabo pojdem,“ je odvrnil Peter.

Oni se je zasmejal, a nato je menil dobrohotno: „No, pa pridi, če te bodo pustili!“

Potem se je obrnil k Manici in vprašal: „Zdaj pa še ti povej, kaj boš!“

„Kravo bom pasla doma,“ je odvrnila skromno.

„In moža boš dobila,“ je dodal Jernejček.

Deklica pa je stresla z glavo, rekoč: „Ne maram ga.“

„Stara baba boš, ploh boš vlačila,“ je rekel brat.

„Naj ga!“ je rekla vdano . . .

Jerasovka je bila blizu in je slišala otroški pogovor. Obrisala si je solzo in je vzdihnila: „Sanje otroške ne-

dolžne. Pa verujte svoje, Jernejček, da boš general, Pavelček, da boš novo mašo pel!“

In zopet je obrisala solzo in vzdihnila: „Ugenila pa je samo Manica. Kravo bo pasla in sama bo ostala, sirota. Saj ne bo ne lepa ne bogata.“

Doli v klancu je zaropotal voz. Jernejček jo je takoj udaril po bregu navzdol.

Manica in Pavel pa sta obsedela in tedaj je rekel rejenec: „Prav imaš, Manica, le nikar ne jemlji moža! Same križe boš imela. Pri meni pa boš imela dobro, ko bom duhovnik in mi boš kuhala, kakor našemu župniku se-stra.“

Dekle se je bolešno nasmehnilo in reklo: „Pavelček, saj povem, kako je, pa žalosten ne bodi! Nikoli ne boš duhovnik.“

„Kako ne bi bil?“ je vprašal in zbledel.

„Oče so rekli, da ne moreš biti.“

Njemu so se zablistale oči: „Pa bom!“

„Ne moreš,“ je rekla deklica vdano, a odločno.

„Očeta nimaš, ne matere, zato ne smeš biti.“

Ozrl se je s široko čudečimi se očmi nanjo in ni vedel, kaj bi odgovoril. Obraz mu je začel podhrtevati, nato so mu stopile solze v oči. Hripavo in kakor bi sapo lovil, je zaječal: „Če ne smem biti, če res ne smem, potem, potem bom Boga prosil, da naj umrjem.“

Manica mu je itečemu ovila roke krog vratu in ga tesila.

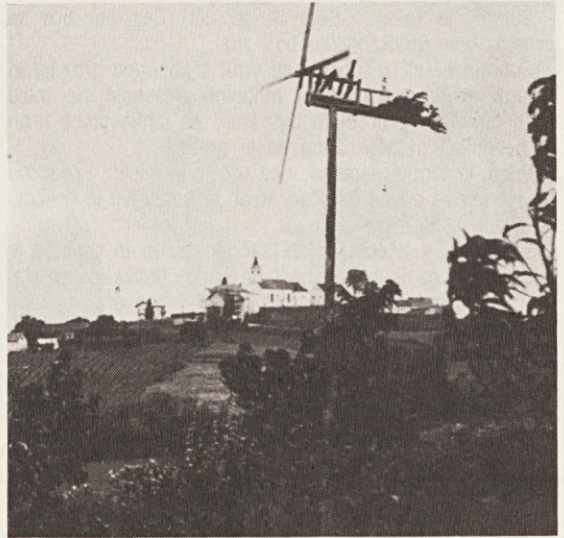
Pahnil jo je od sebe in jo meril s srditimi pogledi. Nato je rekel trdo in jezno: „Saj si lagala, reci!“

„Lagala sem,“ je pritrdila tiho in vdano.

Ko je Jernejček odšel v šolo, je podedoval Pavel njegove knjige. Vsiljivo priljudno je znal pridobiti starega Jerasa, da mu je odprl skrivnost branja, in je bral. Bral je na paši in v hlevu, za pečjo in v somraku jutra. In je našel, da je bilo pisano prav zanj; in je bral in bral, da je znal do besede na pamet:

„Ni mogoče zadosti časti inu hvale dati angelom za voljo njih vrednosti, dobrote inu moči. Angeli so naši kapitani, so naši vahtarji, so naši besedniki in pomočniki. O, ljubi inu vse časti vredni prijatelji naši! Angeli so Abrahamo potroštali, angeli so Lota za roke iz Sodome peljali, da ne bi zgorel, angeli so Jakobu družbo držali, kadar je rajžal v Mezopotamijo. Angeli so srce dali Gedeonu, angeli so pogasili ogenj, da ni škodoval Ananiasu, Azariasu inu Misaelu. Angeli so svetega Petra rešili iz ječe Herodeževe. Inu sto drugih gnad ljudem so storili; zato vse časti inu hvale so vredni. Eno samo gnado najdem, da je človeku ne morejo izkazati, namreč, da bi nam sveto mašo brali, kruh v sveto rešnje Telo, vino v sveto rešno Kri preobrnil inu nas naših grehov skozi spoved rešili, katero gnado samo eden je dosegel, žegnani mašnik! Zatorej žihar angelom ga bom primeril inu bom tudi rekel, da je več, kakor angel. Dano je duhovniku, kar ne zmorejo angeli.“

Ob letu, ko se je vrnil Jernejček, je podedoval Peter Pavel nove knjige. Bral je, a ni umel in ni imel nikogar, ki bi mu povedal, kako. Komaj nekaj malenkosti je bil izvedel od dijaka, ki se je otesal, kakor je vedel in znal, vedoželjnega tovariša.

ZGORNJA KORENA v Slovenskih goricah je razloženo naselje med Mariborom in Ptujem.

Peter je ostal že drugo leto sam z Manico. Njegov odljudni značaj je medtem rasel v čudaško samostojnost. Postal je nezaupljiv in je skrival celo pred Manico svoje silno nagnjenje do svete službe. Pri domačem delu je postal površen in je slišal zato bridke besede, ki so težko padale v njegovo dušo in ga begale. Knjigo je prelistaval; kar je bral prvo uro, je znal brati, naprej pa ni šlo.

Nekega dne pa se je zgodilo, da ga je zasačil župnik za svojim uljnjakom jokajočega. Knjiga je ležala odprta pred njim. Fantu pa so tekle solze po licu prav sredi med liste.

Župnik se je hitro sklonil po knjigo in je videl, da je po prvi strani latinska, po drugi nemška. „Zakaj pa jočeš, ali te zob boli?“ je vprašal fanta.

Oni je zardel in dejal: „Brati ne znam.“

„Kako boš znal,“ je rekel župnik, „saj je nemško pa latinsko, ti pa še kranjsko ne znaš.“

„Kranjsko znam,“ je rekel deček samozavestno.

„Ta je lepa,“ se je začudil župnik, „ali so te oče učili?“

„Malo so mi pokazali. Tega tu pa ne znajo. Jernejček ve, pa noče povedati.“

„Pojdi z menoj,“ je rekel župnik. Peljal je fanta v sobo. Dve knjigi je odprl pred njim in mu je kazal in bral:

„Tu se bere tako: Pater nos-ter, qui es in coe-lis, sancti-fi-cetur nomen Tu-um, ad-veniat regnum Tu-um, fiat vo-lun-tas Tua. (Oče naš, ki si v nebesih, posvečuj se ime tvoje, pridi kraljestvo tvoje, zgodi se volja tvoja.) . . . Tu pa se bere: Vater unser, der du bist im Himmel, geheiligt werde dein Name, zukomme uns dein Reich, dein Wille geschehe! Ali si umel?“

„Sem.“

Župnik je rekel: „Sedi in se uči! Čez pol ure se vrnem, bom videl, koliko boš znal.“

Župnik je šel iz sobe in se vrnil s košarico grozdja in belega kruha ter postavil mikavno okusnost na mizo pred učenca, rekoč: „Ko boš znal, pa lahko poješ kruh in pozoblješ grozdje. Zdaj pa le pridno.“

Pustil je otroka samega. Čez uro si je mislil: „Zdaj mu bo menda že dovolj dolgčas. Kruh je pospravil in grozdje je pozobal. Bral pa ni.“

Vstopil je k učencu in se začudil. Kruh in grozdje je bilo, kakor ga je bil postavil na mizo. Deček pa je stal pred knjigama in je na pamet govoril, izgovarjal besede smešno, po svoje, a pravilno: „Pater — Vater, noster — unser, qui — der, es — du, in — bist, coelis — Himmel . . .“

Župnik se je prijel za glavo in zavpil: „Za sveto božje ime, nehaj, beštja! Saj se mi v glavi moti, če te samo

župnik je rekel: „otrok, kaj pa bo še iz tebe?“

„mašnik bi bil rad,“ je dejal deček veselo in zardel ter povetil pogled, boječ se, da bo zdaj župnik zavpil nad njim, češ da ne sme biti.

poslušam. Kako neki si to zmašil v eni uri pod svoje lasce?“

„Nisem vedel, kako je prav, zato sem se še tako naučil,“ je odvrnil deček vedro.

Župnik je stegnil roko in rekel: „Kapo obrni!“

Vsul je fantu v pokrivalo grozdja in kruha in potem je rekel: „Otrok, kaj pa bo še iz tebe?“

„Mašnik bi bil rad,“ je dejal deček veselo in zardel ter povetil pogled, boječ se, da bo zdaj župnik zavpil nad njim, češ da ne sme biti, ker nima ne očeta ne matere, kakor je rekla Manica.

Toda župnik Rogelj ni zavpil. Samo roko je položil fantu na rame in rekel dobrohotno: „Zdaj pojdi domov in očeta Jerasa slušaj pa mater Jerasovo! Pa moli, kakor si se navadil: ‚Fiat voluntas tua — Dein Wille geschehe!‘“

„Dein Wille geschehe, fiat voluntas tua!“

In Peter Pavel je šel in je molil s preprostostjo žlahtniča, ki ni znal moliti nego: „Ave Maria.“ Peter Pavel je molil, a ni vedel, kaj moli: „Fiat voluntas tua, dein Wille geschehe!“

Župnik je nekaj večerov zapored obiskal Jerasa in govoril zaupno z njim. Včasih je vzel rejenca k sebi in se čudil njegovi nadarjenosti in ljubezni do knjig.

Ko pa je odhajal Jernejček četrto leto v Ljubljano, je Peter Pavel že odločno upal, da porečejo še njemu, naj prisede na voz. A niso mu rekli: „Fiat voluntas tua —

dein Wille geschehe,“ je vzdihnil in šel za svojim hlapčevskim delom.

Tiste mesece potem pa je zvedel za gotovo, da pojde v šolo in je Manici povedal. Postala je žalostna.

„Ali mi ne privoščiš?“ je vprašal fant.

„Ti,“ je odvrnila vdano, „a hudo mi bo. Sama bom, dolgčas mi bo.“

„Manica, ne boj se,“ je odvrnil toplo. „Vsak večer in vsako jutro bom mislil nate.“

A deklica je vendarle vzdihnala: „Sama bom.“

V tihi sreči so mu minevali dnevi. Ponoči ni spal spričo preživih slik, ki jih je gledal v duhu: duhovnik božji, pred božjim oltarjem stoji. Še angeli nimajo tolike moči: ne morejo odpuščati grehov, nimajo ključev nebeških, ki jih je Gospod Jezus dal Petru, prvemu papežu, papeži škofom in škofje duhovnikom, da bo odvezano, kar bodo odvezali, in zavezano tu in tam v veke, kar zavežejo . . .

Nedeljskega popoldne ga je obšel dremec ob knjigi pred hišo in ni videl slabotne popotne ženice, ki je bila obstala blizu njega in ga gledala željno in hrepeneče. Neko vaščanko je vprašala, ali je fant Jerasov, in je izvedela, da je napol Jerasov, napol pa bogvedi čigav. Nato je žena stala tam in gledala na dečka in se je zdelo, da bo planila k njemu.

Tedaj se je deček zbudil. Ženski glas iz hiše ga je bil poklical: „Peterček Pavel, kje si?“

„Tu,“ je odgovoril in vstal. Za trenutek so se srečale njegove oči z očmi tujke, ki ga je gledala in je tedaj omahnila po poti naprej, ko je odšel v hišo . . .

Bila je njegova mati in je šla svojo žalostno pot nekam v pašnike proti Šmartnu. Cerkev s Šmarne gore je gledala nanjo. Zgodba, ki jo pripovedujejo o zidanju cerkve na tej gori, je manj strašna, kakor je bila pot te ženske skozi gozdove proti Šmartnu in ljubljanskemu polju krog Ljubljane, kjer je utonila v žalosti izgubljenih žensk.

Istega večera je rekel Jeras svojemu rejencu: „Peter Pavel, če je božja volja, čez štiri mesece boš šolar v Ljubljani.“

Rejenec mu je poljubil roko.

Tri tedne pozneje pa je začelo na selu goreti in Jerasovi so pogoreli do tal. Jerasova mati je od prestane groze in nočnega mraza zbolela in legla. Ni več vstala.

„Fiat voluntas tua — dein Wille geschehe!“ je vzdihnil Peter Pavel. Njegova šola je šla za zdaj po vodi . . .

V ŠOLO

Čas je zdravnik, vse pozdravi, hiše pozida in škodo poravnava. Ali tudi krivico?

Z zelenim senčnikom na čelu pod plešo je stal župnik Rogelj pred svojim drugim varovancem, pred štirinajstletnim Jerasovim rejencem, ki je imel tisti dan oditi v ljubljanske šole.

Stari gospod je rekel: „Tako, Peter Pavel! Zdaj pojdeš! Zahvali Boga, da je vendarle dopustil! Ne pozabi pa v molitvi tudi mene, ki sem ti prvo skalo odmaknil s poti, da moreš naprej! Še ti bodo ležale skale na poti! Z božjo pomočjo jih boš moral spravljati same stran, kakor

SLOVENIJA V SVETU. Naši rojaki v Argentini v gorenjski narodni noši.

jih Jernej, odkar mu je oče pogorel in sem jaz oddal svoje komendske opravke boljšim očem. Tega ne pozabi! Hudo bo včasih. Pa kdor v mladosti ne zna potrpeti, kdor se mlad ne navadi s trudom hoditi k boljšemu kruhu, ta boljšega kruha vreden ni."

Za trenutek je župnik umolknil, nato je rekel še preprosteje, a še topleje: „Lej, moj fant! Saj življenje je le trpljenje. Tudi kjer kruha ostaja, ni vse tako, da bi zavidal. Zavidaš, ker nisi skusil. Boš pa morda še sam prišel v hiše, kjer bodo svinétom metali meso, pa boš videl, da imajo vendar pekel v hiši. Jaz sem videl v tvojih letih vse to in prav je bilo. Če sem od tedaj kdaj jedel sladek kruh, sem mislil na tistega grenkega, ki ga jedó višji, ker ga s solzami kvasijo, in sem mislil na tistega grenkega iz ječmenovke, ki ga kmetje otepajo v potu svojega obraza. Zato pa sem ohranil ljubi mir in sveto zadovoljnost. Imam srednje vrste kruh in dam lahkega srca. Zametujem pa tudi ne. Tako začni tudi ti s prvim dnevom! Ne bodi ne požrešen ne lakomen, a ne zametuj brez potrebe!"

Spet je umolknil župnik, a je še enkrat spregovoril in dejal: „Zdaj pa poslušaj in ne bodi hud name, če bo bridko, kar izveš. Ne pozabi, da si dobil od tujih ljudi, kar imaš! Tuji so Jerasovi, rejenca so te vzeli v hišo. Vračaj jim z ljubeznijo! Žalosten pa ne bodi in k srcu si ne ženi, da nimaš staršev! Praviti ti tega pa ni treba vsem, da jih nimaš! Ljudje, pa še tisti mladi mestni pohajači bi ti grde besede izrekli, ki jih v Komendi nisi slišal nikoli.“

„Nikoli.“ je dejal fant in mislil, da je Manica vendar resnico govorila. Sklonil se je s solznim očesom nad župnikovo roko. Nato je ginjeno obetal, da bo priden, varčen in pobožen in da bo vse zapisal, kako mu bo v šoli, in bo s seboj prinesel, če bo smel nazaj k Jerasovim na počitnice.

„Vsake počitnice boš prišel, pa k meni, da veš, če bi bil Jerasu v nadlego. Zdaj pa pojdi! V Ljubljani poišči Jerneja! Da mu gre dobro, piše, šel ti bo na roko. Preveč se pa ne naslanjaj nanj, sam si pomagaj! V Boga

zaupaj, boš videl, da bo šlo, in tudi dobri ljudje so povsod doma.“

Prišla je župnikova sestra Marta povedat, da je obed na mizi.

Župnik je prijel mladega fanta za rame in dejal pokroviteljsko: „Torej, Petre Pavle, zdaj pa k jedi! Danes bova pri eni mizi!"

Fant je zardel. Rahlo ga je potisnil župnik v sobo, kjer je stala belo pogrnjena miza. Ko je zagledal mladi gosposko kosilo na mizi in ob svojem krožniku prav tako majoliko vina, kakor pred župnikom, je izgubil ravnovesje in je zaklical: „Gospod, ne spodobi se!"

Župnikova sestra je pristopila in dejala pokroviteljsko: „Le sedi! Če hočeš biti gospod, se moraš naučiti, kako se za gosposko mizo sedi.“

Ko je videla fantovo zadrego in nerodnost, ga je bila še bolj vesela in je rekla: „Lej ga no! Saj je tebi na čast za odhod, fant! Pa še prav posebno sem se potrudila. Še gospodu grofu, našemu patronu, bi dišalo.“

Tedaj je župnik vzkliknil: „Bogu čast in hvala, da je daleč. Kakor temu fantu spričo mene, je meni pri mizi spričo njega. Pa prav sanjalo se mi je o njem . . .“

Ni še dogovoril, ko je nekdo potrkal na vrata.

„Vstopi!“ je velel po nemško župnik.

Rahlo je nekdo pritisnil na ključavnico. V odprtini vho-da se je pokazal potni človek.

Župnik je nekaj časa čudeč se strmel v tisto lice, nato ga je spoznal in vzkliknil: „Prevzvišeni, gospod patron!"

Res je bil baron Peter Jakob Testaferrata, mož, ki se ga župnik ni niti najmanj nadejal. Skozi možgane je šinilo župniku: glej volka, ki si mislil nanj, pa je tu! Prav nič ni vedel župnik, kaj bi storil. Stopil je k vratom in nerodno zastopil pot visokemu gostu, kateremu je zaigral nekaj prezirljiv nasmeh na licu.

„Oprostite, da motim,“ je rekel, „vem, da ni prav, ker sem prišel prav to nesrečno uro. A to je s temi vašimi vozmi. Imel sem nesrečo na poti, kolo se je snelo, uro hoda sem šel peš. Nadležen sem, vem.“

„Niste ne,“ je dejal župnik in se polagoma zavedel,

kaj mu je storiti. Stopil je vstran, se priklonil in pokazal gostu k mizi ter rekel nespretno: „Pa prav srečno ste zadeli uro, presvetli, in moja sestra je, hvala Bogu, skuhalala nekaj boljšega.“

Komendatorju je zopet zaigral nasmeh na licu in je vprašal: „Pa ne meni na čast? Kako more to biti?“

„Ne prav zato.“ je odvrnil župnik, „a prav je vendar in upam, da boste zadovoljni. Sedite, presvetli!“

„Nikakor!“ je dejal oni. „Videl sem prej, da imate drugega gosta. Spodil sem ga od mize.“

V resnici se je bil Peter Pavel umaknil takoj, ko je vstopil komendator, in župnikova sestra je stekla za njim in je begala po kuhinji ter se lovila z rokami za glavo: „To bo zamera! Pa še vina nimam pravega. Ni ribe, ni sočivja, ni grozdja, samo med, tepke, mleko in svini-na. Moj Bog, moj Bog!“

Notri v sobi pa je rekel župnik: „Nikogar niste spodili. Moj gost je mlad dijak, ki odhaja v šole; za odhodnico sem ga vzel k mizi. Zdaj pa, saj lahko v kuhinji obeduje.“

„Ne!“ je rekel komendator. „Če je tako, naj sedi tu! Moja volja je to. In samo pod tem pogojem sprejemem vaše gostoljubje.“

Župnik je stopil h kuhinjskim vratom in poklical dijak-a.

Vstopil je zmeden in neroden. Stal je pred visokim gospodom, ki je dejal po latinsko: „To je močen deček. Kako ti je ime, he?“

Župnik se je zmedel in je mislil pri sebi: „Kako bo neki odgovorilo, revše! Kje naj bi se bil bukovskega naučil!“

Že je odprl usta, da bi povedal, kako je s fantom, a

tedaj je dijak odgovoril po latinsko: „Krščen sem za Petra Pavla Glavarja.“

„Dobro si povedal, beštja,“ je ušlo župniku na glas. Visoki gost je zasmehljivo dejal: „Za supremista (= učenca 3. razreda latinske šole) je dovolj.“

Župnik je vzrastel vedro: „Še infime (= 1. razreda latinske šole) nima.“

„Torej čestitam vam, gospod župnik,“ je dejal tedaj komendator in pristavil zbadljivo: „In tako se mi zdi, da zdaj vem, kako je z vami, da vam oči nagajajo le pri računih, a vas pri latinskem pouku in vzgoji ne motijo.“

„Moje oči so slabe,“ je odvrnil župnik, „to mi že smete verjeti, presvetli. Kje pa se je fant toliko naučil, sam ne vem. Veseli me pa, da morem povedati, da je tako in da fant ni nevreden podpore, ki je je bil deležen tudi po vaši milosti, presvetli.“

„Aj,“ je vzkliknil komendator, „to je tisti, tisti nesrečni otrok z vašega praga?“

„Tisti je . . .“ je dejal župnik. Tiho in naglo je ziniel nato: „Presvetli, ali ne vidite, kako je podoben svojim staršem?“

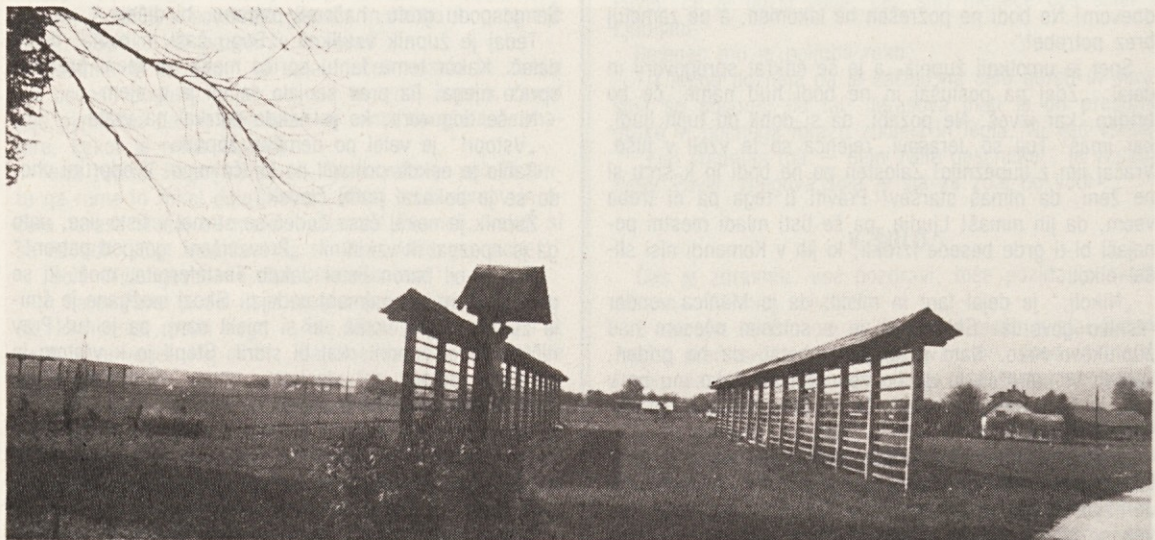
V župnikovem obrazu ni bila zadrhtela nobena poteza, ko je tako nenadoma zgrabil bogatega predstojnika, kakor bi hotel reči: „Lej, obraz ga razodeva! Bogat si, stori kaj zanj! Tvojim je podoben, ne mojim! Jaz sem že storil svoje, stori še ti svoje!“

Komendator je ostro pogledal fantu v obličje. Rahla bledest mu je stopila v obraz. Nato pa je vprašal: „Kdo so njegovi starši?“

„Samo slutim jih,“ je dejal župnik in pogledal komendatorju sproščeno v obraz.

Ta je zamahnil z roko in dejal hladno: „Res je, tudi meni se zdi podoben osebi, ki je nekoč služila pri meni.“

Vas ZGORNJI BRNIK leži ob cesti v Cerklje na Gorenjskem. Ime ima po nekdanjem graščaku Brnikarju.

Pravo slutite. Vedno sem bil prepričan, da je skvarjena ženska. Ana, kajne, Ana ji je bilo ime?"

Moža sta bila nekako pozabila na fanta. Ali pa sta bila uverjena, da ju ne more umeti. In zares je bil Peter Pavel skoraj bolj uganil njiju pogovor; stopil je k vratom.

„Sedi!“ se je ozrl in obrnil za njim komendator.

Toda tedaj se je zgodilo, česar ne bi bil župnik nikoli pričakoval. Peter Pavel se je dvorljivo poklonil in dejal po laško: „Ne smem. Vse razumem, kar gospoda govorita.“

„Diavolo! (Vrag!)“ je ušlo komendatorju.

Dijak pa je že bil zaprl vrata za seboj . . .

„Fant mi je všeč,“ je dejal komendator čez nekaj trenutkov, „ne zna pa biti vljuden. Jaz pa vam povem, gospod župnik, da ne zna živeti, kdor se ne zna prikrivati. A to je mladost v njem. Ko bo starejši, bo modrejši. Rad bom žrtvoval zanj po svoji moči, če bo vreden. Le obnašanja, gospod župnik, mora postati drugačnega. Razumete?“

Župnik je pritrdil. V sebi pa je mislil: „S čim neki je bil fant nevljuden? Mar s tem, da je podoben tistemu Ciprijanu, kar jaz s svojimi slabimi očmi vidim in ti, njegov stric, s svojimi zdravimi videti ne maraš? Ubogi fant! Tvoja žlahta ti ne bo na roko in ti ne bo. In če si sam ne boš pomagal, ne vem, kaj bo. No, pa saj si boš, saj si boš!“

Lačnemu komendatorju je tudi kranjski obed dišal in tudi vipavskega vina ni odklonil. Po obedu je malo zadremal, še preden je kaj spregovoril z župnikom o svojem nenadnem prihodu v Komendo. Pa saj je župnik tudi brez tega vedel: „Zaradi denarja je prišel, čemu neki sicer . . .“

Peter Pavel Glavar pa je bil tisti čas tiho zapustil župnišče in se vrnil k Jerasovim. Tam v veži je našel svoj zveženj in ob njem Manico.

„Zdaj pa pojdem,“ je rekel in prijel za zveženj. „Kje so oče?“

„Oče!“ je zaklicala Manica. „Pavel pojde.“

Iz gornjega prostora je prišel po lestvi Jeras. Bil je že zelo star in slab. Silil se je biti živahen, pa ni več znal.

„Pa zbogom, če že greš, da! Pa v Mostah se le oglasi pri cerkovniku! Saj je obetal, da te vzame na voz. Pa Jerneja lepo pozdravi v Ljubljani in zdrav bodi! Naj te pa Manica spremi malo, če more!“ Dal je fantu roko.

„Oče,“ je rekel odhajajoči, „Bog vam plačaj vse!“

„Kaj takega pa?“ se je stari nekako vznejevoljil in se obrnil nazaj k lestvi, da bi lezel navzgor.

„Pa zbogom še enkrat!“ je dejal Peter Pavel.

Manica mu je vzela zveženj, šla pred njim iz hiše in on je stopil za njo. Še nekaj sosedov je bilo treba pozdravit.

Nato sta zavila mlada dva po stezi proti Mostam. Bil je že poznojesenski dan, a svetel in poln čudne miline. Nekajkrat se je ozrl dijak po krajih, ki so mu bili znani. Neko novo bolelost je začutil. Stisnila mu je srce. Stopil je hitreje vstric ob Manici, ki ga je bila prehitela na poti skozi vas.

„Lepo je bilo vendar pri nas,“ je rekel fant. „Pa saj bo še, boš videla, Manica, in še lepše!“ je nadaljeval.

„Ko se vrnem, Manica, boš videla! Zdaj bo seveda pušto . . .“

Povešala je glavo. Bila je manjša od fanta, kljub temu, da je bila starejša; nekam nedorastla je bila in šibka.

„Daj meni culo,“ je rekel, „pa povej, kaj naj sporočim Jerneju!“

„Da ga lepo pozdravim,“ je rekla tiho, obstala za trenutek in pogledala fantu naravnost v obraz. Nato je menila skrbno: „Ali imaš denar?“

„Imam.“

Segla je naglo pod predpasnik in potisnila dijaku v roko nekaj novcev, povezanih v ruto. „Na, še to!“ je rekla naglo in skoraj trdo, stresla mu desnico in odhitela nazaj.

„Stoj!“ je zaklical Peter.

Dekle pa je stekla in, šele ko je videla, da ne gre zanj, je obstala zasopla in rekla: „Moram nazaj. Zbogom, Peter! Hodi srečno!“

Gledal je za njo. Še nekajkrat se je ozrla, zamahnila z

---

nato sta zavila mlada dva po stezi proti mostam. bil je že poznojesenski dan, a svetel in poln čudne miline.

nekajkrat se je ozrl dijak po krajih, ki so mu bili znani. neko novo bolelost je začutil. stisnila mu je srce.

---

roko in se skrila za grmovje. Fant pa je krenil dalje. Tedaj je deklica za grmovjem sedla v travo, potisnila obličje med dlani in zajokala tiho, a krčevito . . .

— — —

Večerilo se je, ko se je pripeljal Peter Pavel Glavar v Ljubljano. Iz motnega sivo sinjega vzdušja je vstalo mesto pred njim. Cerkovnik iz Most je ustavil pred mestom, da bi zavil navzgor proti Mednemu in Medvodam, kamor se je vozil po kupčiji. Mudilo se mu je do noči.

Peter Pavel je stal skoraj nenadoma sam sredi ceste pred mestom. V obraz mu je dahnilo hladno. Občutje bridke zapuščenosti ga je obšlo. Ozrl se je po cesti, koder se je bil pripeljal. Le nejasno je spoznal smer, koder je bil prišel. Potem je pogledal na mesto pred seboj, na grad, ki je rasel iz ravnega polja in megleno motnega mesta, na cerkvene stolpe, ki so se vrstili ob vznožju grajskega hriba. Šum zvonjenja mu je udaril na ušesa. Prekrižal se je in molil. Nato je stopil odločno naprej.

V mestu se je preprašal do Jernejevega stanovanja. Pred vrati v ozkem, temnem hodniku je poprašal po njem. Nekaka drobna, zlovoljna ženica mu je odgovorila precej trdo, da Jerneja ni doma. Zaprla je vrata pred dijakom.

bo še

... ljubim jih s hrupom in šumom, ta vélika mesta —
skoznje v svobodo gre, skoznje v bodočnost gre cesta ...

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Rochdalska družina je bila prizadnji maši v februarju krepko zastopana. Pevci so nam po maši pripravili pravi koncert. Slišalo se je, da redne pevske vaje prinesejo nove melodije. Predpustnih dobrot tudi ni manjkalo.

Bedfordsko *pustovanje* je prepričalo vsakogar, da je življenje tudi smešno. Da je Slovenska duša polna humorja, so govorile mnoge domiselne pustne uniforme. Pridne gospodinje so pripravile pravo gostijo, Bog jim daj zdravje!

V družini Gabrijele in Miha Rehbergerja so konec februarja praznovali *30-letnico skupnega življenja*. Ponovno kličemo: vse božje blagoslove!

Na 2. marca smo *pokopali* v Keighleyju Jožeta Zajca. Male Lese pri Krki na Dolenjskem so bile rojstno gnezdo našemu Jožetu. V družini je bilo dvanajst otrok. Sledila so težka vojna leta in poveljna taborišča leta po Avstriji in Nemčiji. Z bratom Rudijem sta končno pristala na angleškem otoku leta 1948. Pok. Jože se je poročil doma z g. Olgo leta 1943. Rodilo se jima je šest otrok. Zaradi neusmiljenih vojnih in poveljnih razmer sta bila zakonca 10 let ločena drug od drugega. S svojo pristno šegavostjo in srčno dobroto je pridobil Jože mnogo prijateljev. To je pokazala polna cerkev na dan pogreba. Naš Jože je bil vse življenje cerkveni pevec. On sedaj pri Gospodu uživa božje melodije in na poseben način blagoslavlja svojo številno družino.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V nedeljo, 26. februarja, je bil med mašo *krščen* mali Andrej, sin Stanka Duhaniča in Andreje, roj. Semler. To je bil prvi krst v cerkvi sester karmeličank, ki je bila zgrajena po vojni. Bog daj, da bi Andrej postal dober kristjan. Tudi karmeličanke so zanj molile.

Po maši smo šli v naš center, kjer smo imeli *pustovanje*. Obenem smo obhajali *rojstni dan* g. Jožeta Kutnjeka, ki je daroval vso pijačo, za hrano so pa poskrbeli Duhaničevi. Manjkal nam je naš godec g. Ludvik Sadl, ki je bil doma na dopustu; pogrešali smo tudi g. Hrastlija, ki je vedno gledal, da smo bili ob takšnih srečanjih veseli. Namesto plesa je bilo veliko petja narodnih pesmi. Vsem darovavcem in ženam, ki so delale v kuhinji, se iskreno zahvaljujemo.

Zelo živahno je bilo tudi v nede-

Pok. g. Jakob Mošnik

ljo, 11. marca, v centru. Praznovali smo *50-letnico* ge. Matilde Gradovec in pa *rojstni dan* ge. Matilde Tkalec. Slavljenci sta pogostili vse navzoče. Velika soba je bila kar polna. Izseljenski duhovnik se je obema zahvalil, ker vsa leta zvesto prihajata k božji službi. Tudi vsi, ki so bili pogoščeni, se lepo zahvaljujejo.

V Linzu je *umrl* koroški rojak g. Jakob Mošnik. Rodil se je 30. 12. 1907 pri Sv. Štefanu na Zilji. Leta 1941 je prišel v Steyr, 1945 pa v Linz, kjer je živel do smrti. Od časa do časa je prišel k naši maši. Zanimivo je, da je zadnje dni razumel samo še slovensko. Za smrt ga je prevedel hrvaški duhovnik p. Hadrijan, ker je bil slovenski duhovnik prav takrat službeno v inozemstvu. Naj v miru počiva.

SALZBURŠKA

Pri februarškem bogoslužju ni bilo študentov, ker so imeli semestralne počitnice. Pri maši je bilo največ rojakov iz Freilassinga. Po maši smo se kar poleg cerkve malo pogovorili in potem razšli.

TENNECK — Marčna maša je bila srednje dobro obiskana. Po maši smo se zbrali v dvorani na razgovor. Zaradi postnega časa smo bili bolj resni. Vedno znova se pojavljajo težave zaradi oskrbovanja v dvorani. Posebno tisti, ki sploh zraven ne pridejo, kritizirajo in očitajo po krivici, kakor da bi bilo mogoče zraven kaj zaslužiti. Vsi, ki so doslej skrbeli za hrano in pijačo pa vedo, da je treba napraviti veliko potov in je zvezano z ne lahkim delom, pa še večkrat z izgubo. Švabovim smo res hvaležni za njihovo skrb in delo. Dogovorili smo se tudi, da bo preskrba v bodoče poenostavljena.

Na razpolago bo pivo in za otroke ena vrsta pijače brez alkohola. Saj ne pridemo skupaj, da bi jedli in pili, temveč k prijetnemu kramljanju in razgovoru. Le za pust, za Martinovo in za kakšno posebno priložnost bo poskrbljeno tudi z jedjo.

Ge. Mariji Trstenjak iz St. Johanna v Pongauu je doma pri Ljutomeru umrl 6. marca njen oče. Pokopan je bil v petek, 9. marca. Pokojni oče naj se spočije v Bogu, ga. Marija pa naj se tolaži z vero v večno življenje!

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — Poročila iz Spittala ob Dravi, kjer živi še vedno več kot 300 Slovencev, čeprav je morda kdo hotel pozabil, kje mu je zibelka tekla, kako ga je mati govoriti in moliti učila, so bolj poredka. Vzrok je pač v tem, da ni tam poročavca in da je tudi „Naša luč“, čeprav pisana za izseljence, bolj redek gost v slovenski spittalški skupnosti.

V zadnjem času je smrt vzela kar dva Slovence iz naše skupnosti. 16. decembra 1983 je zaključila zemsko potovanje ga. Gladek Lucija, doma od Sv. Ane nad Tržičem. Par dni pred smrtjo je praznovala 70-letnico življenja. Zapušča tri otroke, ki vsi žive v Spittalu in imajo svoje družine. 22. decembra 1983 je bila pokopana v Edlingu, kjer že veliko Slovencev čaka vstajenja.

Na samega novega leta dan je odšel v večnost g. Niko Majhen, upokojeni klepar, star 75 let, doma iz Domžal. Tudi on čaka vstajenja v Edlingu, kjer je bil pokopan 10. januarja.

Nekdanjemu cerkovniku v Marijini kapeli v Spittalu, g. Janezu Florijančiču, se je rodil 11. februarja v Lienzu na Vzhodnem Tirolskem sin. Po dveh letih je sestra Martina dobila bratca. Očetu Janezu in ženi Inge želimo, da bi jima bil sin vedno v veselje. Seveda se pa starša morata potruditi, da mu bosta vedno dajala lep zgled krščanskega življenja.

Bolnikov je bilo zadnje čase kar dosti v naši skupnosti. V februarju

se je moral zateči v graško bolnico g. Jože Rajšp. Bil je operiran na žolcu. Po treh tednih se je vrnil domov. Želimo mu, da bi se pošteno pozdravil. Sam si k temu lahko veliko pomaga z življenjskim optimizmom in pa s primerno hrano.

V spittalški bolnici je bila operirana na žolču ga. Francka Podržaj, roj. Janhar. Tudi ona je bila tri tedne v bolnici in težko čaka, da bi se popolnoma pozdravila. Tudi njej želimo zdravlja.

V zdravniški oskrbi sta tudi naša dva najstarejša občana, oba v 86. letu starosti, g. Janez Starman in pa g. Rok Grad. Oba imata težave, ker srce preslabo izloča vodo iz telesa. Tudi obema častiljivima starčkoma želimo zdravlja, kolikor je v tej starosti sploh še mogoče.

Da ne bo kakšnega nesporazuma: najstarejša naša občanka je pa ga. Kristina Mrak, ki se kar bliža 90 letom.

Poročali smo že, da obstaja slovenski Marijin vrtec, ki ga vodi gđc. Anica Florijančič, pomaga ji pa nekdanja otroška vrtnarica ga. Marinka Plank. 27. februarja so imeli otroci pustno zabavo in so prišli nanjo v maskah, ali po slovensko: kot pustne šeme. Zbirajo se pa redno vsak teden.

Na pustno nedeljo sta dva slovenska visokošolca z Dunaja predavala v prostorih otroškega vrtca o Medjugorju. Jasno je, da smo do teh dogodkov lahko kritični, dokler cerkvena oblast, ki je za to pristojna, ne poda svoje sodbe, ki mora biti podana na podlagi resnih pre-

iskav. Sicer pa podlaga naše vernosti ni ne Lurd, ne Fatima in tudi ne bo Medjugorje, temveč Bog in njegovo Razodetje, ki se je pa zaključilo s smrtjo zadnjega apostola. Ker se o tem pri verouku le malo sliši, je prav, da se tega spet zavemo in se s tem zavarujemo tudi pred raznimi ameriškimi sektami, ki so nastale šele skoraj 2000 let kasneje.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Več desetletij že prirejamo okoli prvega maja na področju Charleroi tradicionalne slovenske prireditve, sedaj imenovane kar „SLOVENSKA VESELICA 84“. Tudi letos jo bomo imeli na nedeljo pred prvim majem, to je 29. aprila 1984 (bela nedelja), v župnijski dvorani „Familia“ v Gilly-Haies, Charleroi. Začetek ob 17. uri. Letos bo več časa za družabno srečanje: za domač pogovor med ljudmi z manjšim kulturnim programom. Pri domači zabavi sodeluje znani ansambel iz Nemčije *Odmev z gora* iz Duisburga, pod vodstvom Boža Majerja. Zraven pojeta pevki Danica in Nada. Že leta 1982 je nastopil pri nas ta ansambel in žel izredno lep uspeh — upajmo, da bo tako tudi letos! — V začetku aprila boste vsi sprejeli umetniško izdelana vabila. Pridite v res velikem številu na to našo slovensko veselico, kjer bomo skupaj preživeli res „ko-

Ansambel Boža Majerja Odmev z gora, Duisburg, Nemčija, ki nastopi 29. aprila na Slovenski veselici 84 v Gilly-Haies, Charleroi!

šček domovine v tujini"! Vsi topla vabljani!

Še par krajših novic: V družini Zrinski-Dehont, Marcinelle, se je 30. januarja t. l. rodila hčerka-prvorojenka, Gaëlle po imenu. Čestitamo!

Ga. Amalija Župančič roj. Gričar iz Châtelineau je konec februarja prestala težjo operacijo v bolnici Ste. Thérèse v Montignies s'Sambre. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

Za letošnjo veliko noč pristrčno vabim vse Slovence in Slovenke, da se udeleže polnoštevno velikonočne službe božje v prijazni cerkvikapeli č. sester v Hôme St. Joseph, v Charleroi, ob 11. uri!

LIMBURG-LIÈGE

Gostovanje bratskega pevskega zbora iz Slovenije: V nedeljo, 29. aprila t. l., bo med nami ljubiteljski mešani pevski zbor župnije Ljubljana-Rakovnik, ki že vrsto let goji cerkveno in narodno umetno pesem in pod vodstvom č. g. Toneta Liparja z uspehom prireja koncerte narodnih in cerkvenih pesmi.

Pozdravili in poslušali jih bomo ob 18. uri v dvorani Casino, ki leži pri cerkvi sv. Barbare v Eisdén-Cité, občina Maasmechelen. Ko so pred leti pri nas gostovali pevci in godbeniki iz Gorice, so rojaki do zadnjega koticčka napolnili dvorano. Zelo upamo, se priporočamo in vabimo, da se bo tudi tokrat ponovilo splošno zanimanje in navdušenje. Gostje iz Ljubljane zaslužijo čim lepši sprejem. Edino dostojen sprejem za kulturne delavce, ki pridejo iz domovine, pa je *nabito polna dvorana, ki prekipeva od navdušenja*.

Zaradi izredne kulturne važnosti tega gostovanja je občina Maasmechelen prevzela pokroviteljstvo nad tem gostovanjem.

Po kulturnem nastopu bo prosta zabava, ki jo bodo vodili rakovniški muzikantje.

Sestre in bratje, pridite! Ne bo Vam žal.

Na veselo svidenje in Bog Vas živi!

Društvo „Slomšek“

Družinski blagoslov: V družini ge. Lidije in g. Poldija Cverleta iz Maasmechelen se prvorojenec Simon veseli male sestrice, ki jo bodo klicali Sara. V družini ge. Carmen Vidic-Cannizzaro v Houthalenu so dobili hčerko prvorojenka, ki se bo imenovala Lorissa.

Obema mladima družinama iskreno čestitamo in želimo srečo in božji blagoslov pri vzgoji.

Družinski jubilej: G. Ivan Mrgole in ga. Alojzija, roj. Mlakar, sta v Houthalenu v krogu prijateljev slavila srebrno poroko. Iskreno čestitamo, se zahvaljujemo za sodelovanje v naši skupnosti in izražamo najboljše voščila za prihodnjih 25 let.

Naši bolniki: G. Lucijan Zorč se je po krajši negi v bolnici že v januarju mogel vrniti na svoj dom v Zwartbergu, kjer nadaljuje z zdravljenjem. Pozdravljamo in voščimo hitro okrevanje.

Naši rajniki: V Waterscheju je umrl naš rojak g. Stanko Kravanja, star 57 let. Rajniki je bil izredno vesten delavec, skrben mož in oče. Dokler mu je zdravje dopuščalo, je bil rad v naši družbi. Bil je kristjan in je tako tudi vzgajal svoje otroke. V njegovi dolgi bolezni mu je žena ga. Roza Sartori zvesto stala ob strani. Pogreb je pokazal, kako so ga rojaki in znanci cenili. Vdovi ge. Rozi, otrokom in sestrama izrekamo krščansko sožalje.

V Maasmechelenu je po kratki bolezni umrla ga. Ivanka Pungeršič, vdova po Leopoldu Vidicu. Rajna je bila skrbna družinska mati. Zapuščica hčerko Anito in sina Poldeta, katerima izrekamo iskreno sožalje.

V Hasseltu je 27. februarja 1984 po večletni bolezni mirno v Gospodu zaspal g. Alfonz Ajdišek iz Houthalena, star 52 let. Zadnjih 35 let je rajni bil zvest član naše organizirane skupnosti. Povsod je rad pomagal. Blestel je s svojo prisotnostjo in ne, kot se prečesto dogaja, s svojo odsotnostjo. Čeprav je društveno in kulturno delo v izseljenstvu nekaj težkega, je vendar prijetno delati z ljudmi, ki so vedno dobrotni in imajo oster čut za odgovornost, ki znajo na tekoče probleme gledati pod vidikom skupnih koristi,

ki znajo delati v ekipi in imajo veliko ljubezen do vsega, kar je resnično našega. Eden takih je bil pokojni g. Alfonz. Zato se je k njegovemu pogrebu zbrala vsa naša skupnost. Pevski zbor je prepeval v cerkvi in na pokopališču. Odsotnega krajevnega slovenskega duhovnika je zastopal g. Kazimir Gaberc.

Ali je naša skupnost s tem solidarnim nastopom že veljavno počastila svojega zvestega sodelavca? G. Alfonzu obljubljam, da ga ne bomo pozabili. Naj to ne ostane le pri tolažljivi besedi, ki se hitro umakne iz spomina. Naša skupnost bo g. Alfonza pošteno ohranila v svojem spominu, če se bo resno trudila gojiti to, kar je njemu bilo drago. Spomin na zvestega sodelavca, ki nas je zapustil v zreli moški dobi, nas mora pretresti, poglobiti, spremeniti in prečistiti. Alfonz se je prečistil na križu večletne bolezni. Mi pa se bomo prečistili v resnih naporih za obnovljeno krščansko življenje. Vse mine! Ostanje to, kar smo storili za Boga ali zaradi Boga. Ostanje, kar smo storili za svojo družino, za bližnjega, za uboge, lačne, osamljene in preganjane. Ostanje, kar smo storili za napredek družbe. Ostanje tudi, kar smo storili za napredek slovenske skupnosti na tem področju.

Trenutno razmišljamo, kako bi bolje organizirali naša središča. Tu niso problem samo finance. Kaj bi bilo, če bi nam nekdo podaril ves denar, ki ga potrebujemo za naše prostore? To bi bil šele začetek. Glavno delo bi se šele začelo. Našim prostorom je treba dati dušo in srce, ki bi gorelo za to, kar je sveto vsem poštenim Slovincem.

Kako je glede tega z nami? Eden od številnih termometrov v tej zadevi je naš odnos do slovenske knjige. Termometer kaže, da nekaj ni v redu. Eno govorimo, drugo delamo. Za slovenske knjige prečesto ni denarja. Ni denarja, ker je premalo smisla, premalo ljubezni, resnične ljubezni do slovenskih vrednot.

Rajni g. Alfonz pa nam je v zgled tudi v tej točki. Čeprav se je rodil že v Belgiji, so mohorjevke v njegovi hiši redno našle svoje mesto.

Alfonz, hvala Ti!

Naj Te dragi Bog poplača za Tvojo zvestobo Njemu samemu, družini, narodu, naši skupnosti in prijateljem.

Vdovi ge. Ani, hčerki Veri, sinu Francu, mami Jožefi in bratu Francu izrekamo krščansko sožalje.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Sestra Cirila, ki jo vsi dobro poznamo ter cenimo njeno požrtvovalno in živahno delavnost, se je morala zateči v bolnico. Vsi želimo, da bo zopet čimprej zdrava med nami.

Drago Ocvirk, ki tako rad pomaga pri našem nedeljskem bogoslužju, je v soboto, 10. 3., na Institut Catholique z odličnim uspehom branil svojo doktorsko tezo: „La foi et le Credo“. Novemu doktorju teologije naše iskrene čestitke. Posebnost te promocije je bila še v tem, da je predsednik komisije začel svoj govor v slovenščini.

Za nedeljo, 11. marca, nam je kulturni odsek društva pripravil Prešernovo proslavo, ki je prav lepo uspela. Kaj takega še večkrat želimo!

Velikonočna obnova in obredi velikega tedna:

Velikončna obnova, ki jo pripravlja slovenska župnija in jo bo vodil jezuit pater Lojze Markelj, ima namen, da nas čimbolje pripravi na praznovanje velike noči in na zaključek svetega leta odrešenja.

Na *cvetno nedeljo*, 15. 4., bo ob treh popoldne nagovor in razgovor v dvorani, ob petih bogoslužje cvetne nedelje,

na *veliki torek* in *veliko sredo* ob osmih zvečer razgovor z mladimi, na *veliki četrtek* in *veliki petek* nagovor in razgovor ob osmih zvečer, ob devetih bogoslužje,

na *veliko soboto* nagovor in razgovor ob sedmih zvečer, nato velikonočno bogoslužje velike sobote in blagoslov velikonočnih jedi,

na *veliko noč* ob petih popoldne praznovanje velike noči in zaključek svetega leta odrešenja.

Potrudimo se, da bodo ti dnevi za vsakega izmed nas in za vse skupaj res dnevi milosti in odrešenja.

Koncert slovenske pesmi. V soboto, 28., in v nedeljo, 29. aprila, bomo imeli v svoji sredi mladinski pevski zbor *Vesela pomlad* in ansambel *Zvezde* (skupaj 60 oseb) iz Trsta.

V soboto, 28. 4., ob osmih zvečer srečanje in koncert za mlade, v nedeljo, 29. 4., bo izjemoma maša ob štirih popoldne, ob petih koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi v dvorani, na kar sledi pomladansko srečanje.

Vsi si štejmo v čast in dolžnost, da pozdravimo naše mlade pevce iz Trsta in da si ob slovenski pesmi pomladimo svoja srca.

Društvo Slovencev v Parizu je izdalo *lepo monografijo* s številnimi barvnimi slikami *o pariški slovenski slikarki gospé Marjanci Savinšek*. V francoščini, v slovenščini in v nemščini je našo slikarko, kateri iskreno čestitamo, predstavil eden najboljših francoskih umetnostnih kritikov André Weber.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 8. aprila, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

LOIRET

Na velikonočni (vüzemski) poneдельник, 23. 4., bomo skupaj praznovali velikonočno skrivnost. Maša bo ob pol enajstih dopoldne v Chilleursu, kamor ste vsi lepo vabljeni. Priložnost za spoved eno uro pred mašo.

LYON

Dne 18. februarja je umrl Franc Sukič. Pokojni je bil rojen leta 1907 v Petanjcih. V Franciji je živel in delal od leta 1929. Pokopan je bil doma v Petanjcih. Sinu Albertu, ki živi

v Sloveniji, in vsem sorodnikom pokojnega naše iskreno sožalje.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Po dolgem času nas je prišel obiskat gospod Stanko Grims. Nismo in tudi ne bomo pozabili, koliko dobrega nam je storil. Po vojni, ko nismo še imeli svojega duhovnika, in še potem nam je hodil maševati. Čeprav je bil sam v Merlebachu, je našel čas tudi za nas. Obiskoval je bolnike in družine. Znal se je približati ljudem. Kadar je pridikal, ni delal tega samo zato, da bi izpolnil svojo dolžnost. Kar je povedal, je prišlo v uho in v srce poslušalcev.

Dolga bolezen in starost ga je precej potrla duševno in telesno, da ni več tak kakor je bil. Vendar — čeprav v pokoju, hodi po Merlebachu opirajoč se na palico, od bolnika do bolnika. Glavno sedanje njegovo delo je pa spovedovanje. Ne le Slovenci in ne samo iz Merlebacha ampak tudi od drugod hodijo oblegat njegovo spovednico. Bog nam ga ohrani do skrajnih mej človeškega življenja!

Drugo kar moram poročati je pa *zlata poroka*. Pri Poljanškovich so jo slavili meseca februarja. Kdo ne pozna zmeraj veselega upokojenega rudarja Poljanška. Vedno in povsod zna spraviti družbo v dobro voljo. Že več let raznaša po hišah Našo luč. Imel je srečo, da je našel pridno ženo. Rodila je deset otrok, če ne še več; torej ne samo enega ali dva, kakor je moda sedaj. V njeni hiši vlada čistoča in red. Vse otroke sta lepo vzgojila. Želimo ji, da bi dočakala še diamantno poroko ali pa še več.

Pravkar mi je pisal gospod Čretnik, da je imel — ne po svoji krivdi — težko avtomobilsko nesrečo. Želimo, da bi kmalu ozdravel in prišel kaj tudi v Tucquegnieux.

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Z letošnjo veliko nočjo bomo zaključili izredno sveto leto — 1950-letnico našega odrešenja. Naj bi nas sveti postni čas pripravil na ta veliki dogodek. Z iskreno notranjo

spreobrnitvijo se obrnimo k svojemu Stvarniku. Z dobro velikonočno spovedjo začnimo novo življenje milosti. Duhovne obnove bomo letos opravili po sledečem redu:

Armetieres: 25. marca, ob 16. uri v cerkvi N. D. de Lourdes. *Vendin-le-Vieil*: Fosse VIII.; sobota, 7. aprila, ob 17. uri. *Carnierres*: 7. aprila, ob 19.30 uri. *Bruay-en-Artois*: sobota, 14. aprila, ob 17. uri. *Croisilles*: sobota, 14. aprila, ob 17. uri ali po dogovoru. *Tourcoing*: nedelja, 1. aprila, ob 16.30, Rue Austerlitz. *Lisieux*: na velikonočni ponedeljek, 23. aprila, ob 11. uri v cerkvi Mesnil-Guillaume.

Veliki teden:

Bruay-en-arts: Veliki četrtek in petek v kapeli N. D. de Lourdes ob 17. uri, velika sobota ob 19. uri, blagoslov jedil ob 13. uri.

Liévin: Veliki četrtek in petek ob 19. uri, velika sobota, ob 21. uri. Blagoslov jedil ob 12. uri.

Méricourt: Veliki petek ob 14.30 uri. Velika sobota blagoslov jedil ob 11. uri. Velika noč: Maše po nedeljskem redu.

Toucoing ob 16.30 Rue Austerlitz.

Krstna voda je obilila Janeza Krištofa Sawka.

Zakrament svetega zakona sta si dala Mark Mavricij Dezoteux in Silvija Mišelina Stamplovski. Naj vse spremlja božji blagoslov.

10. februarja je v bolnici Béthune-Bouvry *dotrpela* ga. Valentina Kuhar roj. Ancimer v svojem 77. letu življenja. Izredna dobrota in ljubezen do sočloveka jo je odlikovala vse življenje. Težka bolezen jo je priklenila zadnja leta na bolniško posteljo. Kljub skrbni negi njene sestre g. Justine Razoršek, ki ji je prišla zadnja tri leta streč iz daljne Jugoslavije, je podlegla ob amputaciji druge noge. Pogreb 14. februarja, na njen god, je v farni cerkvi v Winglesu zbral veliko prijateljev rojakov in domačinov. S tako obilno udeležbo so se ji zahvalili za vse dobre, ki jih je vse življenje tako obilo delila. Naj ji bo Stvarnik za vse obilen plačnik. Preostalima sestrama in bratu naše iskreno sožalje!

Vesele velikonočne praznike vsem rojakom!

FREYMING-MERLEBACH

Velikonočni prazniki so zopet pred durmi. Čim bolj se bomo povezali z Bogom, tem močnejše bomo občutili njihovo osrečujočo lepoto. Na veliko soboto popoldne bo blagoslov velikonočnih jedil v dvorani našega doma. Prilika bo tudi za velikonočno spoved. Na veliko noč bo sv. maša ob navadni uri.

A komaj bodo velikonočni prazniki minili, nas bo že čakala druga svečanost, *1. maj*, v Habsterdicku. Ne dvomimo, da boste prišli od blizu in od daleč, kakor vsako leto. V načrtu je, da pride tudi skupina iz Slovenije, ker bomo še posebej obhajali prvo obletnico nove maše našega gospoda Jožeta Kamina. Glavna maša bo ob desetih, sicer bo pa tudi celo dopoldne dovolj prilike za spoved. Opoldan kosilo v sosedni dvorani. Po končanih slovesnostih v cerkvi bo v isti dvorani tombola. Skupiček bo seveda šel za odplačevanje našega doma.

Znano vam je že, da pripravljamo *romanje v Lurd*. Odpotovali bomo od tukaj tako, da se bomo na vnebohod, 31. maja, v Parizu srečali s tamkajšnjimi Slovenci pri birmi, ki jo bo opravil ob 11. uri ljubljanski pomožni škof Lenič. Nato bomo potovali naprej in se vrnili naslednjo sredo. Kogar kaj mika, da bi se romanja udeležil, naj se svojemu nortranjemu vabilu, ki je pravzaprav klic milosti, le odzove in naj se čim prej prijavi. Predvidena cena je okrog 2000 frankov, morda celo nekaj manj. A teh stroškov ne bo nikomur žal, ker je romanje v Lurd izredno lepo doživetje.

Umrli zadnjega meseca: Franc Slamnik, star 86 let, pokopan 17. februarja v Hopitalu; Marija Rondič, pokopana 19. 2. v Rosbrücku; Helmut Jerak, stara 62 let, pokopana v Cité Maroc 27. februarja.

H koncu Vam vsi trije Vaši duhovniki voščimo še blagoslovljene velikonočne praznike.

NICA

V drugi polovici aprila obhajamo spomin na najvažnejše dogodke za odrešenje človeštva, namreč Jezu-

sovo trpljenje, smrt in vstajenje. Zato se tisti teden imenuje veliki teden. Veliki teden Jezusovega trpljenja, smrti in vstajenja se začenja s cvetno nedeljo, spominom na Jezusov slovesen vhod v Jeruzalem. Sv. maša bomo začeli točno ob 10. uri: pred mašo je blagoslov oljk in zelenja, med mašo pa branje Jezusovega trpljenja. Pomnimo, da bo oljčna vejica, ki jo bomo ponesli domov, tam ponovno zacvetela le v toliko, koliko ljubezni bomo gojili do Boga in jo izkazovali svojemu bližnjemu.

Veliki četrtek je spomin zadnje večerje, ko je Jezus postavil sv. mašo in apostole posvetil v duhovnike. Sv. maša zadnje večerje je povsod zvečer. Pridimo po delu k tej maši in kot apostoli bodimo tudi mi gostje obhajilne mize.

Veliki petek je dan Jezusove smrti na križu in ta dan kristjani od začetkov posvečujejo s strogim postom. Kdor more, naj se udeleži križevega pota, ki je tukaj po vseh cerkvah popoldne ob 3. uri.

Velika sobota je dan Gospodovega počitka v grobu. Obredi velikonočne vigilije so navadno pozno zvečer. Pri nas je navadno celodnevno češčenje ob božjem grobu po cerkvah in verniki takrat prinesejo k blagoslovitvi velikonočno potico in druga jedila.

Velika noč je praznik Gospodovega vstajenja. Mi ga bomo obhajali pri slovenski maši dopoldne ob 10. uri v naši kapeli s skupnim obhajilom.

Vse postne nedelje, zlasti pa na cvetno, bo pred mašo prilika za velikonočno spoved, da z Jezusovo pomočjo tudi mi vstanemo iz svojih grehov.

Velikonočni ponedeljek bomo skupno preživel v naravi, da obnovimo in utrdimo medsebojno povezanost. Odhod je ob 9. uri izpred naše kapele, sicer pa boste še pravočasno obveščeni kakor tudi o urniku drugih naših srečanj. Enako bomo tudi za 1. maj skupno šli v naravo.

Vsem rojakom želimo veselo veliko noč! Naj vas spremlja blagoslov vstalega Zveličarja.

MARSEILLE

Smo v postnem času in v pripravi na veliko noč. Ni mogoče, da bi se vsako postno nedeljo zbirali k slovenski maši. Lepo smo se zbrali na prvo postno nedeljo. Ta mesec pa se bomo zbrali k slovenski maši na cvetno nedeljo (15. aprila) popoldne ob 5. uri v Eouresu. Pred mašo bo prilika za velikonočno spoved. Obvestite se med seboj! Letos smo prestavili naše srečanje na cvetno nedeljo, ker ima za veliko noč marsikdo obiske in je zadržan ali pa tudi sam gre kam na obisk.

nemčija

STUTTGART-okolica

Filmski večer v Unterkochnu. — Ob priliki priprav našega svetoletnega romanja v Izrael smo si v soboto, 11. februarja, v Unterkochnu ogledali film o Sveti deželi, posnet februarja 1975. Takrat so Slovenci iz zahodne Evrope obiskali kraje iz Jezusovega življenja (Betlehem, Nazaret, Jeruzalem...) in filmski amater jih je ves čas spremljal. Tako je nastal izčrpen filmski prikaz potovanja, dragocen spomin za udeležence in poučen za vse gledalce.

Pustovanje v Esslingenu. — V nedeljo, 19. februarja, smo imeli tradicionalno slovensko pustovanje v Esslingenu. Čeprav je bil na to nedeljo zaključek zimske olimpiade v Sarajevu in je marsikateri navdušeni športnik obsedel pri televizijskem zaslonu, se je dvorana kar napolnila (okrog 400 ljudi). Po pozdravnih besedah gospodične Oblakove je nastopil moški zbor Domači zvon, ki je že prej pel tudi pri službi božji. Močnega aplavza poslušalcev si je res zaslužil, saj ob takih prilikah pesem težko prekrije šum v dvorani. Tombola je to pot ubrala nenavadno pot. Dva glavna dobitka (televizija in šivalni stroj) je oddala v eno družino in očetu in sinu se je tokrat res plačala pot na prireditve. Udeleženci so bili letos posebno navdušeni za skupno petje. Da je bilo v

dvorani ves čas veselo, je skrbel kvartet Veselih fantov pod vajeti gospoda Toneta Zupana. Igra s srčki je bil posrečen predlog rojaka Franca S. in gospodični Zofki S. iz Stuttgarta, ki so ji navdušeni plesalci podarili kar 45 srčk, je vsa dvorana navdušeno ploskala.

Prireditelji pustovanja so namenili 30 odstotkov dohodkov za revne in lačne ljudi po svetu. Za isti namen je šel izkupiček pri prodaji srčkov (70,— DM) in pa cerkvena nabirka. Tako bodo našega veselega srečanja deležni tudi tisti, ki jim težko življenje ne nudi veselih ur. Tudi v njihovem imenu zahvala vsem udeležencem pustovaja.

Zanimanje za Našo luč raste. — Ob koraku iz starega v novo leto je precej rojakov na novo naročilo Našo luč. Nekateri so navdušeni nad tem, da ta mesečnik raste iz nas in za nas in pove resnico tudi o resni-

Poglejte, koliko nas je bilo na pustni prireditvi v Esslingenu 19. februarja letos. Čez 70 nas boste našli. Pa kako lepo je bilo!

čnem stanju v Sloveniji. Drugi hočejo imeti vsaj nekaj verskega čtiva v družini in Naša luč jim nudi prav to.

En grob več. — V torek, 7. februarja, je v Rottenburgu žalostno zapel zvon. Na tamkajšnjem pokopališču smo namreč položili v grob rojaka Vincenca Krajnca, ki se je poslovil s tega sveta v 77. letu življenja. Pokojnik je bil rojen v Gradcu. Otroška leta je preživel pri

Posnetek z jesenske prireditve v Oberstenfeldu na Württemberškem. Da so bili udeleženci ob takem razpoloženju navdušeni za skupno petje, ni treba posebej poudarjati.

Glavni oltar božjepotne cerkve Ave Maria v Deggingenu, kamor romajo Slovenci iz Baden-Württemberga vsako leto na praznik Vseh svetnikov. — Duhovniki in drugi pevci pojejo naprej pete litanije Matere božje. Posnetek je iz leta 1983.

dobrih ljudeh pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, poznejša leta pa v Velenju, kjer si je ustvaril družino s petimi otroki. Zaposlen je bil v rudniku. Pred 11 leti je prišel z ženo Marijo v Nemčijo na obisk dveh si-

Pokojni Vincenc Krajnc, o katerem berete v poročilu iz Stuttgarta-okolice.

nov in hčerke. V upanju, da bo v bližini svojih otrok lažje prenašal bolezen in starost, se je odločil, da ostane v Nemčiji. Živel je v mestu Rottenburg, kjer je tudi umrl v bolnici. Pogreba se je udeležilo poleg sorodnikov tudi lepo število rojakov. Naj počiva v miru! Ženi Mariji, sinovom in hčerkam naše iskreno sožalje. Pokojnika bo težko pogrešal njegov prijatelj Ferdinand Pančur, invalidni upokojenec, ki živi v Rottenburgu in je bil na pokojnega Vincenca zelo navezan. Veliko sta prebila skupaj in oživiljala spomine na vojna leta.

HESSEN, FRANKFURT

Letošnje *pustovanje* smo imeli 25. februarja. Vreme nam ni bilo posebno naklonjeno, saj je popoldan začelo snežiti, tako, da je bila cesta nevarna. Kljub temu pa se je zbralo mnogo rojakov, da so napolnili našo lepo okrašeno dvorano. Pridni sodelavci so poskrbeli za pijačo in jedačo. Čeprav je bila samopostrežba, so vmes poskrbeli mladi, da so prinesli tudi k mizi. Posebno pridni so bili tudi, ker so sproti odnašali prazne steklenice. Veseli Pomurci so poskrbeli, da so se gostje lahko zavrteli. Ker je bil pust, so bili včasih tudi malo razposajeni, pa upajmo, da bo drugič bolje.

V nedeljo smo imeli po maši *srečanje*. Tam nas ni bilo toliko. Pri tem srečanju smo razmišljali o družini, saj danes ni enostavno družinsko življenje. Zato bomo o tem imeli še nekaj razgovorov.

Pridni sodelavci na *pustovanju*, zjutraj ob 4. uri. Vse je lepo pospravljeno in urejeno.

Binkoštno srečanje

za južni del Nemčije bo letos ponovno v **AUGSBURGU**.

Mislite že sedaj na ta praznik in si rezervirajte čas!

Naša farna družina se je povečala. 29. januarja smo *krstili* Danijela Berdena, 4. marca pa Mojco M. Staršem čestitamo, novorojencema pa želimo božjega blagoslova.

Krst Danijela Berdena

OBERHAUSEN

Zadnjo soboto pred pustnimi dnevi smo imeli tu Slovenci svoje veselo praznovanje. Polna dvorana v evangeličanski Kristusovi župniji sredi Oberhausna je bila tisti večer v znamenju našega skupnega veselja. Družabnost je eden glavnih namenov naše prireditve. Ne računamo na nikogar drugega, kot na prijatelje, na nič drugega kot na vez med nami, ki jo gradimo na temelju človečnosti in svojega slovenstva.

Del slovenskih romarjev iz Münchna pred vatikansko baziliko.

Naši farani z ljubljanskim nadškofom Šuštarjem in škofom Leničem.

Poznamo se kot skupnost in to hočemo doživeti ob vsaki priliki in potrditi povsod, kjer se najdemo. Zato smo se Slovenci iz Oberhausna veselili mnogih gostov iz drugih krajev. Naši stari znanci in dobri prijatelji so. Postregli smo vsem z domačimi pečenicami, ki so nastale pred nekaj dnevi v našem Centru ob spominih na nekdanje čase, ko smo doma klali prašiča. Ves večer nam je pestril ansambel B. Majerja, tako da je srbelo podplate in je bilo kar premalo prostora, da bi Janezi lahko pošteno zavrteli svoje Micke. Le bolj drenjali smo se. Bilo pa je vseeno „luštno“.

ESSEN

Prve dni marca je tu po kratki bolehnosti preminil Ferdinand Pohar. Zapustil je ženo Cvetko, sina Karla in hčer Danijelo. Že l. 1956 je prišel v Nemčijo s trebuhom za kruhom. Leto za tem se mu je pridružila žena z otrokoma. Rudaril je dolga leta v tukajšnjih rudnikih. Že med tem je dodatno pomagal ženi v majhnem bifeju. Delo mu je dajalo nenehno veselje. Vse za svojo družino. Preveč je delal, so ugotavljali njegovi najbližji, ki jim je smrt prinesla nepopisno bolečino. Tudi na tem mestu jim izrekamo svoje sožalje in skupaj z njimi ohranjamo v sebi krščansko upanje, ki nam odkriva vsaj v veri „novo nebo in novo zemljo“, ki jo je Bog v svoji dobroti pri-

pravil vsem, ki ga ljubijo. Sorodniki so poskrbeli, da je pokojni prejel zakramente, s katerimi nas Cerkev spremlja skozi življenje in na zadnjo uro.

Bog mu daj večni mir.

MÜNCHEN

Seveda je bilo tudi na našem letošnjem *pustovanju*, kot je to običajno že nad 20 let, domače in prijetno. Bilo nas je 400 — več bi jih v dvorano niti ne šlo — številka, ki je že sama po sebi zgovorna.

Ob vstopu je dobil vsak odrasli udeleženec na prsi zastavico s slovenskimi barvami, otroci pa balončih.

Točno ob štirih popoldne je začel igrati kvintet g. Lojzka, ki je potem ves večer zavzeto in kvalitetno izvajal svoj obširni glasbeni program, v veselje in dobro voljo vseh navzočih.

Srečolov je razdelil med udeležence 500 dobitkov, med njimi tri glavne: električni šivalni stroj (vreden 700 mark) Mariborčanu, sesavnik (vreden 200 mark) Dolenjcu, 70-delni jedilni pribor (vreden 100 mark) Novogoričanu. Vseh 3000 srečk po 1 marko so igralci v rekordnem času pokupili.

Vesele tekme so zabavale vso dvorano: žene in dekleta so se pomerile v diriganju triu, fantje in moške v stepanju jajc, večji otroci v posnemanju šivanja gumbov, gibov prometnika na cestnem križišču in kadvica, manjši pa v posnemanju

glasov (vlaka, kokodajsanja, koklje, lajanja psička).

Slovenski mesar iz bližnjega kraja je poskrbel za kranjske klobase. Tudi z garderobo in postrežbo je bilo vse v redu.

Na prihodnji prireditvi bomo vnesli v program novo točko: „Pokaži, kaj veš in znaš!“ Če bo znal kdo kaj zapeti, zaigrati, posnemati ali kaj podobnega storiti, bo pozvan, naj to na odru pokaže. Zmagovavec bo dobil večjo nagrado, ostali tolažilno, kot se to vedno dogaja pri naših veselih tekmah.

Bilo je lepo in domače. Spet se bomo zbrali na jesenski vinski trgatvi.

Romanje v Rim je bila večletna želja marsikoga naših faranov. Sprva smo načrtovali to romanje za letošnje binškošči, saj bi se ga lahko udeležile tudi družine s šoloobveznimi otroki. Ko so pa slovenski škofje pripravili vseslovensko romanje v Rim v februarju, smo se mu pridružili tudi mi.

Avtobus sicer ni bil čisto poln, kar je spričo neugodnega datuma razumljivo, a kdor se je romanja udeležil, je bil z njim nadvse zadovoljen.

„Pa vsaka stezica povede te v Rim,“ pravi naš Župančič. To bo menda že res, res je pa tudi, da je pot iz Münchna v Rim dolga nič manj kot 975 kilometrov, kar pa ni so ravno mačje solze. Res ni šlo

brez napora, a le, hvala Bogu, vse po sreči.

Že prvi večer smo v Rimu zvedeli, kako so romarje iz Slovenije jugoslovanski miličniki na meji natanko preiskovali, nekatere tudi do golega slekli. To je pač zadeva kulture, ki jo jemlje vsak svetovni nazor po svoje. No, samoupravljanje se tu ni pokazalo ravno v najlepši luči.

V četrtek je bilo vreme malo muhasto. Dopoldne smo obiskali slovenski papeški zavod Slovenik. Naši škofje so z beograjskim nadškofom Turkom in mnogimi duhovniki somaševali. Ljubljanski nadškof Šuštar je potem blagoslovil nekaj novih prostorov Slovenika. Tu smo se osebno srečali in pogovorili z našimi škofi, kar je bilo za vse nas enkratno doživetje: kje drugje bi bilo kaj takega možno?

Iz Slovenika smo se odpravili v Kalistove katakombe. Te nam je slovenski redovni brat nadrobno opisal.

Popoldne smo se udeležili papeževe maše v baziliki sv. Petra. Poleg mnogih kardinalov in škofov z vsega sveta je s papežem somaševalo okrog 4000 duhovnikov. Ko je na koncu maše papež nagovoril razne skupine romarjev, je tudi slovensko skupino pozdravil v našem jeziku. Za ta pozdrav smo se mu navdušeno zahvalili s ploskanjem.

Med mašo je pel dvakrat pevski zbor iz Ljubljane Consortium musi-

cum. Kako zelo nas je pretresla slovenska pesem v središču krščanstva!

V petek popoldne smo se srečali s svetim očetom v veliki avdienci dvorani. V imenu Slovencev ga je pozdravil ljubljanski nadškof. Papež je odgovoril v slovenščini. (Njegove besede prinašamo v skrčen obliki na strani 8.) V imenu naše skupine iz Münchna je papeža pozdravila naša socialna delavka. — Popoldne smo se zbrali Slovenci k skupni maši v baziliki Marije Velike. S škofi je somaševalo več kot 70 duhovnikov. Somaševanje je vodil koprski škof Jenko. Med mašo je mogočno odmevala naša cerkvena ljudska pesem.

V soboto smo si ogledali razne znamenitosti Rima, popoldne pa se zbrali v mogočni baziliki sv. Pavla zunaj obzidja. Somaševanje je vodil beograjski nadškof Turk.

V nedeljo smo se zgodaj zjutraj odpravili na pot, zlasti še zato, ker smo se bali, da ne bomo mogli čez Brenner — prav tedaj so bile demonstracije voznikov tovornjakov zaradi prepočasnega uradovanja italijanskih carinikov. No, pa pri prehodu čez italijansko-avstrijsko mejo nismo imeli težav. Srečno smo se vrnili pod večer v München, polni lepih vtisov, predvsem o srečanju s svetim očetom in slovenskimi škofi. Res je bilo nekajkrat treba precej potrpeti, posebno zaradi čakanja, a smo vsi brez izjeme to potrpežljivo prenesli.

nizozemska

Slovenska folklorna plesna skupina je v januarju imela svojo letno prireditev v Heerlerheide, ki je lepo uspela. Gostje so tudi tokrat lepo napolnili dvorano in gostitelji so vsem gostom lepo postregli. Za prosto zabavo je skrbel ansambel Slavka Strmana Veseli vaški godci.

Folklorni plesni skupini tudi vnaprej želimo, da bi uspešno vršila svoje kulturno in družabno poslanstvo.

Odšel je: V Heerlerheide je nenedoma umrl g. Maks Cotman, upokojeni rudar, star 83 let. Dokler so mu moči dopuščale, smo ga redno srečavali na naših prireditvah. Zapušča hčerko Marijo in hčerko Angelo, ki živi v Avstraliji. Obema izrekamo krščansko sožalje. Rajnega rojaka g. Maksa se bomo spomnili v molitvi.

švedska

STOCKHOLM

Ivana Vidic, doma iz Mekinj pri Kamniku, spada med najsevernejše Slovence. V Rosviku, mestu ob obali Baltiškega morja, 900 km severno

Bjanka posnema šivanje gumbov. Pri veselih tekmah na münchenstem pustovanju.

Na pustovanju v Münchnu je bilo tudi letos lepo.

NADŠKOF DR. ALOJZIJ ŠUŠTAR

se bo na obisku slovenskih izseljencev na Švedskem ustavil v treh glavnih mestih Švedske. Povsod bo imel slovesno mašo, po maši pa bomo imeli z njim družabno srečanje.

V MALMÖ bo maša v župnijski cerkvi, E. Dahlbergsg. 28, v soboto, 5. maja, ob 15.30 popoldne,

v GÖTEBORUG v t. i. Betlehemskyrka (ne v katoliški cerkvi), E. Dahlbergsg. 11 B (blizu Vasaplatsen)

v nedeljo, 6. maja, ob treh popoldne,

v STOCKHOLMU pa v stolnici, Folkungag. 46 (post. podzemeljske žel.: Medborgarepl.)

v ponedeljek, 7., ali v torek, 8. maja, ob šestih zvečer

Lepo vabljeni! Nihče ne bo imel tako daleč, da bi vsaj v enem od omenjenih krajev ne mogel biti deležen tega enkratnega obiska.

do Stockholma, se kar dobro počuti, a v pogovoru po telefonu le rada potoži: „Kako lepo vam je na jugu, kjer se pogosto lahko dobite pri slovenski maši.“ 19. februarja je končno prišla med nas. Takrat so imeli pri hčerki Nadi, ki živi v Stockholmu, krst. Mali sin in vnuk Ove-Lars-Jakob Gavelin je bil krščen med slovensko mašo v stolni cerkvi. Njegov oče Lars-Ove, ki je doma s severne Švedske, s ponosom pove, da se po njegovih žilah pretaka tudi nekaj laponske krvi. Dobro se zaveda, da je njegov sin s krstom postal božji otrok in da je od zdaj vključen v življenje Cerkve. Še posebej pa je pribil, da zanj pomeni to tudi vključitev v evropsko kulturo: slovensko in švedsko.

Brez dvoma, da Evropa ne počiva samo na krščanskem izročilu. Tudi ni vse evropsko tudi najboljše, toda tisti, ki so jo cepili s Kristusovo miselnostjo, so ji dali največ. Predvsem so to delali nebeški zavetniki Evrope sv. Benedikt ter sv. brata Ciril in Metod. Sv. Benedikt ji je v življenjskem vodilu „moli in delaj“ dal

blagoslov: blagostanje in duha skupnosti, ki prinaša polnost človeškemu bivanju.

Pripravljamo se na obisk slovenskega metropolita, ljubljanskega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja

V začetku maja bo Slovence na Švedskem obiskal slovenski metropolit, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Njegov obisk nas bo še bolj povezal med seboj in utrdil v krščanskem izročilu, ki smo ga prinesli od doma; v izročilu, za katerega se moramo zahvaliti takim velikim ljudem naše zgodovine kot je bil škof Slomšek. Sam papež nas je spomnil na vrednost tega izročila, ko je 24. februarja letos slovenskim romarjem v Rimu rekel: „Vaš goreči pastir, božji služabnik škof A. M. Slomšek, je med vami in tudi med drugimi narodi oživil ciril-metodijski idela o Cerkvi. To je ideal o krajevni Cerkvi, ki je globoko zakoreninjena v kulturi naroda, obenem pa življenjsko združena v veri in občestvu z apostolskim sedežem in z vesoljno Cerkvijo.“ Dalje naroča, naj to polnost cerkvenega občestva posredujemo vsem krščanskim bratom, zlasti tistim na Vzhodu. Nam pa, ki živimo na Švedskem, naj nadškofov obisk pomaga, da bomo ta ciril-metodijski ideal posredovali krščanskim bratom na Severu.

Zdaj, ko tole pišem, je do obiska več kot dva meseca, zato še ne vem zanesljivo, ali bo srečanje z nadškofov v Stockholmu v ponedeljek ali v torek. Drugače pa velja spored, ki je natisnjen v okviru levo zgoraj.

švica

PREŠEREN V MEILENU

O Meilenu, tem mlademu in majhnemu mestu, ki leži nekako na polovici poti med Zürichom in Rapperswilom, čisto ob Züriškem jezeru, je bilo že veliko napisanega. Prav verjetno pa tudi tole kratko pisanje ne bo zadnje. Ja, res v Meilenu ni nikoli živelo veliko Slovencev, kakor v ostalih večjih ali manjših krajih, ki

88. KATOLIŠKI SHOD

München, 4.—8. julij

ŽIVLJENJU ZAUPATI,
KER GA BOG ŽIVI Z NAMI

4. 7. — Začetek
5. 7. — „Odkod prihajamo, čemu živimo?“
6. 7. — „Kako živimo sprično omejitvev in tega, kar nam grozi?“ „Življenje ima, kdor življenje daje.“
7. 7. — „Čemu živimo — kam gremo?“
8. 7. — Glavna maša na olimpijskem stadionu. „Izberi življenje!“

Slovinci bomo na shodu posebej navzoči:

- Razstavljene bodo skice in fotografije o slovenski Cerkvi doma in v Münchnu.
- V cerkvi Sv. Duha bo slovenska maša skupaj z nemškimi farani v petek popoldne.
- Narodne noše se bodo udeležile maše narodov v soboto popoldne.
- Slovenski kvintet bo po maši igral v bližnji dvorani.
- Postavljena bo slovenska stojnica s slovenskimi jedmi in pijačami.

Pridite, ne bo vam žal!

se vrste ob jezeru. Na primer v Stäfi, ki ni nič večja od Meilena, nas je v letih velikega priseljevanja med 1967 in 1970 bilo kar trideset. Pa vendar je Meilen kraj, kamor so in kamor še vedno radi prihajajo slovenski rojaki od blizu in daleč, znani in nepoznani.

In tako je bilo tudi letos 11. februarja. V župnijski dvorani se nas prav verjetno ni zbralo nič manj kot pred 14 leti v znani restavraciji Blumenthal, ko je bilo ustanovljeno planinsko društvo Triglav v Švici.

Že v sami cerkvi smo bili preseñeni nad lepim obiskom. Pred srečanjem smo namreč imeli slovensko mašo, ki je na programu vsako drugo soboto v mesecu. Ker pa je bil pred nami še praznik Lurške Matere božje, je seveda med mašo zadonela tudi Lurška Ave Marija, pri kateri so tudi domačini sodelovali.

Po maši smo se, kot že rečeno, preselili v dvorano, ki jo je na eni strani krasil velik plakat-slika našega velikega Slovenca, pesnika Franceta Prešerna, na mizah pa lepi aranžmaji zimskega cvetja. Najprej smo izkoristili kratek premor, da smo trčili na zdravje. Za začetek Prešernovega večera je nato rojak iz skupine, ki je večer organizirala, navzoče pozdravil s temi besedami: „V imenu organizatorja vas na današnji prireditvi-večer v spomin našega velikega pesnika dr. Franceta Prešerna in počastitev Slovenskega kulturnega praznika v Meilenu prav prisrčno pozdravljam in želim vsem prijeten domač večer.“ Sledil je kratek program s spisom o Prešernu in z deklamacijo za 8. februar. Deklamirale so: Angelca, Karmen in Tatjana. S prikazom kakih 60 dia-posnetkov o Vrbi in Prešernovi rojstni hiši, katerim so posebno otroci z zanimanjem sledili, je v živih barvah stopila pred nas „Ta podoba raja“. Potrditev zadovoljstva je bila še serija gorskih živali in serija planinskega cvetja, ki sta jo zaključila dva posnetka našega Triglava s pesmijo Oj Triglav, moj dom in s šopkom gorskega cvetja. Za konec je prireditelj še dodal: ta šopek gorskega cvetja pa sprejmite kot darilo v spomin na

slovinci ob meji

KOROŠKA

Krščanska kulturna zveza v Celovcu je pripravila v Mohorjevem domu Prešernovo proslavo. Glavni govornik je bil dr. Zadnikar, ki je predstavil svojo knjigo Po starih koroških cerkvah. Podeljene so bile tudi Prešernove nagrade, ki so jih dobili Gustav Januš, Valentin Polanšek, Anton Gallob in Jozi Turk. — Slovenska prosvetna zveza je priredila Prešernovo proslavo v studiu avstrijskega radia. Ob 200-letnici rojstva župnika Urbana Jarnika je govoril na proslavi dr. Erik Prunč. — Cerkveni list krške škofije Nedelja je doživel v 10. številki čuden spodrsrljaj. Najprej se kristjani postavlja vprašanje, ali je

današnji večer. Iz naših ust pa je zadonela Zdravica.

Po programu so nas čakale mize z različnimi slovenskimi jedili: potica, krofi in ne vem, kaj še vse. Vse slaščice so podarile slovenske gospodinje iz meilenske okolice. Zato ob tej priliki ne smem preko tega, da se v imenu vseh obiskovalcev ne bi prisrčno zahvalil slovenskim ženam, gospodinjam, materam za vso njihovo pripravljenost — žrtev, ki jo izkazujejo že leta, mesec za mesecem, za slovensko družbo. „Hvala za vso požrtvovalnost!“

V prijetnem počutju v domačem krogu ter ob zvokih harmonike je večer kar hitro mineval in kmalu se je bilo treba posloviti. Med potjo domov sem razmišljal, kako bo v prihodnjem letu. Se bo naše prijateljstvo še tako krepilo in nadaljevalo? Gotovo da, saj ga gojimo že skoraj 20 let, od samega začetka, ko smo kot tujci prišli v tujo deželo, se tu spoznavali in sprijateljili. Tistim družinam, ki se bodo v tem letu vrnile v rojstno domovino v novozgrajene domove, pa vse dobro in lep spomin na skupaj preživeta prijateljska leta ter od časa do časa

sploh spodobno ob tolikšnem pomanjkanju po svetu zapravljati denar na dragih pustnih veselicah? Ker ne poznamo več posta, ali smo upravičeni obhajati pusta? Gotovo pa ni tudi v nočem času primerno se norčevati iz škofovske službe in napadati škofa. Ali se sme otrok norčevati iz svojega očeta? Ali ni škof oče krajevne Cerkve? — V provincialni hiši šolskih sester v Celovcu je bil 19. februarja lep praznik. Ena od sester je položila večne obljube, dve sta napravili prve obljube in ena sestra jih je podaljšala za eno leto. — Tudi skupina koroških Slovencev se je pridružila vseslovenskemu romanju v svetem letu v Rim, ki so ga vodili slovenski škofje. — Udarec za koroške Slovence je bila podelitev zlatega odlikovanja Reinholdu Huberju, bivšemu deželnemu poslancu in voditelju svobodnjaške stranke. Huber je bil eden od organizatorjev nacističnega puča 1934 na Koroškem, v času nacistične zasedbe Avstrije pa visok funkcionar na Koroškem in Gorenjskem. Zlato od-

na veselo svidenje.

Slovensko romanje, združeno z izletom, bo od 31. maja do 3. junija na grob sv. Leopolda Mandiča v Padovi. Odhod iz Oltina-Zürich na Vnebohod ob 7. uri zjutraj. Med potjo se ustavimo v Milanu, zvečer maša na grobu sv. Leopolda v Padovi, naslednji dan popoldne ogled Benetk in v soboto odhod v Cortina D'Ampezzo, prenočimo v Bolzanu in v nedeljo po maši nas pelje pot na Ofenpaß—Flüelipaß—Davos—Zürich—Olten. Vsa pojasnila dobite na Misiji v Zürichu in Solothurnu.

Od 12. do 17. junija bo papež Janez Pavel II. v Švici. Po kratkem sprejemu in pozdravu na letališču v Klotnu/Zürich se odpelje v italijansko Švico v Lugano. Od tam v Ženevo, Fribourg, Einsiedeln. V soboto, 16. junija, dopoldne od 10.45 do 12.15 bo v Luzernu srečanje s tujci, ki bivajo v Švici na delu ali kot begunci. Srečanje bo na športnem stadionu in popoldne bo istotam maša za nemško govoreče Švicarje. Se razume, da se bomo maše udeležili tudi mi Slovenci in druge narodnosti. Zaželeno so narodne noše v čim večjem številu.

likovanje Koroške mu je podelil deželni glavar.

GORIŠKA

Slovenski goriški skavti so 19. februarja praznovali 20-letnico delovanja. Najprej je bila mladinska maša na Placuti. Po maši je bilo v Katoliškem domu odprtje spominske razstave in ob 16. uri slovesna proslava. — Škofijskega svetoletnega romanja v februarju se je udeležila tudi slovenska skupina z lastnim avtobusom. Romarje je vodil msgr. Močnik. — V Podgori so v februarju slavili 20-letnico, odkar deluje tam slovenski otroški vrtec. — Krminska občina ima svojo gledališko sezono. 10. februarja so nastopili igralci iz Štandreža s slovensko igrano Moč uniforme. — V Kulturnem domu v Gorici so februarja priredili Pregljevo razstavo v spomin 100-letnice pisateljevega rojstva. — V goriškem Avditoriju je 18. februarja bil občni zbor Sveta slovenskih organizacij. Vanj so vključene vse katoliške in demokratične prosvetne organizacije na Goriškem. Poročila so pokazala o živi dejavnosti le-teh. Izvoljen je bil nov odbor. Predsednica je postala ga. Marija Ferletič namesto dosedanjega dr. Damjana Paulina. — Slovenski rojak dr. Marino Qualizza, rojen v Št. Lenartu v Slovenski Benečiji, profesor dogmatike v Vidmu, je postal stolni župnik v Vidmu. Postal je tudi monsinjor. Borcu za pravice beneških Slovencev čestita k imenovanju tudi Naša luč. — Nacionalistični nestrpnosti so razbili šipe na avtu žabniškega župnika. Hišo prof. Venosija so pa namazali z žaljivimi napismi.

TRŽAŠKA

Z razmejitvijo po vojni je bila župnija Osp razdeljena. Približno 400 faranov je prišlo v Cono A. Zato je bila kmalu ustanovljena duhovnija Mačkolje, ki je bila leta 1963 cerkveno povišana v župnijo. Leto kasneje tudi civilno-pravno. V teku let je župnija dobila župnišče, dvorano za prosvetno udejstvovanje. Februarja je doživela kanonično vizitacijo tržaškega škofa. — V Finžgarjevi dvorani na Opčinah se je tržaški škof Bellomi srečal z otroškimi in mladinskim pevskim zborom. Srečanje je poteklo zelo pristržno. Ško-

fov obisk je bil ena od točk pastoralne vizitacije na Opčinah, ki je potekala od 11. do 17. februarja. — Tudi slovenska tržaška kulturna društva so pripravila Prešernove proslave. Nestrpnost pri levičarskih društvih pa onemogoča, da bi pripravila enkrat vsa društva skupno praznovo kulturnega praznika.

slovinci po svetu

ARGENTINA

Prve dni marca so se po slovenskih središčih in domovih vršile pustne veselice. Tako veselico je priredil Naš dom v San Justo. Igral je orkester Zlata zvezda. Tudi Slomškov dom je priredil pustno zabavo v maskah. Tam je igral orkester Magnum. — Na Slovenski pristavi v Castelarju so priredili 4. marca pristavsko tombolo. Po končani tomboli je bila pustna zabava. — V nedeljo, 11. marca, je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu začetek osnovnošolskih tečajev.

ZDA

Do leta 1930 je delovalo v Sloveniji katoliško telovadno društvo Orel. Orli so uživali posebno ljubezen tedanjega ljubljanskega škofa dr. Jegliča. Duhovni vodja Orlov je bil koroški rojak in Jegličev naslednik dr. Gregorij Rožman. Orel je imel v tistih časih posebno „mednarodno vrsto“, ki je nastopala na mednarodnih tekmovanjih. Posebno poznani iz te vrste so bili Ulaga, Kermavner in Varšek. G. Varšek Janez je bil najboljši na krogih. Dan pred božičem je praznoval v Clevelandu 80-letnico življenja. — Pisatelj dr. Ivan Pregelj je napisal povest Umreti nočejo, ki je bila posvečena primorskim Slovincem v času fašizma. Te besede veljajo tudi za lepo število clevelandskih Slovencev. Ustanovili so društvo Prijatelji Ameriške domovine in so si postavili za cilj pomagati tiskarni do novega stroja in preurediti in obnoviti prostore, kjer se tiskajo Ameriška do-

movina, Amerikanski Slovenec in Glas ADZ. S prireditvami in darovi so zbrali potrebni denar, zavihali rokave in s prostovoljnimi delom vse lepo uredili. Tudi Naša luč čestita slovenskim idealistom v Clevelandu. Lenuhom in polovičarjem naj bodo pa ti možje v opomin in zgled. — V zahvalo ob 30-letnici slovenske radijske oddaje v Clevelandu so slovenska društva Korotan, Kres, Fantje na vasi in Lilija priredila v nedeljo, 15. januarja, v šenklerški dvorani skupno prireditev pod naslovom Pesmi in melodije iz lepe Slovenije.

KANADA

Adventna zbirka v župniji Marije Pomagaj v Torontu je dosegla več kot 1000 dolarjev. — V župniji je bilo lani 8 krstov, 11 porok in 10 pogrebov. — V župniji Marije Brezmadežne je odbor za starostni dom Lipa priredil banket, ki se ga je udeležilo nad 500 rojakov. — V Windsorju (Ontario) obstaja lepa skupina mladih, ki imajo narodne noše in z njimi tudi nastopajo pri javnih prireditvah. Ko so nastopili na mestnem festivalu, so prejeli prvo nagrado.

na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (domá) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja doma. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečajji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

(nadaljevanje s 13. strani)

Istočasno so zanikali, da bi se borili za prigrabljenje oblasti in so zavaljali ves svet.

V naslednjih odstavkih avtor informativno in obširno govori — kot Slovenec in poznavavec razmer — o načinu partizanske taktike: o pobojih organizatorjev odpora proti okupatorju izven Osvobodilne fronte (Vrankarju, Emmerju in Peršuhu), o pobojih v mestih in na podeželju ljudi, ki niso hoteli sprejeti komunistične nadvlade. Še preden so nastale obrambne vaške straže, je padlo nad 1000 oseb v italijanski okupacijski coni, ki je štela 300.000 prebivavcev; vsa Slovenija pa je tedaj imela nekaj nad milijon prebivavcev.

Dalje ugotavlja, da so komunistični partizani sprožili gverilsko vojno tudi zato, da bi izzvali italijanske in nemške represalije in spravili v svoje vrste ljudi ravno iz strahu pred represalijami. Pove tudi, da so komunisti pobijali ljudi v svojih vrstah, ker so se bali, da bi jih kot nekommunisti ovirali pri dosegu absolutne oblasti. Omenja še, kako so s terorjem prisilili svoje zaveznike v Osvobodilni fronti — krščanske socialiste in sokole —, da so razpu-

stili svoji organizaciji in se popolnoma podredili nadvladi komunistov.

Pove tudi, da so komunisti pobili v letih 1942—1945 še nad 1500 civilnih prebivavcev in okrog 500 mož, ki so branili svoje vasi; nato preide na položaj ob padcu Turjaka in Grčaric v letu 1943, ko so komunisti pobili nad 800 borcev, ki so se jim predali, in nadaljuje:

Prav dobro je znano, da se je Djilas sam leta 1943 pogajal z Nemci za premirje, da bi se mogli komunistični oddelki z vso silo vreči v boj proti svojim nasprotnikom in proti zavezniškemu izkrcanju v Jugoslaviji.

„Narodni heroj“ Stane Semič-Daki je v tretjem delu svojih *Spominov* (Ljubljana 1972) zapisal, kako mu je vrhovni poveljnik partizanskih enot v Sloveniji Franc Rozman-Stane zaukazal avgusta 1944, naj njegovi oddelki prenehajo z napadi na Nemce, se odpočijejo in naj se pripravijo na odpor proti zavezniškemu izkrcanju. Proti koncu vojne so komunisti domala trčili z zavezniki v Trstu. V času komunistične vlade v tem mestu so komunisti pobili 8000 Italijanov in njihova trupla

vrgli v kraške jame (fojbe!). (Med temi „Italijani“ je bilo tudi veliko Slovencev in Hrvatov; op. ur.)

Djilas tudi pravi v zadnjem delu svojih spominov, da je OZNA do konca leta 1945 smela pobiti kogarkoli...

Po koncu sovražnosti so zavezniški izročili jugoslovanskim komunistom od 100.000 do 200.000 beguncev, ki so jih komunisti pobili v raznih krajih Slovenije. Med njimi je bilo 12.000 slovenskih domobrancev. Iz dosegljivih podatkov je bilo med temi 12.000 pobitimi tudi več žena in otrok. Ne glede na to, kakšni so bili ljudje, je pokol takega števila strahoten in ga morejo izvršiti samo podivjanci. Grof Tolstoj je opisal ta masovni pokol v razpravi Celoška zarota, ki jo je objavila maja 83 revija *The Encounter*.

Jugoslovanski komunisti so s svojim sistematičnim terorjem nadaljevali še nekaj let po koncu vojne. Med drugim so tudi zatrli demokratično opozicijo v državi in v procesih obsodili na smrt nekaj oseb.

Brez dvoma so med vojno v Jugoslaviji zločine storili tudi drugi, toda nihče, izjema so le ustaši, ni delal teh sistematično kakor komunisti, ki so si hoteli na ta način prigrabiti popolno oblast.

Djilas ne obsoja komunističnih zločinov, seveda ne, saj je bil na koncu koncev odgovoren zanje, ker

dragi bravci!

Prostaška govornica vdira skozi vse pore našega življenja. Od pouličnih in gostilniških pogovorov se je presečila v literaturo in nekatera sredstva družbenega obveščanja. In ponuja se nam neskladje, ki že meji na grenko ironijo: ko se po eni strani na vso moč otepamo tujk in se zavzemamo za čistost slovenskega jezika, po drugi strani dopuščamo vse bolj množično uporabo „izposojenih“ psov, ki so doma na slovenskem jugu in še drugod. Naj mar to imenujemo sodobni knjižni jezik? In kaj si moremo obetati od mladine, ki smo ji odvzeli kulturo jezika?

Morda bi bil še vedno zdravilen pogled v zgodovino naše preteklosti, da bi se nehali igrati z glavo pod odpeto giljotino, ki nas more v trenutku — kljub Trubarju, Dalmatinu, Vodniku, Prešernu, Cankarju in drugim našim velikanom — v zelo kratkem času pomesti iz zgodovine? Ti veliki možje slovenske besede so ljubosumno negovali svoj jezik, ga ljubili in ga tudi za ceno žrtev posredovali drugim. Vedeli so, da je jezik temeljna vrednota naroda, ki označuje in omogoča njegov obstoj. (Po Družini.)

Lej pozdrav!

Uredniki

je bil tedaj član štiričlanske vrhuške, ki so jo sestavljali poleg njega Tito, Kardelj in Ranković. On brani sebe in „ostale jugoslovanske vodje“ ter ta način prilaščanja oblasti. Sam pravi, da je bila to njegova dolžnost, ker je bila vojna in revolucija. Med vojno pa se navaden človek rajši bori proti sovražniku, kakor proti sorojakom, kaj šele, da bi jih streljal v svojih vrstah. Toda komunisti so jih pobijali, ker so stalno zasledovali samo en cilj — doseg absolutne oblasti. Revolucija naj bi zato opravičevala njihove pople.

Djilas sam pravi v intervjuju s Charltonom, da je ta revolucija bila utopična, ki je ne bi bilo mogoče izpeljati kjerkoli. Po tem se da jasno razumeti, da je bilo popolnoma prav pobijati ljudi v imenu revolucije, kakor sam sebi verjame Djilas. Dejansko bi mogli biti likvidirani vsi, ki bi bili bolj razumski in manj fantastični kot Djilas, čim bi doumeli, da je revolucija le utopičen privid.

Djilas potem še toži nad protirevolucionarji, češ da so izvajali krvav teror nad komunisti. Kaj pa naj bi ljudje naredili: sedeli naj bi in čakali, da jim bi komunisti odsekali glave v imenu utopične revolucije? Vsakdo, ki skrbno bere komunistična „teoretična dela“, bo kmalu odkril, da so komunisti pobijali že zato, ker sta nasilje in prevara bistveni prvini komunistične ideologije.

V svoji vnemi opravičiti „sebe in druge jugoslovanske vodje“ Djilas na eni strani zanika komunistično nasilje, na drugi strani pa zatrjuje, da je nasilje običajni del vsake politike. Pravi: „Nasilje je del vsake politike...“

Ali je mogoče takega, ki kričé da je izjave take vrste, sploh smatrati za demokrata? In glede človekovih pravic? Jih je mogoče kratko in malo ukiniti, če kdorkoli z „briljantno idejo“ sproži revolucijo? V včerajšnji revoluciji je imel „briljantno idejo“ med drugimi tudi Djilas; ali ni več kot verjetno, da bo tako idejo imel tudi — jutri?

Najhujši del Djilasovih izjav pa je njegova trditev, da nihče ne sme obsojati Stalinovih zločinov, kakršni koli naj bi že bili, ker je hotel ustva-

riti popolno družbo. S tem hoče na splošno ločiti komunizem od nasilja, kot da ne bi marksistično-leninistična praksa prevare in nasilja nikdar ne obstajala in kakor da niso nikdar ne vzhodnoevropski komunisti ne italijanski in francoski nikogar pobijali iz političnih razlogov.

Djilasov pogled je zelo nevaren. Kar se tiče Jugoslavije, ta pogled krepi komunistični režim, češ da si je pridobil pravico do absolutne oblasti zaradi funkcije komunizma med vojno in revolucijo. In to trdi ravno v času, ko se moč režima ma je zaradi gospodarskih in političnih napak, ki dajejo nekaj upanja za vzpostavitev demokracije.

Djilasovo obrambo komunističnih zločinov je treba odločno zavrnilo, ker bi mogla povečati nasprotstva med jugoslovanskimi narodi in

ideološkimi skupinami; Jugoslavija pa nujno potrebuje notranjo spravo. Zato je dolžnost vsakega priznati svoje lastne napake in imeti potrpljenje z drugimi.

V svetovnem merilu so Djilasove izjave tudi nevarne. Namesto da bi razgalil marksistično-leninistično taktiko, ki jo je spretno izbral Tito in njegova tovarišija, dela zmedo in omogoča uporabo marksistično-leninistične prevare in nasilja v Srednji Ameriki in drugih krajih sveta, namesto da bi jo razkrival kot dober poznavavec, ker je bil svoj čas partijski vodja. S pripisovanjem nepomembne važnosti tej taktiki, namesto da bi jo jasno razložil in opisal tudi svojo lastno vlogo, postavlja Djilas sebe v slabo luč in dela slabo uslugo nam ostalim.

SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 23. feb. 1984, 1—2.

velika noč je praznik upanja

(nadaljevanje s str. 4)

ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo.“ (prim. 1 Kor. 2, 9)

Gotovo pa je, da iz našega življenja ne smemo odmisлити križa. Križ je vtkan vanj kot nujna sestavina. Brez križa ni velike noči. Najprej moramo biti pripravljeno s Kristusom stopiti na Kalvarijo, ker so stvari, ki jih kratko malo ni mogoče spremeniti, pa čeprav so še tako neprijetne, in so druge, ki jih je mogoče spremeniti samo za ceno trpljenja.

Predvsem pa ne smemo pozabiti, da velika noč govori o zmagi ljubezni in nenasilja. In čeprav se še tako čudno sliši, je vendarle res, da je ljubezen močnejša kakor vsaka sila. Verovati v vstalega Kristusa se pravi verovati v nepremagljivo moč ljubezni tudi takrat, kadar sila, nasilje trenutno zmaguje.

Tako je velika noč končno tudi poroštvo zaupanja v svobodo. Ljubezen in svoboda sta nujno povezani med seboj. Kjer govori ljubezen, tam ima odločilno besedo tudi svoboda. Morda bi si morali kristjani

prav ob tem še posebej zastaviti vprašanje, koliko nam je velika noč to pomenila v zgodovini in koliko nam to pomeni danes. Prav spoštovanje svobode je naravnost preskusni kamen ljubezni in upanja, preskusni kamen vere v vstalega Kristusa.

„Norost“ in „pohujšanje“ križa je božja moč in modrost za tistega, ki veruje v Kristusovo vstajenje in zato upa tudi proti upanju.

(Po škofu dr. Vekoslavju Grmiču)

naša luč
najlepši dar
čez vse leto

**v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma**

še prvo, pa drugo, pa tretje!

HAROLD MACMILLAN — DEVETDESETLETNIK

Macmillan je postal znan po svojem delovanju med vojno, ko je bil Churchillov državni tajnik v severni Afriki. Ta služba je iz rezervnega grenadirskega stotnika naredila političnega svetovavca zaveznških poveljnikov. Po dokumentih britanskega državnega arhiva, ki so jih pravkar dali na ogled, je vloga Macmillana pri izročitvi Jugoslovnanov, ki so se bojevali proti Titu, in njihovih družin Titovi armadi, sporna. London je izročitev izrecno odklonil. Tito je dal izročene pomoriti.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG, Frankfurt, 10. feb. 84/5.

JUGOSLAVIJA SE MORA ZNOVA UČITI

Če je Jugoslavija lahko organizirala mednarodno prireditev, kot je olimpiada, in jo tudi pod trgovskim vidikom obdržala v ravnotežju, zakaj ne more česa podobnega storiti s svojim gospodarstvom?

Na ta vprašanja danes v Beogradu različno odgovarjajo. Zimske igre v Sarajevu, pravijo nekateri, so bile dejansko financirane in organizirane v zaku-pu in s posojilom ameriške televizijske družbe ABC. Potem so po kapitalističnem načinu naredili proračun in imeli od naraščajočega tečaja dolarja celó dobiček. Poleg tega so pustili pri graditvi in pripravljanju naprav kot tudi pri vodenju iger jugoslovanske načelo samoupravljanja daleč ob strani. Tako sta v jugoslovanskem ideološkem mišljenju dve smeri, ki poskušata v enaki meri speljati uspešno dejavnost v Sarajevu v svoje ojnice: ena, ki trdi, da bi v Jugoslaviji imela lahko uspeh le kapitalistična gospodarska organizacija, in druga, ki meni, da so v Jugoslaviji uspehi možni, če združijo organizatorični pritisk z agitacijskim navdušenjem.

Zdi se, da gre tako prvo kot drugo

mnenje mimo jugoslovanske resničnosti. Kar se v tej državi vedno bolj vsiljuje, je prilagoditev sistema zahtevam, ki jih režim vedno znova stavlja gospodarstvu. Žal je treba ugotoviti, da politični dejavniki v Jugoslaviji slej ko prej niso zmožni uresničiti daljnosežne sistemsko pogojene prilagoditve. Tako ostaja stabilizacijski program v enem svojih najvažnejših vidikov mrtva črka.

Pred nekaj tedni je ministrska predsednica Planinčeva izjavila, da ne bo Jugoslavija pred nobenim zunanjim pritiskom popustila, da bi se njen sistem spremenil. Nasprotno vprašanje bi se lahko glasilo, ali Jugoslavija lahko pričakuje pri premagovanju gospodarskih težav skoraj izključno zahodno pomoč, če ni pri volji ukreniti potrebnega za ozdravitev.

Prepis dolgov 600 do 700 milijonov dolarjev vladnih posojil iz 1983 na 1984 in nadaljnje skoraj tri milijarde dolarjev posojil Mednarodnega denarnega fonda in zasebnih bank je za leto 1984 na mizi. Težava je s temi novimi posojili. Poleg tega gre za novo določitev obresti, kar je za Jugoslavijo seveda neugodno.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG, Frankfurt, 15. feb. 84/12.

OB IZIDU SLOVENSKEGA PREVODA „TRAGIČNEGA OBČUTJA ŽIVLJENJA“ (UNAMUNO)

Vsekakor ni pikolovsko, če obžalujem korekturo (= popravek rokopisa v tiskarni), od kupa tiskovnih napak do izpuščenih navednic. Morda bi bilo krivično zapisati, da niti Slovenska matica s svojim stoletnim prestižnim imenom ni več jamstvo tiskarske kvalitete, odkar nam slovenščino vlivajo v svinec bosanski stavci. Slovenski so šli namreč s trebuchom za devizami, kakor se sliši (Alojz Rebula).

CELOVŠKI ZVON, Celovec, mar.
84/109.

NEOSEBE

Če človek ne more biti več oseba, ki se svobodno odloča, kaj bo kje in komu povedala, v javnosti ali privatno, temveč je le previdni državljan, ki najprej pogleda na levo in na desno, stiša glas in potuhne srce, potem ta človek ni več družbeno bitje, je izgubljen za družbo, kot je družba izgubljena zanj.

Te stvari so tako važne, da jih je treba povedati jasno in (glasno) ostro, tudi pretirano, sicer izginejo v ponižujočem, netvornem šepetu političnih vicev in zabavljalcev, vedno z usti ob ušesu. Kdor to vidi in molči, se pregreši proti sebi in proti družbi (Taras Kermanner).

NOVA REVILJA, Ljubljana, nov. 83.

SAMOKRITIKA KOMUNISTA

Pred CK ZKJ je član partijskega predsedstva Petar Matić izgovoril samokritiko. Občani začenjajo dvomiti „o pripravljenosti, sposobnosti in doslednosti“ političnega vodstva, da bi takó uradno politiko kot sprejete zakone tudi uresničevalo. Matić je dejal, da „naša nedoslednost in naša neodločnost“ slabita zaupanje občanov do državnih ustanov in vodstvene sposobnosti partije. Kot primer je navedel zamrznjenje cen, zapovedano leta 1983, za katero se široki krogi občanov sploh zmenili niso. Niti na enem samem področju niso bili krivci, ki so se proti ukazanim cenam pregrešili, „javno ožigosani, kaznovani ali odstavljeni“, je rekel Matić.

Jugoslavija se nahaja v težki gospodarski krizi in ni sposobna plačati prvega obroka posojila (več kot 5 milijard dolarjev) svoje celotne zadolžitve na Zahodu, ki znaša okrog 20 milijard dolarjev.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München,
1. mar. 84/7.

KRIZA

Vse krize, o katerih je bil govor že doslej: družbeni in moralni, ki sta posledica gospodarske, krizi notranje likvidnosti, krizi denarja . . . se je pridružila še kriza doslednosti, lahko zapišemo po obeh plenumih CK ZKJ Slovenije in Jugoslavije.

Naša nedoslednost in neodločnost slabita zaupanje ljudi v institucije države in družbe, v vodstva ZK in državo v celoti, je bila ena od ugotovitev. In to slabi zaupanje ljudi, ki so pripravljene postaviti svoja ramena, da bi vsi skupaj laže prenašali stabilizacijska bremena — seveda enakomerno in pravično porazdeljena . . .

Veliko je pomanjkljivosti v delovanju ZK in to je tudi eden od vzrokov sedanjih gospodarskih težav, ugotavlja

predsednik predsedstva CK ZKJ Dragoslav Marković . . . Padel je ugled (ZK) v tistih okoljih, kjer so slepo in nekritično podpirali premalo preučene odločitve, kjer so izgubili bitko. Tako je marsikje izgubilo bitko ustvarjalno delo z zaslužkarstvom, odkrivanje novega s privoljevanjem v zgolj znano, in utapljanje v preživelem, ustvarjanje z izkoriščanjem ustvarjalnosti drugih, boljše nagrajevanje dobrega dela s teorijo o enakih želodcih in uravnilovko, zakonitost z nespoštovanjem zakonov in norm, sporazumevanje z vsiljevanjem monopolnih ali enostranskih rešitev . . .

Res je, da so nekateri postali člani KZ predvsem z mislijo: dobro je biti član partije, obveznosti pa niso velike . . . Takih je več, kot bi kdo idealizirano mislil . . . Še več, znana je tudi oznaka, da je v vrstah članov ZK preveč imenovanih „strokovnjakov za molk“ . . .

So člani ZK, ki so si ustvarili svoj

branic, družbeno kritje in osebni mir . . . skrbniki zgolj za lastne zadeve, plašljivci pred morebitnimi posledicami in karieristi . . .

DELO, Ljubljana, 3. mar. 84/13.

CARINSKE BITKE NA LJUBELJU SO TRAJALE PO VEČ KOT 13 UR

V snežnem metežu in mrazu je nekaj tisoč zdomcev čakalo na carinske preglede. Cariniki in vozniki avtomobilov so polni medsebojnih obtožb.

„V petek (2. marca) ob 20.45 sem avtobus s potniki, namenjenimi v Bosansko Krupo, zapeljal čez državno mejo na Ljubelju. Danes, v soboto, ob 12.40 uri še vedno čakamo v vrsti na carinski pregled. Šele nato bom lahko potrpežljive potnike odpeljal proti 400 kilometrov oddaljenemu cilju,“ nam je povedal voznik Alpetourovega avtobusa, Tone Rant iz Škofje Loke.

„Nezdržno! Že nekaj let voziva naše delavce v domovino, toliko ur pa še nismo čakali. Ljudje so nestrpni. Ve-

do, da bodo doma, v Imotskem, šele v nedeljo ponoči, in že čez nekaj ur se bodo morali vrniti, da bodo v ponedeljek zjutraj v Stuttgartu,“ je pripovedoval razburjeni voznik Peter Rudež.

„Poskusili smo že na Jezerskem, toda tam smo čakali na carinski pregled 8 ur, čeprav smo bili na prehodu sami. Vprašali smo, kako bi bilo v Ratečah. Carinik nam je prejšnji teden zabil, da lahko pri njih čakamo od 8 ur do dveh (2) dni. Tudi zato se odločamo za Ljubelj,“ je povedal eden od voznikov čakajočih avtobusov.

„Devet ur smo se dušili v predoru. Iz Ulma potujemo v Sarajevo. Miličniki nas še iz avtobusov niso spustili, čeprav so mnogi morali do sanitarij. V avtobusih so tudi starejši potniki in otroci. Štirinajst ur smo že na Ljubelju, do doma je še 650 kilometrov. Le tri ure bom doma,“ je povedal Ahmed Svrakić.

DELO, Ljubljana, 5. mar. 84/5.

pisali ste nam

HVALA ZA NAŠO LUČ

Spoštovani uredniki,

naj se Vam za pošiljanje Naše luči zahvalim! Četudi prihaja ladijsko, je še marsikaj sveže, vsaj zame. Čeprav novice niso več novice, pa vsaj vidim, kaj so o nekaterih dogodkih pisali drugod. Bog naj Vam pomaga, da bi ostal Vaš list pri prikazovanju resnice zmeraj čimbolj nepristranski.

Lep pozdrav!

Janko Slabe,
V., Madagaskar

OSTANIMO SVOBODNI!

Dragi uredniki!

Zelo sem zadovoljna z NAŠO LUČJO, saj je lepo urejevena, ilustrišana, najvažnejše za nas po svetu pa je odkrita resnica, dobre in slabe novice iz domovine, kar zmore samo neki svobodni list.

Kar se tiče domovine, se vrši še po 40 letih, sicer prikrito, a zato nič manj resnično, preganjanje naših rojakov, ki se z enopartijskim režimom ne morejo

spriznati, ker je pač nedemokratičen.

Jugoslovanski režim pošilja po naših novih domovinah razne skupine pevcev in muzikantov, zastopnike Izseljenske matice in politike, da ljudi snubijo za vsiljeno družbeno ureditev doma. UDBA hoče imeti nad nami večno oblast. Zanje smo vedno nevarni, čeprav živimo zunaj domovine, ker mislimo drugače. Stari rod Slovencev bo počasi izumrl, mladino pa hočejo prevzgojiti v janičarje. Zato organizirajo s tako vne-mo svoje režimske šole v tujini za učenje slovenščine. Zato tudi vabijo otroke na obisk v domovino.

Tu je pred kratkim zastopnik Izseljenske matice povedal, da smo mi tu v Avstraliji preveč starokopitni in da bi morali z režimom bolj sodelovati. Starokopitni smo pač v tem, da hočemo živeti iz svojih slovenskih korenin, ki niso prepojene z materializmom in ateizmom, kot ga vsiljuje marksizem. Zgodovina našega naroda se ni začela šele leta 1941 oziroma 1945, ampak že zdavnaj prej.

Ali mi zunaj domovine mednarodni svet dovolj informiramo o krivicah, ki jih režim dela našim ljudem doma? O tem, da je božič tudi za verne — in teh je vendarle še večina — delovni dan. Da verne nimajo dostopa do radia,

televizije in dnevnega časopisa? Da sorodniki ne smejo na grobove svojih najozjih svojcev, ki jih je revolucija likvidirala. O političnih zapornikih in jetnikih zaradi verskega prepričanja. Da jetniki in vojaki ne smejo prejemati verskih listov, ko imajo po vsem svobodnem svetu vojaki tudi svoje duhovnike, kurate. Da duhovnik ne sme obiskati jetnikov. Da po šolah neprestano in načrtno ateizirajo. Da so vernim zabranjene višje službe (poslanske, senatorske, ministrske, velikokrat tudi direktorske . . .). Da ni vse od konca vojne svobodnih volitev, ki so neodjemljiva pravica slehernika.

Zakaj Slovenci v svobodnem svetu ne bojkotiramo obiskov Izseljenske matice in raznih skupin, ki prihajajo med nas na videz širit ljubezen do domovine, v resnici pa delat propagando za nedemokratični režim in nabirat devize? Zakaj si ne poskrbimo voznik za obisk domovine prek nejugoslovanskih agencij? Zakaj ne odklonimo Rodne grude in Našega delavca kot glasil vsiljenega sistema? Zakaj vsakdo, ki ga ob obisku domovine UDBA zaslišuje, takoj po vrnitvi v tujino ne objavi tega v slovenskem in tujem časopisu?

N. N.
Lepo Vas pozdravljam! W., Avstralija

oglasi

- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
- Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijeto občujte med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.
- Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.
- PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.
- Ob SELITVI Vam nudi ustrezne ponudbe po dogovoru avtoprevoznik Emil Stermecki, 62000 Maribor, Ulica Veljka Vlahoviča 63, tel. (062) 38 1 19.
- V Višnji gori pri Ljubljani PRODRAM novo hišo (300 m²) z dvema garažama. Vsi infrastrukturni objekti v bližini. Cena po dogovoru. — Informacije po tel. (061) 78 40 14 ali (081 41) 17 134 Fürstfeldbruck pri Münchnu.
- V Ljubljani PRODRAM novo opremljeno dvosobno stanovanje (56 m²) z možnostjo za devize. — Pojasnila daje Marija Mlatelj, Christoph-von-Gluck-Platz 32, 8000 München 40, tel. 35 94 942.
- PRODRAM stanovanjsko hišo z vrtom in gospodarskim poslopjem v Brestanici, Krško, 500 m od železniške postaje, ugodna za obrtnika. Cena 68.000 DM. — Pojasnila daje Drago Babek, Prešernova 9, YU 64260 Bled.
- PRVI SLOVENSKI KOVANCİ — Na razpolago imamo še nekaj zlatih in srebrnih kovancev, izdanih 1978. Kovanci so izredno darilo in naložba. Na kovancih so Cankar, Prešeren, Trubar, Baraga, Slomšek in Krek, na drugi strani pa Bled, Brezjska Marija, zemljevid Slovenije, vojvodski prestol, grb Ljubljane in Maribora. — Informacije: Dr. Peter Urbanc, 1 Daleberry Place, Don Mills, Ont. M3B 2A5 Kanada.
- SLOVENSKA VINA — VSE VRSTE! Samo originalne polnitve in izbrana kvaliteta. Pošiljamo v vse kraje v ZR Nemčiji. Zahtevajte cenik! Weinhaus Kindlhofer, Am Rätchenbach 16, 8058 Erding, tel. 0 81 22 / 21 69.
- PRODRAM novo enonadstropno hišo z lepo lego v Podlehniku, Ptuj, Centralna kurjava, električna 380 V, voda, 2 kopalnici in 2 WC. — Informacije dobite po telefonu v Nemčiji: 0 62 43 / 17 44, ali v Mariboru 062 / 30 43 09.
- V Ljutomeru PRODRAM nedograjeno hišo v III. fazi s sončno lego in lepim vrtom. — Oglasite se po telefonu v ZRN 07 11 / 56 35 89 ali v Jugoslaviji 069 / 23 1 22.
- V Mariboru PRODRAM zelo ugodno družinsko hišo z vrtom in garažo. Lep pogled na mesto. — Pojasnila dobite po telefonu 0 71 21 / 78 4 51 (Reutlingen).
- PRODRAM zelo poceni takoj vseljivo moderno HIŠO (centralna itd.) v Mariboru, 507 m² parcela (hruške, brajde). — Zupanc, Finžgarjeva 4, 62000 Maribor.
- PRODRAM poceni (zaradi bolezni) takoj vseljivo dvostanovanjsko moderno hišo (centralna itd.) z lokalom v celjskem predmestju. — Ivan Jazbec, Maksim Gorki 9, Sava 63000 Celje.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

smeh nam pomaga, da mileje sodimo vse, kar nismo mi (andrič)

„Koliko mleka na dan dajo vaše tri krave?“

„Okrog 63 litrov.“

„Koliko ga pa od tega prodate?“

„75 litrov.“

o

„Moj tast je včeraj v banji zaspal, ne da bi pipo zaprl.“

„To je bila pa povodenj!“

„Ne, on spi vedno z odprtimi usti.“

o

Mladoporočenka možu: „No, dragec, kako ti je všeč fižolova solata?“

„Zelo. Ali si jo sama kupila?“

o

Ponoči zvonijo pri Pozničevih telefon: „Halo, tu stanovavec pod vami. Nič me ne moti, da že šest ur požete in plešete. Ne bi se pa rad upijanil, zato vas prosim, da bi viskiju, ki kaplja skozi strop na mojo posteljo, primešali malo sifona.“

o

Čarovnik zakliče na koncu predstave v napolnjeno dvorano: „Sedaj bom pa naredil, da bo živa dama izginila.“

Glas iz četrte vrste: „Pojdi na oder, stara!“

o

Tinka je prišla od maše. Oče jo je vprašal: „No, kaj je župnik rekel?“

„Je rekel, naj bi starši toliko ne spraševali otrok, temveč naj bi rajši sami prišli v cerkev.“

o

„Moj mož je naredil zame vse, kar je mogel.“

„Kaj pa?“

„Najprej je pustil prijatelje, potem pijačo, potem cigarete, nazadnje pa še mene.“

o

„Ali si spet dober?“

„Dober še ne, boljši pa že.“

„To je pa dobro, da si že boljši.“

„Ja, a boljše bi bilo, ko bi bil dober.“

o

Direktor vodju oddelka, ki se poslavlja iz podjetja: „Na neki način mi

je žal, da vas izgubljam. Zame ste bili kot sin. Nesramen, nevhvaležen in vedno ste godrnjali.“

o

Starejši mož sosedu pri tožilni mizi: „Mladi gospod, za vas imam tole ponudbo: plačajte mi dve pivi, pa vam bom prizanesel s svojo življenjsko zgodbo.“

o

Poštni električar popravlja v višini 30 metrov telegrafski drog.

Od spodaj mu zavpije šef: „Ko bo čez deset minut prišel mimo pogreb z županovim truplom, splezajte na pol droga!“

o

Po družabnem večeru ona možu: „Ta družina je pa res očarljiva: en milijon dolga imajo, pa so vseeno tako preprosti in skromni.“

o

„Tako,“ pravi pozno ponoči gostitelj: „Sedaj vabim vse drage goste, da dvignejo kozarec in na moje zdravje izpraznijo stanovanje.“

o

Marko svojim prijateljem: „Sinoči ste ga imeli pa precej pod kapo. Petkrat ste me spustili, da sem padel.“

o

„Zakaj pravite svojemu šefu ‚slepčič‘?“

„Zato, ker je vedno razdražen in čisto odveč.“

o

„Če svoji ženi povem, da sem dobil višjo plačo, sem bedak. Če ji pa ne povem, me bo imela ona za bedaka.“

o

„Ali se vam ne zdi, da mi je sin čisto podoben?“

„Ja, a nič zato, glavno, da je zdrav.“

o

„Prosim dve znamki po 50 pfenigov! Koliko sem vam dolžan?“

o

Hčerka iz premožnejše družine se je zaljubila v gledališkega igravca. Za

vsako ceno se hoče z njim poročiti, a oče temu nasprotuje. Končno pripravi očeta, da gre z njo v gledališče, k predstavi, kjer nastopa njen fant.

Sredi prvega dejanja pošepeta oče hčerki: „Premislil sem se: smeš se z njim poročiti — saj to ni nikakršen igravec.“

o

Zakonca v kinu.

Mož ženi: „Ali se bosta tadva igravca na koncu poročila?“

„Čisto gotovo: takšni filmi se nikdar ne končajo dobro.“

o

Oče vpraša petletno hčerko: „Kaj bi storila, ko bi dobila nenadoma veliko denarja?“

„Kupila bi si belo oblekico, bel plašček, bel klobuček, bele rokavičke, bele nogavičke, bele čeveljčke, vse belo.“

„In potem?“

„In potem bi šla skakat na dvorišče v lužo.“

o

„Moj zaročenec je tako zasanjan! Včeraj mi je rekel, da mi manjkata le še perutnici.“

„Za kaj? Da bi bila angel ali gos?“

o

Napovedovavec na televiziji potem, ko so mu porinili listek: „Pravkar prihaja še ena novica: med svojimi zgoršnjimi zobmi imate košček špinače ali nekaj podobnega.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Anfrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.
(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.
(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.
(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3540 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.
(Tel. 071 - 36 77 54). *

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Fiis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
(Tel. (21) 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, 14 Rue du 5 Decembre, 578000 Merlebach. (Tel. (8) 781 47 82).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe,
57800 Freyming-Merlebach.

Jože Kamin, Presbytère catholique, Rue de l'Eglise, 57600 Forbach,
(Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.
(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.
(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.
(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:
09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).